

158810

SÁRKÖZI
—
ÖSSZES
VERSEI

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

158610

SÁRKÖZI GYÖRGY
ÖSSZES VERSE
ÉS
KISEBB
MŰFORDÍTÁSAI

SÁRKÖZI GYÖRGY
ÖSSZES VERSE
ÉS KISEBB MŰFORDÍTÁSAI

OSZK

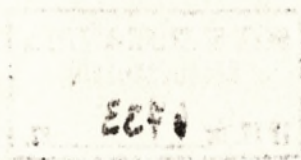
Országos Széchényi Könyvtár

SÁRKÖZI GYÖRGY

ÖSSZES VERSE
ÉS KISEBB MŰFORDÍTÁSAI

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

SARLÓ KIADÁS
BUDAPEST 1947

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

158610

Felelős kiadó: Farkas Ferenc
Hungária Hírlapnyomda Rt. Budapest. V, Bajcsy-Zsilinszky-út 34.
Felelős: dr Bródy László

A magyar szegény parasztság egyik legszívósabb, legönzetlenebb előharcosának költői munkásságát tartja kezében az olvasó. E versek szerzője szerkesztette esztendőig a két világháború közti idő legjelentősebb írói és paraszti mozgalmának csata-folyóiratát, a Választ; ő indította útjára a Magyarországi Felfedezése című könyvsorozatot; az üldöztetések alatt az ő baráti otthona volt a mozgalom legmeghittebb találkozóhelye, a Márciusi Front legfontosabb kiáltványait és elv-lerögzítéseit az ő íróasztalán, az ő tollával fogalmaztuk. Sárközi György műveinek élén mindez úgy hat, mintha meghökkentésül mondanám. E forradalmi elszántságnak és tevékenységnek Sárközi György verseiben alig leli nyomát az olvasó, vagy éppen csak a nyomait leli. Bár fellépésekor hangját a magyar irodalom forradalmian új hangként üdvözölte, nem a forradalmi elvek költője volt. Mintaképe volt a tiszta költőnek, már-már az éterien tisztának. Annak az érdekes költő-alkatnak volt megtestesítője, amely a verset a saját pillanatnyi politikai felfogásdtól csaknem olyan elkülönülésben készíti, akár óráit az órás. De küzdött azért — s fejlődésért e küzdelemmel lehetne ábrázolni —, hogy órái a mi időnket mutassák. E néhány sor nem Sárközi György költészetének méltatásdul készül. Az olvasó s az irodalomtörténet a költeményeken át könnyen követheti az utat, amely az Angyalok Harcának attól a világtól, amelyet az ifjú Sárközi a

katolicizmusnak hitt, egyre inkább a valóság érdes világába vezet; oda, ahol az egykori éteri költő nem letről a fönti titkokat, hanem fentről a lenti valóságot nézi, nem széráfokkal, hanem koldus székely gazdákkal társalog s kötet-nyitó versét így végzi:

Szavak szelid pásztora lettem:

De káromkodni volna kedvem.

A versek és az eszmék értője épp oly könnyen követheti majd azt az utat is, amely ezt a minden porszemre érzékeny s a legteltesebb tisztaságra szomjas lelket a polgári környezet „tisztaságától“, a jólétől, a várakozó érvényesüléstől egyszerre a mi paraszt-gyűléseink kemény arcai és szavai közé, az alakuló tábor önmérsztő-elvigeresztő fortyogásába vezette. Ezen az úton a következőket „értelmiségi“, a szellem talpig emberének mintaképe lett, társtalanul is útmutató.

Rendkívüli költői tehetség volt. Az Ady után fellépő nemzedék legjobbjai közül elsőnek, szinte még kamasz fővel, ő hívta fel magára a figyelmet. Az ember életében is van pillanat, amikor a mennyiség — a művészi befogadó képesség például — minőségbe csap át. A rendkívüli tehetségű fiatal költő épp dicsősége csúcspontján érezte szükségét, hogy a tettek embere legyen.

Ha ehhez a fogalomhoz, hogy felemelkedés, ábrát keresek, őrá kell gondolnom. Természetesen tudott volna agitációs verset írni, rá és rá is szánta magát, szinte lelkifurdalásból. Ösztöne, született igényessége bénította meg nyilván, hogy a költészet hite szerinti legmagasabb régióiból lejjebb szálljon; politikai indulatai közül csak abból lett vers, amit a líra legtisztább fokára emelhetett. Nemcsak a költészet terén adott példát ilyen küzdelmes és diadalmas felemelkedésre. A mi kezdeti nép-mentő mozgalmunk helyenként elégszer súrolta az idegen-ellenesség eszmekörét, — a vegyes lakosságú országban a parasztságnak épp a legszegényebb rétege még a legeredendőbben magyar.

Sárközi Györgyöt eszméi vezették el a szegényparasztsághoz. Ez abban az időben nem volt könnyű út. Nem láttam férfit, aki a kényes helyzetek során a tárgyilagosság olyan magasába tudott lépni, mint ő. „Kezdetben volt a lélek” — írta még ifjú fővel. Kezdetben az anyag volt, de hogy anyagon, véren, ősökön a lélek úrrá tud lenni, erre is ő az egyik legszebb magyarországi példa. Keresztútban állt, akiket „otthagytak”, épp úgy lötték, mint ahhoz „közeledett”, de ha van kapu, amelyen át egy népbe örökvényűen be lehet menni, az az ő alakjának méreteit őrzi. A hitleri ár így rá kettőzve lökte a hullámokat. Csak bokáit érték. Közben fordította a Faust-ot.

Ez az emelkedettség veszejtette el. A hullámok a bokájánál fogva is azért dönthették el, mert úgy nézte le őket, hogy mindvégig felülről nézett rájuk. S árhoz nem igazolódott ő semmifélehez a veszélyben sem. Elhurcoltatása után jóbaráti kezek kétszer is megnyitották előtte a menekülés útját. Azzal utasította el, hogy szökése megnehezítené a táborban maradó társai sorsát. Így nem lesz „szökevény”. Mint mindig, a bajban lévők sorsát vállalta. A nyugatmagyarországi Balf-on érte utól a vég, 1945 áprilisának valamelyik napján. Véglgyengülésben halt meg, negyvenhatéves korában.

A reményt, a lelket utolsó percéig megőrizte. Az utolsó pecig biztatta és vigasztalta a mellette haldokló Halász Gábort és Szerb Antalt. Készült a jövőre.

De elkészült a haldlra is. Elhurcoltatása előtt néhány nappal gondosan össze- rendezte megjelent s még kiadatlan munkáit, jegyzéket készített róluk; utasítást és tanácsot hagyott még az esetleges kiadás feltételeire is. Leg- újabb versei gyűjteményének ezt a címet adta: Mindhaldlig. Saját sorsát is felülről nézte, mindhaldlig döbbenetes tárgyilagossággal. Az ember torkát szorítja a kötetzáróul szánt vers magas tárgyilagosságának szépsége:

Eljön a ^{nap}kor, hogy többet nem leszek,
a könyvespolcon kis kötet leszek.
Mi életem volt: öröm, szenvedés,
sötét sorok örök csendjébe vész.

Néhanapján egy kéz értem kinyul,
s zörgő lapjaimon váratlanul
fölsüt egy szó, mint másvilági hold,
s új életet kezd, ki fölém hajolt.

Gomolygó századok fojtó ködöt
lehellnek szét a holt sorok fölött:
tartsátok lapjaim a fény felé
és lássátok meg rejtett vízjegyét!

Aztán — ahogy az olvasó látni fogja — a teljes elfeledettségről szól, bele-
nyugvással, hűvös, tárgyilagos emelkedettséggel.

Ebben nem lesz része. Vagy csak akkor, ha a „korok örvénye“ valóban
elnyeli azt, amelyen szólt, amelynek hordozóit védte: „az ősi nyelvet is“. Két romolhatatlan értéket is hagyott. Költészetét és forradalmár tiszta jelle-
mének emlékét. Hagyatékának sajtó alá rendezője így két zászlót hajt meg
szelleme előtt e könyv kibocsátásával: az irodalomét és a küzdő magyar
szegényparasztságét.

Illyés Gyula

ANGYALOK HARCA

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

PÉLDA A BODZABOKORRÓL

*Győztes életem kivirágzó bodzaágai szertecsapódtak,
Dús ernyővel, édes illatozással
Szédítik a szédülni vágyót, takarják a takarózni akarókat.*

*Törzsök-szivemből immár nemcsak kósza venyigék hajtanak ki —
Megnőttem s dalolva kitárultam,
Éltem, szenvedtem: fekete gyümölcsöm nem tudom többé eltagadni.*

*Kifelé az első ifjúságból, hős nyarak felé lombosodva,
Siratom néha sok elveszett virágom,
De mélyebb boldogság vigasztal: nem lettem Júdds bodzabokral*

*Azé vagyok, aki szeret, elfedezem, aki hozzám huzódik,
Aki hisz bennem meggyógyítom,
És bűvös körömből ellököm a bogáncs-szavak hazudozóit.*

*Vegyetek: a tiétek vagyok, törjetek agamból kalitkát,
A hosszú télben is az én szavam szól.
Amíg a rabmadr elzokogja élet-halál egy füttybe férő titkát.*

BELÜLRŐL

*Hiába borul az éj, a fátyolos özvegy, fölémbé,
Bennem ezer lidérc él s örök a vilgosság.*

*A sötét templomok hiába roskadnak össze,
Bennem az orgonák zúgása még egyre fénylik,*

*S ha elszáradnak az erdők végig a világon,
Akkor is körülheng engem illatuk édessége.*

*Mert nékem több föld s több táj az ismerősöm,
Mint mennyit gőzösökkel beutazhat ember,*

*A világok bennem több szabállyal forognak,
Mint ahogy a tornyok nagy távcsövei előtt, az ürben.*

*Énbennem él s fészkel az Ismeretlen
S ragyogó szárnyaival lelkem csapkodja szünetlen,*

*Énbennem robajjal zuhog a Vágyak vízesése
S a Képzelet tűzvésze soha ki nem alszik.*

FÖLFELÉ

*Nézd, kedves, mint százemlőjű Diána dől dús dagadással
Az almafa s ágai rognak a sárga gyümölcsök terhe alatt;
Pelyhes tavasszal itt szédültünk tejes virágok lágy özönében
És most a sörényes nyár ringatja élénk kincseinek buja drját.*

*Roppan az ág, fáradt s leejti nehéz gyümölcsét. Koppan a földön
Az alma. De a tudós agyában szörnyű dübörgést vert a csekély nesz
Régi időben. Gátak szakadtak és a gondolat vad rohandással
Keresett törvényt s diadallal akadt azután a titokra.*

*Nem így mészünk mi már, nem ily gravitációnak
Kemény szabályát fontolgatjuk eszünknek biztos serpenyőjén,
Okosságunk sötét dgyában szundikál most, szemeit lezdrván,
S engedi, hogy szökött gyermekekként, bizonytalan utakon csavarogjunk.*

*Más vonzást érzünk, mely nem e földnek alacsony parancsa,
Más nehézkedésnek útját választja nehezülésünk:
Érzed? Felülről nyúl az erő értünk s rántana már magához,
Ezer fonál hálóz s ezer horognak érezzük kaparászó kapaszkodását.*

*Jaj! Elszakadunk a földtől, mint ágaikról levetett gyümölcsök,
Megsúlyosodtunk s mégis oly könnyen esünk, mint két levél
Kiket a szél egymás mellett lebegtet, — tisztább levegő súrolását
Érezzük már, — tágult szemünkbe fehérebb fény világít.*

*Fölfelé zuhanunk! Kedves, ölelj, ne szédülj, nem röpülés ez!
Álmodban nem szálltál-e gyakran ily boldog eséssel?
Már nincs megállás, átfúrjuk a kék eget kigyúlt fejünkkel
És azon is túl, zúgó napok közt, zuhanunk örökké!*

HEGYTETŐN

*Ismeritek szeptember könnyű szelét, mely a szöke avarba
Lágy ujjakkal kotordsz, (hisz kedvese aranyhaja az),
S fürge lábbal rugaszkodik a fák borzongó ormain által?*

*Vagy ismeritek a hold bizonytalan sugarát árnyékos éjben,
Mely porzó égi uton szalad s ugrál tornyok bádogtetején
S langyos csókjait egyidőben hullatja ezer folyam vizére?*

*Könnyebb, szabadabb s messzebsuhanó vagyok én ezeknél
Fönn, e kősziklába fagyott s gőgösen égbezugó hegyen,
Fönn, e törpe bozót zöldjével koszorúzott büszke hegyormon.*

*Mintha nem is lennék, vagy mintha engem is, mint a tűnő szívdrávdnyt
Csak pára s a nap sugara ringatna játszva a táj fölött
S ha mulnom kell, haló színekkel lassan az ég kékjébe oszolnék . . .*

*Nemcsak most járok, lengek itt, hol a mennyboltot ujjammal elérném,
Álmaim, mint a sasok, kóvályganak örökön errefelé,
Hol már jeges nyugalom csendes fényében ragyognak a szirtek.*

*Szétnyílt szárnyával a madár lejjebb száll, lejjebb sodródna a felhők,
Itten tiszta, finom levegő él, árva tengerként, egyedül,
Parttalan, hömpölygő tenger, s fölöttem ködlik és kéklik tiszta mélye.*

*Mily boldogság e lenge közelség, mily távol a boldogtalanság,
Mily távol sülyedt s kavarog, magas hegyem barna lába körül;
Mily boldogság e hamvas magasság, mily mélyen hagytam a bűnt magamtól!*

*Mintha valami ár sodorna, hullámkarokkal egyre előre,
Egyre sebesebben, fölcsapva s merülve, lágy oceán,
S egy ragyogó kapu fölnyilna előttem s a zengő víz rajta dtzuhogna . . .*

V Í Z E N

*Nyughatatlan fűrtjeidnek zölddel kócos kékezüstjén
ringatózni ó, mi édes! Ó, mi édes lágy hajadnak
Zsenge fodrád, könnyű bodrát ujjaimmal hessegetni!*

*Nyugszik a lapát előttem és a csónak láthatatlan,
Vízalatti, csillapelyhű, árnyéktollu semmiszárnyon
Száll magától, mint a felhők hattyunépe fönn a szélben.*

*Hangtalan zenével zsong a loccsanó hullám fülembé,
Ám a szél elsöpri némán még e lenge mormolást is
És a parton hallgatódzó nyurga fákat messze űzi,*

*S újakat sodor helyükbe; sárgakeblű dombokat vált
Lombszakállas, vén hegyekkel vagy mezők ölet lebbenti
S eltakarja s már tovább int tarka fátyolkeszkenője.*

*Elmuló partok között a víz remeg csak változatlan,
Széles ömléssel, fehérén, mint az ég tejútja, melynek
Fénye tiszta éjszakákon újra gyúl a mély tükörben.*

*Bársony dajkaringatással visz magával és csitítva .
Méla féldlomba himbál és az életet kimossa
Elnehezülő szememből s csöndet önt süket fülembé . . .*

*... Hol vagyok? Mily csalfa tájék délibábjá leng előttem?
Ismeretlen ligetekben tűzgalambok szárnya rebben
És a víz arany hajában fénytündérek tündökölnék.*

*Elmerültem tán s haldlos dlom láttat ily csodásat?
Vagy kiűsztam a világból? Ó, arany habok zenéje,
Borzongatsz, mint érthetetlen, túlvilági cimbalomszó!*

H O L D A S É J

*Mikor a föld fáradt gerincét éj vize öntözi már
S azott szárnyával elsuhanva csapkod az éji madár
S a mély sötétség tengerében, mint nagy, lomha halak,
Lilás felhők úsznak vagy árnyak könnyű hínárja szalad:*

*Ráncos, sárga fejét kidugja az égi halász odafenn
S ezüst hálót merít a mélybe ezer ragyogó kötelen
S a surranó ködök között elhintve finom szövetét,
Zizegve, zsongva szertebomlik lassan a fényszövedék.*

*Fölgyult, világos éji óra, légy hasító kerekem,
Vagy légy fölém vitorla, szállni mélyvizü tengereken,
Hol holdsugár ver kék habok cimbalmán tompa zenét
S mint dlomtáj, titkos színekben csillan a messzi fenék.*

*Tán egy sziget, melynek bozótja köddel telt, fekete,
Föllebben ott zürös óceánból, rejtelmek szigete,
Egy percre tán, sötét köpenyben ... és mire látni tanul
A földi szem kusza rengetegében, eltűnik nyomtalanul.*

*Ó hány Atlantisz nyugszik a mélyben, hány szénszin palota,
Bennük hűvös hullám jár, loccsan nyugtalan ide-oda,
S nekünk örökre ismeretlen sarakban éji csirdk
Bomolnak egyre s magvát szórja száz csodakelyhű virág.*

*Rövid a perc . . . az égi háló fénye sötétre fakul,
Foszlik s eloszlik — már a hajnal langyos harmata hull,
A zord tenger kihült medrében pusztá a sárga föveny,
Titkoknak, elmerült csodáknak nincs itten nyoma sem.*

T E N G E R - F A N T Á Z I A

*Zajok, harangok, tenger zúgása dörömbölnek agyam falán —
Jobb lenne lenn, a mozdulatlan szivacsok közt pihenni.*

*Ott vizes szemű halakat néznék, hevernék lágy iszapban,
Utánakapnék néha-néha egy-egy aranyos villanásnak.*

*De még azt sem: csak elfeküdnék, mint valami édes ágyban
S a márvány csöndben halántékom egyforma ütemét figyelném . . .*

*Be jó lenne fölneézni innen, keresztül a nagy vízen,
Mint korallokból cifra csipkék, szövődnének fantáziáim.*

*Gondolnám: né, egy barna bárka borzolja a hullámok rendjét,
Barna bárkáról két sötét szem lenéz hozzám a mélybe.*

*Lenéz a mélybe két sötét szem, két fehér kar előrenyúlik,
Kevély fátyoldt leereszti, fehér fényben úszik a tenger.*

*Két fehér kar előrenyúlik, csobban a zöld víz hangosan,
Mint angyal a paradicsomból, ereszkedik a hófehér test.*

*Nagy messziről, lassan lebegve, közeledik csodálatosan,
Az elbámult víz lágy rebbenéssel ereszti s záródik fölötte*

*Száll a magasból, egyre nagyobb lesz, egyre fényesebb, egyre szebb.
Rezzennek a halak vakulva, fölnyílnak a tengeri rózsák!*

*Már majdnem itt van, már tisztán látom minden vonalát, minden báját,
Oly karcsú, mintha csak a tenger összedöllött habja lenne.*

*Még egy perc és a mellemen lesz, két inda-karja átölel,
Meleg ölet fogom érezni, selyem testét testemen.*

*Ha álmodom, még egy pillantást borítson az álom-koporsó,
Meghalok, csak ez a tenger mostan rólam le ne zuhanjon!*

Örökös Széchenyi Könyvtár

M Á S H A Z Á B A

*Nem jó nékem e lomha, kialvó csillagon,
Hol sápadt zápor dztatja egyre szívem tüzét,
Hol álmosarcú ködökbe fullad
Lövellni vágyó fényességem.*

*Megkarmol minden szél mérges vadmacskakér
Rámüt, mint durva dorong a halavány napsugár,
A levegő is kérges tenyérrel
Simítja lelke pókszövetjét.*

*Nem jó nekem itt, oly hideg és oly komor
E fekete párák, mocsárba merült világ, —
Bukott angyalként, szárnyat konyítva
Borúsán járom pocsolyáit.*

*Ó, álmodom gyakran, hogy minden csak álom itt,
Hogy álom az álom és álom az ébrenlét,
S hogy igazi, boldog életemre
Egy más hazában ébredek egykor.*

*Túl a menny kéken boruló tengerén
Várnak redm ama szebb haza remegő partjai,
Ott fürdik hajlós aranyhabokban
Az öröm ragyogó lednya.*

*Pehely kezével egykor majd ő vezet
Árnyakként szállva derűs mezők fölött,
Átsüt rajtunk a fény és könnyű
Harmat fűrészi homlokunkat.*

*Ő lesz arkangyalom, égi szerelmesem,
És amíg egymás karja között mulatunk,
Büszke magasságomból letekintek
Az elhagyott, sötét világra.*

K A N I K U L A

Izzad a domb, a mezőknek sápadt giz-gaza lankad,
Ágyából a patak tikkadtan kiszaladt,
S most a fehér kavicsok közt gyík surran kanyarogva
S szárnyát nyitja honát vesztve a barna csibor.
Hontalan én is, apadt lélekkel. mint kicsi társam
Nyitnám szárnyaimat, messze repülni velük,
Ám köt az embersors, vak talpam alatt csikorogva
Jajdul a békakavics s fájva nyöszörgi: maradj!
Zsong a darázs is, ezerszinű pille evez körülöttem,
Pattan a szöcske, tücsök zengi: pihenj közibénk!
S hosszúra nőtt vadzab s puha mézfüvek összehajolva
Súgnak: jöszte, merítsd lágy hüvösünkbe fejed.
Hadd hajolok hát, kis testvérek, alá Guliverként,
Rajta, kötözzenek át hajlós szárlaitok!
Köztetek édes a rabság s mint a haldl nyoszolyája,
Börtönöm alja is oly ringó, balzsamizű.
Föld, mélyebb a te himbdlásod a dajka ölnél
És e nehéz nyugalom jobb, mint dajka teje,
Elnyújtózni sötét, dobogó sziveden gyönyörűbb, mint
Lyány erő kebelén kérni remegve helyet,
Hátha karomba lehetne a kedves is . . . így csak e száraz
Ág rajzolja élém bájjainak vonalát,
Ám a halott vessző is mágusi pálca kezemben,
Halvány semmire fest angyaliszép elevent.
Itt érzem közelemben lebegni napos haja fodrát,
Itt csillannak arany fénnel napszemei,
Hangja sötét csengőt itt ráz duruzsolva fülemben
. . . Vagy csak a távoli nyáj tompa kolompja remeg?

*Vad sugarak, sugarak zuhatagja özönlik a rétre,
Forr a világ a tüzes zápor nyelve alatt,
Izzad a domb, a mezőknek sápadt giz-gaza lankad,
Ágyából a patak tikkadtan kiszaladt.*

EGY ISTENI TORZÓHOZ

*Istennő voltál egykor, néma, magdnyos, templomod márványoszlopai
Között legszebb oszlopként élted a régi időt, amikor még
Égnek emelt karral imádott a szép görög ifjú, nem térdreborulva, mint a mai,
Ott álltál a síma talapzaton, sárgás kőbe faragva,
Orcádon csendes nagyság ült, a ruhádnak ráncain fönséges egyszerűség
S tágranyitott szemeid sok századon át álmodva merengtek
A kőfalakon túl, hol besütött aranyosan a hellaszi felhőtlen, derüs ég.*

*Aztán barbár fegyverek és az idő barbár buzogánya a fénylő oszlopokat
Széttörték s mint harcban esett kirdlyok, levert koronával
S roppant derékkal heverték előtted az egykori társak, akik között a dicső napokat
Töltötted boldog márványmosolyoddal s fagyos méze nem olvadt
Szépvü ajakadnak s nem buggyant a méla ökörszemeknek könnye elő,
Mikor annyi halottnak özvegye, égi kirdlynő, magad is lezuhantál
A romlott kövek közé és romjaidat sötét ölére fogadta a kötetető.*

*De nem halandó mása voltál, noha emberi kéz vésője csiszolt, faragott,
S földetett ezer év pora és ezer év füve nőhetett ki fölötted,
Romolva is éltél és tört tagjaid nem voltak hitvány márványdarabok, —
A kései kor csákánya elé eleven, kéjes ragyogással
Tárult isteni tested, amelyre mint reggeli köd tapadt csak a lenge ruha,*

*Fej és kar nélkül is babonázott még maradék szépséged
S új templomod lett hitetlen időknek pogány kinccsel teli múzeuma.*

*Sok omladék, kusza lim-lom közt tán unva bolyong a közömbös látogató,
De ahol te állsz fájdalmas nyugalommal, döbbenve akad meg
Útjában s amíg elnéz, hittetl érzi szívét terhesnek a tátogató,
Mert nemcsak egészben voltál isteni, minden ránca ruhádnak
S szép kebeled legkisebb árka vagy dombja is az, ami teljes, ép alakod,
S ha elomolsz ezer szilánkra, benne leszel egészen mind az ezerben:
Izzó ősnap a tested, melyben a csillagok szertegomolygó ősnépe lakott.*

GENEZIS

*... Az űrben már rezgett a tiszta fény
S nehéz ködökben úszott a sötétség.
S a mélységek fölé órjás, sötétkéék
Drapériákat gördített az Úr.*

*A tenger új ezüstje villogott.
A földnek még habos volt barna melle,
S lombos fejét már kis fácska emelte
S a sárból ütköztek szagos füvek.*

*Sürgött-forgott a csillagmilliárd, —
A tágas égen helyüket keresték;
Két főcsillag a reggelt és az estét
Jelezte szemközt, — szétfoszlott a köd.*

*S a kék-ezüst tengerben gyors halak
Úsztak, bámulva dülledő szemekkel.
— Amint fordult az este és a reggel, —
S fölrebentek az ékes szárnyasok.*

*S komor vaddlatok nagy léptei
Döngették már az ismeretlen tájat,
Horkanva állt meg némely furcsa állat
S ormányt csóválva távol zajt figyelt*

*. . . És végre lomhán megmozdult a sár.
Isteni ujj kavár, gyúr, épít, formál
S kemény tagokba áll a könnyű por mdr.
Meztelen ember emelkedik*

*Bámész szemében még nincs értelem,
Csak lassan-lassan járja át a lélek,
A szája mozdul, örvendezve éled,
Ezer csodát csodál maga körül.*

*Ádami sorsából még mit se sejt,
Hogy verejtéket hullat majd a rögre
S az eljövendő unokák örökre
Aratják a bogáncsot és tövist.*

H A L Á L F Á J A

*Ha harsannak a fekete kürtök, én rohanok majd szédülve, szállva,
S elfogom a légyszárnyú hangot a halál homályos erdejében,
Mint a pillangót gyermekségem napsütötte mezőin.*

*S körülnézek az ismeretlen, csöndtakarós, ködágys erdőn:
Fölém lombok ketrece zárul, előttem vad bozót sötétlik
És mögöttem a feledésnek ágai leborulnak.*

*Némán állnak a terebély fák, meredek törzsük meg se reccsen,
Egy-egy levél hull csak le néha lassan a korhadó avarra,
Mint olvasón a csörrenő szem lehullik ájtatosan.*

*Innen már nincsen út semerre, se előre, se föl, se hátra,
Lábaim örökre megállnak, ereimben új nedvet érzek,
Karjaim a magasba nyúlnak valami égi parancsra.*

*Érzem, amint gyökerek kúsznak testemből a fekete földbe,
S ujjaim végén sűrű füstként bodrozódnak elő a lombok,
Ropogva, zúgva török az égre, ágaim szerteszaladnak,*

*S a néma társak közt hatalmas, sötét oszlopként állok meg én is,
Évezredek már nem zavarnak, az idő átlép nagy koronámon
S leveleim közt mozdulatlan, jeges csönd veri fészkrét.*

*Új sarj a halál őserdejében, de kinek legmagasabb orma
Már a szférák zenéjét sejtí s gyökeréig hatolni rejtett
Sugarat érez, gögösen állok: a halál már örök élet.*

A HULLÁMNÉZŐHÖZ

*Ha állsz a magas parton s hozzád sóhajtvá szól a sötétes hullám
És a vizek nyelvén mormol halk búcsúszót,
Fátyolos szemeid nyomon kísérik-e őt, testnélküli vándort,
Míg eltűnik ezüst mécses társai közt?*

*Nézd csak, hogy sarjad ki az egyik ölén remegve a másik,
Nézd csak, hogy múlik el mind egymás kebelén,
Köztük örökkön ott szárnyal a Halál árnyékahajója,
Köztük a nádsz is örök s nem fogy az új ivadék.*

*Képe a zord mulandóságnak, képe a múlhatatlanságnak
Lábad előtt a folyam, mely gyűrűt ölt gyűrűbe,
S komoly játékát még akkor is űzi, nem unva, mikor mi
Már utasok leszünk ott, ama néma hajón.*

*Majd sok idő multán, ha megint itt állsz, a vén vízre merengve,
És levegő-szíveden átfúj az alkonyi szél,
S a szépunokák, ugrálva a sárga homokban s műsem érezve, gyanítva
Átfutják öledet, honnan ükapjuk eredt,*

*Boldog mosollyal nézel utánuk s minden gondolatod lesz egy hasonlat:
„Létünk, mint a folyam, el nem apad sohasem,
S ha már nem léphetsz kétszer egyazon folyóba, megláthatod, halandó,
Új hullámban az őt, új ivadékban az őst.”*

*Ó, de ne nézz tovább, lázas, ragyogó szem, ne siess a jövőbe,
Nemcsak a tér, az idő távola is feketít,
Elhal a fény az idők horizontján, minden sötétben elomlik
És üresen pereg a dölt színházban a film.*

*Lesz egy utolsó éjszaka, a Szerelem máglyája sikoltva kialszik
S végsőt int a Haldl Angyala szárnyaival,
S hol dolga nincs többé, elhagyja, veszett hajó kapitánya, a Földet
Ő is utolsóinak s más csillagra röpül.*

*Ó, ne keresd akkor magadat, fajodat, — úgyis hiába bolyongnál,
Bús kert lesz a világ, eltemetett temető, —
Am a folyó még zajdul, tűnik és bomlik az éjszínű hullám,
Példa marad, mikoron már példázni se kell.*

A SZERETET HIMNUSZA

*Testvérem,
Ki az északi sark fényes üveghegyei között botorkálsz
S kancsal szemekkel meredsz az ég befagyott távára,
S te másik,
Sötét, elepedt utasa a szörnyüszelű, szikkadt Szaharának,
Ki nyelvet lógatva vágatsz nyakigláb, görbe tevéden,
S te szintén,
Rézbőrű, morcos, százszor megrugdosott fia Amerikának,
Ki egetfúró sziklák zord ketrecében dühöt üvöltesz,
S te is, ki
Ópiumos, álmos, langyos hazádban tipegzs ingó léptekkel
S álmaidat kegyetlen a lomha, sárga vizekbe fojtod,
S ti, mind, mind,
Testvéreim, milliók, elhullott magvai egyazon kalásznak,
Élők és élni fogók és mind, mind halni fogók: szeressétek egymást!
Nézzétek:
Fény villan az égen és azt lobogja: szeressétek egymást!*

S a föld szíve visszadobog remegve: szeressétek egymást!
Halljátok:
Az óceánok fölzúgnak, így zúgnak: szeressétek egymást!
A hegyek közt mennykővek dübörögnek: szeressétek egymást!
Hirtelen,
Mint gyors villámok cikáznak el az ezerévek felettünk,
A harmadik párka szapora ollója iramodva csattog —
Testvérek!
Sötét gyűlölet ne sarazza a drága pillanatot,
Míg mocsoktalan ajkunk egymáshoz érhet.
Ha majdan
Elhajított hólabdaként száguld a kihült föld
Zimankós napja körül s szerte bolygók dideregnek,
Egy árva
Fénysugara még akkor is tűzhessen a sötétült ürbe
Az egykori, világot csóvázó, szerelmes szeretetnek!

OCEÁNOK GYÖNGYE

Búvár szememből óceánok gyöngye,
Mi visszacsillan:
Rátaláltam s többé nem ereszttem.

Mint pásztorok csillaga boldog égen,
Fénylik örömben
S hí Istent látni bdbeli népet.

Bánatban homálylik rejtőzködően
S felhők gyűlvén,
Már-már siralmas záport fest színével.

*A harag fekete korma eltakarja,
Ördögfiaknak
Akkor áll borpocsékló szüretje.*

*De nehéz éjéből szeretetre virrad,
Szép sugárával
Sokak szívére fonódik virágosan.*

*S tisztulva jótól-rossztól, nevezhetetlen
Lesz egyszerűsége,
Mint egykor kagyló méhén, alszik világos éjszakában.*

*Álma: szikrásan hinti földre-égre
Legmélyebb lángját,
S minden szívekből önfényét látja vissza.*

B I Z T A T Ó

*Bányász, ne féld a tárnák holdtalan, végtelen éjjelét,
Merítsd csákányod a mélység gyűrűbőrű, ércideges husába,
Ne félj a rossztól, hisz fölötted ott világít őrző csillagod:
A Davy-lámpa.*

*Te is légy bátor, hintázó vizek hátán, halász,
Éjbe hajlik a föld, de mindent megtart jó vállán, nem dob le magáról,
A holdsugarak ezüstös horgain fönnakadva ficdokol a halnép,
Nehezül a háló.*

*Földművesem, ha a tarlón égi szitokként kopog a jég
S az Isten haragja előmlik az égi ponyván feketülve,
Sötét szobádban a jó meleg búbosnál ne remegj, — gabonád
Már benn van a csűrben.*

*S ki a szívtelen hegyeket mászod, sastollas bérci vadász.
Puskával a vállon, szívedben aggodalommal, a mágneses mélybe
Le nem zuhanhatsz: erősen markol, meg nem szédülve, a társad
Biztos kötéllel.*

*Végül te, költő, mikor ezer bányába leszállsz
Kitépni dalodnak csillámló ércét, mikor széthinted a hangod,
Mint a haldszok tengere üzi hullámain, ölelni öt világrészt,
Mikor a zajból*

*Főlsajdul a vers, akár a fájdalom, a vas-boronás,
Szakítja lelked rögeből, akár vidám, nagy sasként száll a magasba,
Költő, minden veszélyben légy rettenthetetlen, mert téged az Isten
Szent ujja igazgat.*

F I A T A L O K N A K

*Mikor szemetek sötét barlangja megnyílt szemeimnek,
Mindegyikből egy-egy széphangú madár
Szárnyalt csendes bűgással tárt kalitka-szivembe.*

*S mikor az éjszaka erdejében szunnyadnak a madarak az alvó ágon,
S számról letépi a dalt a vadujjú szél,
Megszólalnak itt benn a ti hangjaitok s velem dalolnak.*

*Mindnyájan egyet énekelünk, mint a virágok egy napra nyílnak,
S mégis ezer színnel táplálja őket a föld,
Más-más zenével mindnyájan egyet énekelünk, igaz torokkal.*

*A mi dalunk mindenütt kinő a földből, mint a zizegő páfrány,
Fölserdül a fészkes lombokig s ébredve velünk
Zsolozsmáznak édes öcséink: az éjszaka erdejének madarai.*

*Szárnyalva ők fonják tovább a mi zenénket a vak magasban,
Ezüstös húrjainkat fölhúzzák a csillagokig
S a sötétség szárnya zendítve surolja a remegő hárfát.*

*S még a csillagok is, arany galambok beléturbékolnak muzsikánkba
S úgy összehangzik minden, mint szivárványban a szín,
Vagy mint idelelni a mi fiatal szíveinknek doboló dobogása.*

ANGYALOK HARCA

*Zivatarok közt élek én is, mint a bércek keserű keselyűi,
Kik sötét oduikból paraszas szemmel kifigyelnek
A zápor haragos dalaira,*

*Zivatarok közt élek én is, de nem az ég sűrű sírása
Zokog fülembe, — felhő lelkemből szakad egy végtelen, féktelen eső
És zúdul testem rossz falaira,*

*Felhő-lelkemből szakad egy végtelen eső és mossa, surolja
Testem csupa sár medrét, fehér vizével öntözi, oltja
Kéktűzű, hánytorgó mocsarát,*

*Öntözi, oltja, de a rossz szaporább, mint szakadó eső cseppje
S hídra árad a jó vize, föltartja fejét özönéből
A győzhetetlen, a bűn- Ararát.*

*Két ragyogó angyal birkózik itt benn, e komor zuhogásban.
Csapkodva harcos szárnyal, az egyik csillag-fehéren
Fénylik, a másik pokol-feketén,*

*Két ragyogó angyal birkózik értem s nem vagyok egyiké sem.
Mert nem győzött még a menny angyala és diadalzenére
Nem hangolnak még a pokol fenekén,*

*Nem vagyok egyiké sem, de felhő-lelkemből szakad a végtelen eső
S zuhogó zenéje szép himnuszokkal buzdítja birokra.
Buzdítja zúgva az ég követét,*

*Ó, lángúrú zápor, kioltod-e a rossz lidérceit valahára,
Hisz ahol te lobogsz, sötét mélyekben, mint ezer paraszas szem,
Ott soha sincsen éji sötét.*

V I H A R B A N

*Boreas harsány harsonája harsog haragosan,
Égre tömjénzik a por,
Sustorgó himnuszát az erdő mennyig ostorozza.*

*Nincs nyugtom: én zúgok az erdőn ezer hang zavarában,
Az ágakban én török sivitva,
Porbólvaló, porrá omoltam s négy táj felé kavarognak fehér szikráim.*

*Fekete zászlók dagadnak magasan, tekerő szélben,
Köztük a száraz villám
Gyertyája rémlik, a folyók titokban zubognak, jeges morajjal.*

*Fázó madárrá lettem, kit fölvert a vész és nincs helye többé,
Szárnya felhőhöz dermed.
Lecsapva holtan csattan a vizek mozduló márványán.*

*Ó, feszülő, ezüst zápor, fakadj ki, emelj föl engem,
Békesség villogó zápora,
Meleg zivatar, támaszd föl, bontsd ki a mennynek ünneplő fényességét!*

*Oly könnyen, mint a füst, oly örvendve, mint az egyszerű ének,
Oly békén, mint a madder,
Szállnék a halvány szivárványok kapuin át a kitárt magasba.*

H A R M A T H U L L A M E Z Ö R E . . .

*Harmat hull a mezőre, könnyek közt nyílik a szép hajnalka,
Bús az én életem:
Ki nem csordult könny, el nem jaidult nyílalds.*

*Ha fölnézek a világos égre, azt hiszem, lelkem csupa béke
S egyszerre csak érzem:
Egemen éjszaka van még, sötét viold.*

*Ha vasárnap zendül a légben, azt hiszem bennem is él az Isten,
S rekedt kolomp szól:
Megölték, megcsufolták gyalázatos büneid,*

*S a virágok összecukódnak, szirmuk csupa öreges ránc lesz;
Erősíts, égi harmat!
A remény fonnyadoz, s kelyhét bezárja a hit.*

MÉLYBE GÖRNYED A FÜZFAÁG...

*Mélybe görnyed a füzfaág,
Magasra hág a sarki csillag, —
Homlokom lehajtom tenyerembe,
Égi pusztákon bujdosik lelkem.*

*Honnan vétettem: barna rög,
Hová török: fehér fényesség;
Két anyának vagyok kitettje,
Mostohám a föld s az ég sem édes.*

*Csillag fürdik a tóban alant,
Boldogtalan, mint én, haldlig,
Csakhogy ő fönn született a fényben,
S a föld hűvös vizébe vágják.*

CSONKA TORONY ÉS SZÁRADÓ REPKÉNY

*Csonka tornyok repkényének születtem,
Ég felé futni, de sohasem égig;
Nagy bánatok ősze lankaszt s rozsdaiütött venyigéim
Sirató szelek egyre visszatépik . . .*

Csonka torony és száradó repkény . . .
Minek is sarjadtam hát e bajos világra?
Minek is él, kit a föld vére megöl,
S ki az ég derengő délibábját meg sose taldlja?

Csonka torony: félbetört Jákob-lajtorja,
Tévedt angyalok melyet sírva járnak, —
Szélmarta repkény: örök szomorúság,
Félbetört imája e tévedt világnak.

F É N Y É S S Ö T É T S É G

Látlak hold, égi bárány, éj fűvét lassan ellegelő,
Arany virágok közt szelíden, fönségesen haladni.

Fényességed fehér pihéi behavaznak borús szemeimbe,
De föl nem derítik: minden fény kialszik éji vizükben.

Mert mértföldes mélyben, egy másik világ fekete egében
Ott sétál a szemközi bárány, fekete gyapjas.

Ott sétál, szarvát lehajtva, csetlő, gyöngye lábbal,
Sejtelmes sugárként fut át a két ürön távoli bégetése.

Ha volna, ki mellemre hajtja drága rokon fejét,
Meghallaná a hangot s lábához bukna zokogva,

S könnyeinek kékes szikrdi közül hídba tekintene
A fénylő magasba, — élébe állna a néma árnyék.

VARÁZSLÓ ROSSZ CSILLAGA

*Az éj füstös kutyái osonnak fázva a dagadó dombokon
S már bűvös betűkkel gyullad az égi talizmán, a sorsmutató,
Fekete mélységben száll elhagyottan,
Jó s balszerencsét sápadt javasarca hirdet.*

*Csillaggal szórt hegyes süvegben járlok én is a kétes csillagot
Kérdeni, varázsló pálcám tétova leng remegő vonásai közt,
Szultán lelkem kegyetlen vággyal
Rendeli fátylót vetni a testesülő jövőndőt.*

*Ó, kígyó tanács, mely az idő titkos kamaráit meglopni küld,
Büntetlen nem maradhat a jósló sejtelem, az előre-émlékezés,
Lángpallosos angyal a tudás fájdalma
S kiűz ősi kedvem tág paradicsomából.*

*Ne kérdjétek: milyen baj-képet nyit fölőbém a távoli könyv,
Zord pergamentjén könnyes szememmel mily ostoros végzetet olvasok,
Sárpalotám a nyomorúság
Lészen s munkáim újra idézik a régi Heraklest.*

*Vigasztalóm! Jőjj s borítsd szememre éjtollú, temető szárnyadat,
Holló daloddal ringass átál feledtető vizeden, kegyes,
Hűs karjaidat ha égre tárod,
Leszédül a vak hold, s rámlobban az égi Jeruzsálem!*

*Boszorkánypillék és fekete sólymok
Rebbsenek el ráró szárnyalással,
Mint keserű lelkek a kívánt halállal*

*A hűvös égről megszalad a felhő,
Ördögsekér tapad a gyors szél hajába,
A jegye is futna és leng-leng hídja.*

*Hát minden elhagy? . . . A sugarak másfele szállnak,
Magam maradtam az éjben, a sulyban,
Meg a mohos kő, melyre ráborultam.*

*Töltözve bűnnel és szomorúsággal
Magam hullok sötét árnyam fölébe,
Mit is vallhatnék a süket föld fölébe?*

*Mit mondhatnék a köszívű kőnek?
Mit ismerhet bennem a kőalatti hangya?
Vigasz-e a szunyogok idegen hangja?*

*Nem akarom holt dolgok s fél-élők szerelmét,
Másnak a szíve kellene, másnak, —
Embernek: Krisztusnak vagy Barabásnak!*

*A nehezült kaldsz kaldsszal hajlik,
Fejét társához hajtja a mén is;
Atyám, képmásodra teremtetél,
Bűn-e, ha képmásodról álmodom én is?*

BOLDGOK A SÍRÓK...

Dönts meg jégeső, rágj belém sáskahad,
Engem fölverni minden gaznak szabad:
Ki a szomorúság magjából nőtt erre a világra,
Meghal idő előtt, mint a fűzfának lehasadt ága.

Nem rendelt engem kévébe a sors,
Jeges lábával éretlen letipor,
Egy reggel mosdat meg harmat, egy este a késő nap fénye,
S temetőm lesz böngésző árva s özvegyek köténye.

De fölmagasít majd, aki földre vert,
S betellik rajtam a mennyei terv,
Hogy kenyere legyen minden üres asztalnak,
S érezem: boldogok a sírók, mert megvigasztaltatnak.

MUZSIKASZÓ

Cimbalom húrja, hegedű fája,
Tudtok-e zendülni egy vég-siratásra?
Vadgalamb brácsa, nagy medve brugó,
Sikongó, jajongó tárogató!

Nem tudom én mi fáj . . . hogy a gyertyacsutka
Fényt és árnyékot egyszerre gyújt a sutba . . .
Vagy, hogy amit a banda ránt,
Egynek hangzik s mégsem egy a cigány!

*Csak cifrázd primás! magasból a mélybe!
Hiszen a bor is hol méreg, hol Isten vére, —
Ki tudja, hol az ég, fönt-e vagy lent?
Minden bűtang végső perce szent!*

*Végső . . . de még élek! Verj bele cimbalmos!
Muzsika, fény, öröm! . . . ej, ez is unalmas . . .
Hallgass! . . . csiba! . . . fanyar a sárga bor . . .
Hajnalra kongatnak valahol . . .*

*Szóljon a kisbőgő egyedül . . . hallga!
Oltsuk el a gyertyát . . . arany az égája . . .
Egyetlen fény kinn, egyetlen hang benn,
Egyetlen fájdalom békülő szívemben . . .*

B Á T O R O D Ó B Á N A T O S

*Ragyog a kék menny hajlós dömöcki acélja,
Forgó fringia, aranyos, szikrák, —
De harmatosan s bús köddel ha föl-föltekintek,
Vörös felhők rozsdája emésztí.*

*A föld meg döng sötét vasában, az ős-kovács pörölyle
Verte keményre hajnali tűzben, —
De léptem nehéz fájdalma ha kasos mellét tapodja,
Sáros, csalános drogba csuszamlók.*

*Madarak népe, magas ég ellen rontó s győzedelmes,
Mikor lesz dalom dalotokhoz hasonló?*

*Nappalok zengő csillagai, közétek méltó láng bennem mikor gyúl,
Szárnyas örömben harmóniás planéták?*

*S virágok törzse, földjét vaskarmú gyökérrel halálig őrző,
Mely hajnalon nyílik meg viola-kelyhe
Az én lelkemnek is, hogy szülő-hazám ünnepi üzenését
Leheljem át a fölém hajolódba?*

*Egykor majd hangom lecsap buzogdnyként s szálló szavaim lesznek
Parittyám vissza nem jövő kövei:
Bátor rohandssal s bizodalmas zsoltárt kidltva
Győzőm le akkor pogány Góliádtot!*

HUSVÉT UTÁN

*Elmult március is, tisztul a medve-álmok hályoga, újra érzem
A hazatért utazónak fölzokogó örömét,
Ki leszállva a sokveszélyjárt, kalandor hajóról, csókkal köszönti
A párosan sokszor taposott, felejtett s most ismét oly ismerős homokot.*

*Itthon vagyok én a tavaszban, a zsendülő, serkenő fák körülállnak,
A kökörcsin rámhunyorít a fűből . . . oh, kedves, bámész rokonok,
Bennetek örök a hat nap, örök az atya műve: az apadhatatlan teremtés!
Hol jártam eddig? Most érzem: az élet megújuló kenyerében él csak a régi kovász: a mű.*

*Mit ér előttetek a szó? Megszégyenülten kúszik vissza ajkam pereméről
A hangot fogó dal belsőbb fészkebe: zengőbb a néma beszéd;
Ki hallja mit súg a fickó-szél az dgvégi rügyeknek, hogy álmos,
Beragadt szemüket mosolyogva kinyitják s az arany vildgba szertetekintenek?*

*S ki látja a nap szemernyi porát beesni a fanyar, zöld cseresznyebogyóba,
Hol, mint kagyló pora, új életet izgat, erjesztve édes leveket?
Majd nyárra piros gyöngyökkel láncozza a meghajló fejü fákat
S ha a szomjas cinke megfurja e kincset, az ég tüzét issza magába, a mindenható,*

*Itt állok most az igaz földön, megtérve egy képzelt, ködpompájú világból,
Lefolyt szívemről a hó és elevenné ébred benne a vér,
S bennem is, mint a tisztult patakok tükrében, szikrázva, remegve megújul
S lesüt legmélyemig a fűzes partok barkázó tavasza.*

*A mellem is fáj, úgy telve vagyok nyilaló örömmel . . . vad, tavaszi árvíz
Már idebenn a konok télből fölengedett szerelem,
S úgy szétönteném, mint a részeg virág porzója porát a szélbe kiszórja,
Nem tudva s bánva, mely bibe fogja föl s mely magvakat termékenyít.*

*Barátaim, zsongó, szép méhek, kik szívemen pihenve figyelitek verését,
Vigyétek szerte mézét, vigyétek szerte porát,
Ha szétszállnátok a hajnalodó világon, elhintve e nagy szerelmet,
Akkor lenne mindenki vidám és lenne mindenki barát!*

NYÁRI KERT

*Árnyas gesztenyefák! Hányszor öleltem durva törzseteket,
Hányszor sejtett dobogó szívem áramló mélyetektől
Valami súlyos vas-szívet visszadobogni!*

*Tüskés gyümölcsötök kihasadva, fénylő, barna szemével
Fölnézett az én hajnali-tó-szemembe,
S egy hamar tekintetváltással könnycsillandsig megértettük egymást.*

*Rigók és csizék zszibongtak, hangos szóval kidalolva
Harmatosan sarjadzó gondolataimnak titkos muzsikáját,
Sikoltva visszhangoztam szavukra, kereső ajkaimon sasversem földadogott.*

*S úgy meghajtottam a kút kerekét, hogy a csorba csövön lobogva
Tört ki a föld víz-lángja, vére ősbibb anyámnak,
S a mohos medencéből hüvös csókkal csapott arcom közepébe.*

*Hányszor szerettem volna ledobni, véres köntösként, saigó husomat
Ilyenkor, elszórni magamtól ember-csontjaimat fehér kavicsokká,
S a hívó, húzó füvek közé lebukva belésuhanni valamely ifju fűszálba!*

*Ott éltem volna egyenesre növe a föld savain s a nap nekem jutó arany morzsáin
S a hajnali szél előtt lehajolvdn, ez lett volna imám:*

*Ó, ha egy könnyü harmatcsepp csüngne sóvárgó hegyemen remegve,
Édesebb lenne az, mint a Szentlélek tüzes csókja a választott homlokokon . . .*

F A L U S I H A N G O K

*A levegő, a félszeguszó fecskék tengere, a sósízű,
Csapkod egészséges, paraszto hullámaival.*

*Juharják ötujjú levele hull s letörli vároai homlokomat:
Felhői elszállnak az ég mulandó fellegeihez.*

*S lelkemet, mint a lány mákfejet, keményre edzi az ősz nap,
Sötét porát a gyógyító szél messze ragadja.*

*Kinek örökké tépi keze a nyugtalanság mély húrjait,
Kedves annak a nyugodalmas pásztorfurulya.*

*Pár hangba tördeli végtelen siralmát, mint az esti tücsök
És sípját elvetve zengi torka rövid örömeit.*

*Tiszta, erős és egyszerű falusi gyolcsot sző, falusi dalt,
Azt viszi zászlóul bucsujáró, zászlós népe előtt.*

T É L I F O H Á S Z K O D Á S

*Párák nedves ecsetje festi sűrögve a tájat,
Szerte a hegyfalakon már villog a hóvakolat,
Ködben táruul a mennybolt frissremeszelt kupolája,
Vastag üvegből metszi a tél a nagy ablakokat.*

*Egyszerű lészen e templom, mely nevedért emelődik,
Ám tág, mind belefér, ki dicsérni akarja Urát,
S kinek lelkén szétnyílik a szent szárnyként emelő hit
S föl száll, látni aranybirodalmad aranykapuját.*

*Zsoltárt bár csak a csöpp, vacogó verebek csiripolnak,
Édes zenének hallja e zajt is az isteni fül
És fanyar illata tömjénfüstül elég a borókabokornak,
Mely didereg jeges út mentében meztelenül.*

*Aldom, Uram, hideged, mely megdermeszti a téli folyókat
S szuzmara sójával meghinti az erdők tar fejeit;*

*Aldom, Uram, fagyodat, szeledet, de segítsd meg a jókat,
Érni tavaszt falaid közt, míg zöld fűz barkája virít.*

*Ó, szelid Isten, érd be ez együgyü, kurta imával,
Zengő orgonaszóra fagyos, zord most az idő, —
Majd ha fölenged a tél s a magasban husvét angyala szárnyal,
Egymásra mosolygunk, mint két hű szerető.*

H A L Á L É S F Ö L T Á M A D Á S

*Hol van a jégcsapos őrült, hol van a havazó homályos,
Ki fagyszemével bámulta sikosra kietlen semmijét?
Im, a világ borult elméje sugarazva kitisztul,
Im, a világ megújult lelke fiatal testében föl kacag.*

*És a nagy, barna agyat csikórohanással dobogja keresztül
A mágus-erővel örök tavaszt idéző emlékezés:
Örök tárgyai újra kikelnek az idő feneketlen tengerszeméből,
Hol eggyéfolytak rettenetesen az elmúlt évek, elmúlt tavaszok.*

*A rétek zöld füve harmatosan föléled a tarlott feledésből,
Friss gyapjuval indul a nyáj, édes emlékként a pásztorfurulya
Elsír az erdőig s az alvó rügyeket remegő lombból ébreszti
S a szárnyas homályból kiballag a napra az ifju szarvasbogár.*

*S földereng ismét álca-haláldból pillangó-képe a nyárnak;
Fényben barnul a tengeri bajsza, a föld tüzsárga, borzas
Üstöke elterül a nyíró kaszák előtt s a keresztek alján pihenőre
Dőlt barna mellék közt alszik a fénkökö túlke vizében.*

*Mindent visszaidéz, elevenné éleszt a föld örökévi emlékezete,
S majd ha a szüreti taposók víg táncá eldübörgött,
S a morcos vén fehér szakállá söpri megint az életet sivataggá,
Rejtett sejtek millió cellája megőrzi a föltámadás*

*Messze diadalára a szép kor képeinek legkisebb vonalát is,
Mert kusza és suta tán a kép, mint a homokban gyermeki rajz,
De Isten kezének érezni rajta elmulthatatlan mozdulását
És örök visszaverésre, örök újlásra mindörökre méltó!*

*Ember! ki a halál pincéit töltöd sárgult csontoddal, szürke poroddal,
Te sem éltél hiába, egykor új reggelre hi
A harsonás, legvégső gondolat, mely visszaborzong
Évezredek idegén keresztül a hatodik nap kezdetéig.*

*Találjon akkor a nagy megemlékezés oly vadonat tisztaságban,
Mint amilyen tiszta a tavaszi fű, melyet először mos meg a harmat,
S idézze régi életed oly gyönyörű fénnel,
Mint ahogy fölaranylik az alkonyi napnál a mélyrehabló buzakalász.*

A N A P H O Z

*Ablakomat az első fénynek veri újszülött harsogása:
Zúdulj, csirabontó, magnyitó!
Sugaraidnak arany kesével hasítsd szét az éj oszladozó fátylát!*

*Hős karjaiddal te győződ le a sötétségben ellenséged,
Te küzdöl értünk, vigasztaló!
A derengőt a te kiáltásod ébreszti álma völgyéből bizonyosra.*

*Ó, ha veled futhatnék rezgő, iramló útjaidon, kalandos
Járataidnak tűzlobogós
Dicső rohanásában, sziporkás kürtmuzsikád diadalmi hangja szelében!*

*A dombokon át, hol érő terhét növeled a sudar karóknak,
Főnséges kézzel, kegyelmesen,
Mint új király arcmásos pénzét, aranyos arcodat osztva aranyos szőlőszemekbe;*

*Az erdőkön, hol gátat rontva gyujtogatod a lombok bátyás
Várfalait és világitó
Csóváid szerteszórva, égre rebbented kegyelmedért rivalgó hadt a pihés fészkeknek;*

*A folyók vizén, hol sebesülve elhullatod vitéz szívednek
Vérét, bibortüüzű cseppjeit,
Míg el nem dőlsz fekete sátrad halálos árnyékában utolsó hördüléssel.*

*Te légy vezérem, égi fáklya, te légy vezérem, égő csillag,
Minden titok mélyére sütő,
Te vezess el minden homályon s veszélyen át a legbensőbb várig, hol trónol
a végső igazság.*

*Ki nem vagy sápadt elv, de fénylő valóság, szikrahintő élet,
Add, hogy dalom zörgő fegyvere
Legyen a harcnak az eleven rosszal, s pajzs a védtelenek, nyomorultak fölébe!*

N A P K E L T E K O R

*Világosító dlat! Első, ki széttöréd az éjszaka héját,
Mikor az őshomályból kiköltött a teremő lehelet melege, —
Csodaszülött! Hogy szálltál hamar nőtt, tündöklő szárnnyal,
A hallgatag vizek fölött lélekként lebegett fényesség zúgása!*

*Megtestesült az idő érettünk s te voltál hirdetője,
Bujdosva pusztákon, tengereken keringted az örök mulást:
Hány estén rejtőztél a halál vad ígből rótt messze fészken,
S hány reggelen példáztad égre kelve testnek föltámadását!*

*Hunyoros harcok és buzavirágos béke korát egyforma kedvvel
Fontad, vegyest szaggatva kéket s pirosat, végtelen koszorúba,
Körbenfutó fiókák évezredek ezer színével tollasodtak,
Magad, arany magot hintő anya, maradtál arany egyszerűségben.*

*Im, hullatod, hullatod vakító fácdni pelyhed földi szobámba,
S magas röptődben tépi csőröd a hajnal utolsó ködeit.
Térdem meghajlik: ki a semmiség széttört ketrecéből egykor fölbocsátott
Magas utadra s kerget dicső rendjében mindörökké: szent, szent, szent!*

*O, verd föl kelő szárnyaddal a tengert, rázd meg sugárkarmoddal a mennyet,
Zengj, zengj örök madár! mert léted csak kölcsöne annak, ki mindennél örökebb,
Ha szárnytalan szóval, földönfutó zenével rossz torkom érte dalolhat,
Kigyullad lelkem, arcom s napból elveszett szikra, nap leszek én is!*

A TÁVOLI KEDVESHÖZ

*Nincs még virága a tavasznak, lombtalan vacog a lanka bokra —
Tövíses szivemből szakítottam rózsát,
Almaimból remegő lilomot a homlokodra.*

*A morcos felhők közt lassan melegszik a napsugár, a távoli vándor —
Tele vagyok sugaras szerelemmel,
Ó, tudsz-e napról, mely feléd egy idegen égből lángol?*

*O, tudsz-e rólam? s én tudok-e rólad? Hiszen oly félve megyek utánad,
Mint ahogy a puszták utasa indul
Nyomán a tündökölve kibomló délibábnak.*

*O, ismersz-e engem? s ismerlek-e téged? Hiszen oly rejtve gondolok rád,
Mint déli parton csalogány vagy fecske
Almodja messze hazája eresztét vagy bokrárt.*

*Alom vagy te is tán, ki hűvös hajnalban önnön lelkemből merültél elébem,
S hogy ébredtem, képed is valóvá ébredt,
S ragyogva virult ki vágyaim kékes forgószelében.*

*De légy bár távoli s megfoghatatlan, távolságod csak közelebb hajt,
Hiszen az is távoli s megfoghatatlan,
— S mégis oly közel van, — aki tehozzád elvezet majd.*

*Glóriás szépségben élsz te bennem, hadd koszoruzlak hát én is lobogva, —
Tövises szívemből szakítottam rózsát,
Almaimból remegő liliumot a homlokodra.*

N E M M E R E K R Á D N É Z N I . . .

*Nem merek rád nézni: éjszakázó
Fáklyaszemem összekormozna;
Nem merlek szeretni: reszkető, rázó
Szerelmem láza rád is bajt hozna.*

*Nem tudom, milyen vagy, sirni vagy nevetni
Holdasodtál lelkem éjjelére;*

*Meghalok érted, s nem merlek szeretni,
Megölne napfényem goromba verése.*

*Rab csillag rab társa után hídba
Jár kört a börtönudvar-égen,
Csak lehulló, kialvó fénné válva
Táldlkoznak a mély semmiségben.*

*Nem merlek szeretni, mert szerelmemmel
Haldlos mélységbe rántandlak,
Nem merek rádnézni, mert bűnös szememmel
Azt hinném, a mennyben sincs szebb tendlad.*

N E M V Á L H A T U N K E L

*Hiába akarlak kitépni magamból,
Örök rendelés háncsa kötöz;
A lelkek kertésze lelkembe oltott,
Nemes ágat vadon fa tövühöz.*

*Hiába akarlak letörni szívemről,
Belémhegedtél mélységesen,
Nem vethet ki fölsebzett rostjaimból
Ezer kétségnek vihara sem.*

*Csak az, hogy te is élsz e szikes világban,
S hogy tudlak, s hogy szabad gondolni rád,
Leverte álmaim vackor gyümölcsét,
S elüzte a képzelet hamis madarát.*

*Csak az, hogy az emlékezés viaszában
Őrizhetem arcod vonalait,
Kifakasztotta szerelmem alvó lombját,
Hogy zúgva tört föl az eleven napig.*

*Örök életben és örök haldlban
Élsz te bennem és élek benned én, —
Nem válhatunk el . . . ó, le ne hervadj,
Drága virágom: remegő remény!*

A MULANDÓSÁG KÜRTJEI

*Neveltem én is virágot,
Oly szép volt, oly kényes szirmú és nekem oly drága!
Egy perc alatt bomlott gyöngé palántából sudárrá,
Mint a fakírok csodavirága.*

*Azt hittem, harmat leszel rá,
Hisz szerelmem sötét földjéből érted hajnalodott ki!
De te fagyos szél-mosolyoddal lebbentél el fölötte,
S visszaverted földjébe nyugodni.*

*Daloltam én is csalogánydalt,
A citerás erdő lakói tanulni szálltak ölembe,
S én szavam a te neveddel szárnyazva tanítottam
Kis társaim dalra és szerelemre.*

*Azt hittem, édes morzsát szórsz
Elébük, de te megölted közönyöd gyilkos kódéval őket;*

*Arcomba tört ágak vertek . . . megremegett a föld alattam
S képzelt palotdím összedőltek.*

*Minden csupa rom, töredék most,
Meghaltál, — elsülyedt előlem a fölbomlott világ is:
A mulandóság kürtjei zúgnak, daltalan vacog az erdő,
S elhervadt a csodavirág is . . .*

É G I U T A Z Á S

*Gondolat, büszke hajó, feszítsd ki szárnyas, tiszta vitorlád,
Köteleidnek csavaros rendje készen áll
A messze útra, még csak a ragadó, füttyös szélre várok.*

*Nem tengereknek acél hullámai kigyóznak most vezető sineiddé,
Nem várnak szűz szigetek ma szabadítót, vőlegényt,
A félenk halnép elkerüli kutató hálód szövődékét.*

*A kék levegő szabadabb magasát hasítsd szabad hajó, ma,
Hagyd el a lomha vizet a dicsőbb elemért,
Repülj, csodálatos sárkánya észszerű mitológiának!*

*Repülj s figyeld a szárnyad terült vitorlák öntudatos csapását
S a rejtett célhoz oly konokul forduljon kormánykereked,
Mint a delejtű rendületlen hűséggel őrzi a két sark irdányát.*

*Érzed-e mint locsol hulláma a sulytalan ócednnak?
S mint marad el minden valóság s lesz minden emlék,
Melyet színes hindruszályként viszel a magasba magaddal?*

*Vasmacskád csak aludjék a tengerhomokban . . . rég eltépted a láncot,
A te tengereden nincs láncos horgonyozás,
S nincs néma szélcsend, szárnyad alá süvölt az égi törvény.*

*Ott az örökre kiszabott szabadság viharos szelei ragadnak,
Húznak egy földig sugárzó kikötő felé,
De melynek igaz fényét csak a magas út izzadt hajója látja.*

*Oda törj, égi hajó, ha el is tűnsz, el is veszel szinedőlő tűzében:
Halván, befogad minden gondolat végkikötője: Isten.*

M I N D H A L Á L I G

*Te vagy az égő csipkebokor, — én benned fészkelő bimbó,
Illatom álom volt s bódulat
Mézem, de fölserkentett szavad,
S tüzes rózsává gyujtott, hogy égjek a pusztában mindhaldlig.*

*Te vagy az ezüsthullámú tó, — én partodon remegő nádszál,
Szár az testem a fekete szél
Már-már eltörte, de te megöntözél,
Hogy zöldelve titkaidat susogjam az ég alatt mindhaldlig.*

*Te vagy a végtelen éjszaka, — én pásztortűz az éjszakában,
Mely kebleden örvendezve kigyúl,
S hamvadván kebledre visszahull,
De pásztoroknak és farkasoknak téged hirdet mindhaldlig.*

HÁROM ERŐSSÉG

*Kit karója elhagy, földönfutóvá lesz a vessző,
Mézizű fürtje dudvul és keseredik,
A föld nem szíjja a mélybe, az ég nem híjja magasba,
Csak hitvány, sorvasztó porral keveredik
És terjeng hídba s hívságos levelét sokasítja,
De borát nem izli a szüreti prés,
Mig jó elvégre a Vincellér, kertjét vigyázni
S lemetszi a rossz venyigét tövéről a kés.*

*Ne hagyjatok el engem, akik szerettek,
Addig vagyok, míg a támasztó Szeretet
Első karója áll mellettem: mit bánom addig
A gyilkos jégverést és a fosztogató szeleket;
Ne hagyjatok el engem, akik szerettek.
Hogy legyen, akit szeressek, sok bardt,
S szívetekre fázó szívemmel úgy simuljak.
Mint karójdra a szerelmes bordg.*

*Magamat is megőrzöm hiven itéltetésig,
Nem fonnyaszt le ártó kétségbeesés
Férge mások karómról, melyre a Reménység
Horgát faragták egykor; és bárha kevés
Érdemem bizton bízni, magam nyesegetve
Tisztulok sirva-fájva, hogy a végszüreten.
Hol minden könny borrd lesz, ne álljon donga-vesztve
Szikkadt kádam, mert nem volt tűrni bennem türelem.*

*S ha te is velem vagy, ki végső karómat verted
A porból törőnek oldalára, akit
Feléd futni segítsen, — mit kívánhatok még?
A tölgy se szilárdabb, mint a tölgyből nyesett: a Hit.
Esőm s napom te vagy, érted és benned élek
S érek halál-ra, — ó, halálig ha velem
Lennél, mily gyémántként hullna aszú-vérem
Elébed, életet árasztó kegyelem!*

ELMEGYEK MEGHALNI...

*Az ifju nap csupa vad láng,
Az örök csillagok már nem pazarolnak, —
Sárkánytüzem lohadván
Tűzhely paraszává csöndesül maholnap.
Pardzsa a fiatal szív,
Hamuvá őszül az élet piros parazsa s végül
Elmegyek meghalni,
S a föld mélyén hamu és por örökre összebékül.*

*Tied a szépség kedves!
Égi szobrászod is remegve csókolt elevenné,
Homlokod harmattól nedves
Koszoruját a föld minden királya örömet levenné.
Mily büszkén fogom a talmi
Kéjek virágát tépni fejedről, — mig leveri majd egy hűs kéz . . .
Elmegyünk meghalni
És a sirban lesz csak már koszorunk, az is keserű, tüskés.*

*S ó, barátom, kinek agyában
Ugy összezendül minden szó, mint az űrben a hét planéta,
S kivel nemes vitában
Oly édes a szavak hús pengéjét összepengetni néha,
Bölcs eszed hogy meghajlik
Egyetlen szó előtt, melyre nincs semmi érv, semmi válasz!
Elmegyünk meghalni
S férgek lakhelye lesz koponyád, egykor ezereknek fárosz.*

*Kinek volt, elgurul pénze,
Kinek nem, annak is letépi a Halál szomorú rongyát;
Mit bánja, ifju-e, vén-e,
Buja örömet szakítja ki szívéből, vagy keserű gondját?
Ó, népem, valld, míg nem késő vallni
Krisztust, ki eljő majd itélni jobbra és balra!
Elmegyünk meghalni,
S ki tudja, föltámadunk-e örök diadalra?*

IN EXCELSIS

*Szárnyak suhognak hívogatva, holnap
Már nem láttok engem.
Vas szárnyak dörögnek, ezüst szárnyak dalolnak.*

*Kialszom szemetekből, — ne sirjatok értem!
Arany szárnyak lobognak . . .
Boldog vagyok, mert szomorú voltam, amig éltem.*

*Szomorú, mint a zártajku tavak, most mint a hajnal
Boldog és sikongó;
Gyémát szárnyak sivitnak versenyt a viharral.*

*Ott lenn izzó lábak dübörögtek fölöttem,
Itt hűs szárnyak legyeznek,
S égő sugarak csobognak a végnélküli ködben . . .*

Z A R Á N D O K Ú T .

*Mikor éjbe üzött testem álmos ágyán elterül,
Dermedt mélységekre lékes lelkem nyomban elmerül,
S ércce fagyva lenn zenél egy nehéz évezredig,
Napról-napra szaggató kalapácsok verdesik.*

*Aztán napvilágra sarjad s lesz imbolygó, nagy virág,
Kelyhét édes remegéssel tölti meg a napvilág,
S azt hiszem: egy ezredév teltig most virág leszek,
Napról-napra ujudó, ha letépnek lágy kezek.*

*De a virágot kitépik . . . és a lélek karcsu gim
Nyugtalan testében éled álmodok létlen erdein.
Igy kell hát a végtelen időt átbotyonganom,
Napról-napra új sebet mosva hűs forrásokon?*

*Éji angyal vedd szememről álomontó ujjaid,
Hajnalodik . . . emberlelkem emberségbe visszavidd:
Tán naponta elmerül, de újból föl is kerül,
Ütött, tépett, sebzett lelkem szenvedésben istenül!*

Égre rebbent az esthajnali csillag,
Zeng a mezőn az első tücsök, —
Viharok kürtje, rekedj el szivemben,
Sápadjatok, tűzszárnyu üstökösök!

Im, itt az óra, melyben a szelek elülnek
Kék lombok közé, mint dlmós csibék, —
Fekete sas, dlmaim szárnyas kirdlya,
Csak te csapdosol itt benn egyre még?

Nézd, sötét csuklyáját arcára vonta
A nagy Barát — ne akarj látni ott,
Ahol a földi szem vakon botorkál
S a földi fülnek minden hang titok.

A hulló csillagok forgószelétől
Meg se rezzen a gyermeklelkü fű, —
De ha szemét behunyja, világokat lát
Forogni a szivében együgyű.

Fekete sas, bocsásd le gögös szárnyad,
Csönd, csönd . . . ti kürtök, ti üstökösök! . . .
Égre rebbent az esthajnali csillag,
Zeng a mezőn az első tücsök . . .

CSILLAGOK A DOMB FELETT

*Fekete macskák nyújtóznak az égi tetőn, hunyorogva
Szűkül s tágul csillag-szemük, szerelmes
Sírásuk távoli völgyekből szűrődik s remeg felém,*

*Idelenn meg sorra kigyúlnak a domboldali lámpák
Sápadt kis villany-csillagai, nagyvárosi lázas
Ragyogással lézengve az égbesóhajtó dombok peremén.*

*Engem néz mind-mind e lángos és halovány tekintet,
Szemem keresve, mely félig lehunyódott, mert vége a napnak,
S előttem tücsökkel hangos a kert, mögöttem ágyam kindlja a ház,*

*Engem néz mind-mind e lelkembevillázó vastekintet,
S érzem, hogy nekem már ég és föld megbocsátott,
Mert földi és égi sugár mind-mind engem korondz;*

*Engem korondz piros és haloványzöld fény-iszalaggal,
S im, állok utolsó napi fényben a dombon, a dombon,
Hallgatva a völgyek súlyos, fojtott, estéli dalát,*

*S gondolattalan, fekete szédületben
Mind-mind e fényt, dalt s a világ zokogó jóságát
Visszadalolnám az égbesóhajtó dombokon át.*

A CSILLAGOK FIAI

*A Holdből jöttél, barátom, hogy arcod oly sápadt?
Szemed oly árnytalan, homlokod oly ezüst,
S szavad oly könnyű táncsal kóborog a magasban, mint a füst.*

*És te . . . a Nap fia vagy, hogy arcod úgy lángol?
Szemedben fakadó fények zsengeje remeg,
S szavaiban nyugtalan röpködnek idegen, tüzes szellemek.*

*Hiába hívok, — megfagyok, ha csak egy ujjad érint . . .
S ha rámnézel, beteg lázak hevében meggyulok . . .
De ha az én igaz világom szólit, ezer haldából meggyógyulok.*

*Ég és föld fényéből fontam eleven koszorúmat,
Fehér virága hűs béke, rőt levele lángos szeretet, —
Csillagok fiai, tépjetek homlokomról egy hűs virágot s egy rőt levelet*

ÖN É L E T R A J Z

*Gyenge, szép ifjúságom palástja borul vállamra ékesen,
Nehéz bársonyán nevető aranylomb
Rejti a busongó, ezüst bodzavirágot.*

*Ezüst virágok terhe alatt rogyok,
Ágaskodó, bokros homlokomat ércmarkolással igazza
Karbunkulusszemü koronám porig.*

*Ölve önrónusomnak legalsó lépcsőfokát,
Igy lettem én a füvek fejedelme
És a föld mélyén bujdokoló, csupasz giliszták közt kirdly.*

*Igy lettem én őrzője testvéreimnek:
Gaznak, csalánnak, hangyatojának, — és kit a földönfutó szederinda
Karolgat, átfonva szerelmesen.*

*Évek lobbannak, évek hamvadnak a vén idő örök őrtüzeiben,
Ékes palástom majd foszladozik.
Koronám hulltán csalogatva csendül a törő arany zenéje.*

*Szálllok magasodva, merre a hang száll,
S kinek kegyelmes homlokán csillagok gyűlnek koszorúba,
Azon az órán imádkozik értem . . .*

H A J N A L I T Á J O N

*Homlokomra könnyű galambok
Szálltak, ajkamra súlytalan pillék,
S elpihentek bennem a vergődő harangok.*

*Magam vagyok, — de valaki áll mögöttem,
Szólitom: nem felel — hallgatom: nem szól.
Velem volt már, mikor zuhanva közétek jöttem.*

*Most n, itják kelyhüket az ébredő virágok,
Hajnalika és liliom;
Az illatot ki foghatja el, amely belengi a világot?*

*Magam vagyok, — de valaki áll mögöttem,
Örök barát, aki angyalarcát
Elfátyolozta liliomkék ködökben.*

*Oly messze látok a hajnali tájon, —
Lomb rezdül — hegy tolul — csillag remeg —
Behunyom a szemem, hogy a végtelenség ne fájjon.*

*Magam vagyok, — de valaki áll mögöttem,
Befogja a szemem, hogy a végtelenség ne fájjon,
S velem lesz, ha majd a hajnali tájon
Homlokom galambja a magasba visszaröppen.*

B O L D O G É B R E D É S

*Valamikor egy mélyölű dajka roppant térdére vett,
S elringatott, elaltatott, nyugtalan gyermeket,
A feledés fehér tejével megitatott haldósan,
Ott pihenek máig öntudatlan, örökre-álmosan.*

*Gyermek-testem hosszúra nyúlott s dajkám csak ringat, becéz
Szakállam kiserkedt s vérembe sajdukt a férfitév-levés,
Szemvájó hollók, szállnak az évek nagy tetemem felett
S én csak szunnyadok, mint Mária térdén a keresztrefeszített.*

*Szivemben különös álmok nyílnak, fehérszirmos dalok,
Torkomban kiáltás fészkelődik és bénán hallgatok,
Megálmodtam a legszebb szerelmet, a legmélyebb életet,
S tagjaim zsibbadtak, mint palackba fojtott kisértetek.*

*Valamikor egy mélyölü dajka roppant térdére vett,
Roppant térdek ringatnak egyre: ébrednem nem lehet!
Míg egykor dajkám vad jajdulással öléből eltaszít. —
Boldogan ébredek látni akkor kezdet és vég titkait!*

S Á R É S L E H E L L E T

1.

*Illatotok bújtotta szivünk tiltott szerelemre,
Mézetek ittasított lángtüzü borral elegy. —
Illatotok szétszállt az enyészet sárga szelében,
Mézetek őszi Haldl mérgeitől keserű.*

2.

*Őszi szelek rázzák haragos karmokkal a fákat,
Síró csőrük arany s rőt levelet kaszabol,
Egy tavasz, egy nyár: s koldus avarrá hull a dus élet,
Fordul egy ős, egy tél: s újra kizsendül a lomb.*

3.

*Retteg a durva csalán, ha suhint a hideg kaszavas, mert
Árkok iszapja közé hull nyomorult teteme;
Ám a mezők füve bátran várja a jégizü sarlót,
Kellemes illatokon száll a fü lelke tova.*

4.

*Lankad a nyílsebzette madárnak szárnya, lecsuklik,
S elboruló szemiből tűnik az ég színe már. —
Teste ald hull s porrá sorvad a puszta porában,
Lelke lerázza a port s újra magasra repül.*

ÉSZ ÉS SZÍV

1.

*Mit használ, ha tudod csodalények s régi világok
Titkát és a híres bölcsek arany szavait?
A legfőbb szeretet nélkül siri csarnok a lelked,
Hol komoran tartod s bámulod önkoponyád.*

2.

*Ifjui homlokomat ráncolva, mogorva szavakkal
Mondtam: Tágas az ész, tán belefér a világ . . .
S büszke szemem fölvetve a csillagos égi mezőre,
Hirtelen éreztem, mint szorul össze szívem.*

3.

*Minden igazság magva belé van vetve szivedbe
S rejtekező csiraként várja a nap sugarát,
Ám te dohos foliánsaidat pörgetve sebessen
Versz szelet és megölöd gyenge csirád odabenn.*

4.

*Nem leled értelmét a világnak: ezernyi szilánkra
Zúzott régi tükör, zürzavar, ősi homály.
Egykor majd beledátsz ragyogó üvegébe, de akkor
Földerülő titkát már sose mondhatod el.*

KAKASSZÓRA

1.

Éjszaka lebben elő a mogorva romok suta baglya,
Villog csalfa szeme, mint gonosz éji lidérc,
Amikor égő arcát ránk fordítja a hajnal,
Bérci magányába vissza huhogva suhan.

2.

Hajnalodik — remegő fényujjaival citeráját
Meg-megpengeti a testtelen éji zenész.
Álmos agyamban a rossz dlmok muzsikája zsibong még, —
Némulj, ördögi hang! angyalok éneke szól!

3.

Hajnalikák s violák pora röpköd a hajnali szélben,
Csillagos ünnep zúg álmaim éji egén.
S fölnebb száll az arany nap fácdnos ragyogással:
S lassan meghasad a bévüli éjszaka is.

4.

Szól a kakas — háromszor ijeszti szavával a foszló
Árnyakat és a halott éjnek idétleneit.
Szól a kakas — háromszor ereszti szavát a magasba:
Föl, hajnal fiai! Értetek drad a fény!

MÉCSGYUJTÁSKOR

1.

Csendesen . . . alszik a nyáj s a magasban alszik a Pásztor,
Fölgyujtván a sötét égen arany tüzeit.
Égő csillagok, el tudjátok-e verni szivemtől
Poklos rengetegek rótszemű farkasait?

2.

Egy szál gyertya az asztalon, egy szál toll a kezember
És körülöttem az éj barna csererdeje zúg . . .
S míg Nevedet leirom, daloló madarak sugarazzák
Át a homályt s kék láng lobban a penna hegyén.

3.

Zárva kapunk, — fejemet békén hajtom nyugalomra
Nem tud a tolvaj-kulcs győzni a hű lakaton.
Ám a szobában halk motozás, kopogás, ropogás kél:
Álmok tarka hada tört be tetőn s falon át.

4.

Jöjj hdt, kékhaju Éj, csapodár szeretőm, had öleljem
Árnyéktested, amíg el nem ijeszt a kakas!
Eljön majd az idő: ujjadra huzom gyűrűm, aztán
Többé hús kezedet már nem is engedem el . . .

MÁS VILÁGOT!

*Zöld tűzben lobog,
Kék vízben forog,
Örök viharban hánytörög,
Mégfoghatatlan, megmérhetetlen,
Minden szemnek elérhetetlen,
Se csúf, se szép,
Se rossz, se jó,
Napba vakult szem a földgolyó!*

*Vas éj nyeli el,
Reggelre kikel:
Győzhetetlen sárkányi fej!
Fogas hidegben, nyelvess melegben
Csak gurul a csípős tengerekben,
Ég és hideg,
Zúg és süket,
Anyá, de szívében nincs szeretet.*

*Nincs szeretet, se könny,
Csak közöny, közöny,
Léte se nem kín, se nem öröm,
Csalános bőrén, mely halálíg éget,
Hurcolja a kinlódó emberiséget,
Mely sír és sír,
És tűr és tűr,
Mert jaját elfojtja az iszonyu űr.*

Értünk való,
Értünk haló,
Halálból értünk föltámadó,
Adj más világot e régi helyébe,
Anyábbat, érzőbbet csak ezer évre!
A te országod
Jöjjön el,
Azután ég és föld dőljön el!

B É N U L Ó S Z Á R N N Y A L

Hallgassatok el, csalogányok, hiába patakzik a dal,
Hiszen megsiketült a lélek s titeket senkise hall'
Dalra az egész világért keltek,
De csak egymásnak énekeltek.

A szerelmes magának szeret ma, az álmodó magának álmodik,
Nincs egy akla a szeretetnek, Istenben inog a hit;
Az örök fáklýák mind csonkig égtek,
Minden szó csalfa töredék lett.

A földönfutó fűrj néha még sikolt egy keserveset.
De az égi vetések búvója egyre kevesebb s kevesebb,
Rekedt károgás most a szent himnusz,
Szíkes talaj a termő húmusz.

Hát így lesz vége e hazának? előbb a nyelv, aztán a többi tagok
Bénulnak meg, szárnyunk a porban ver végsőt s már a szív se dobog
Ó, lesz-e, ki csodaszóval fölcsókol
Lázárként támadni koporsónkból?

M A G Y A R Á R N Y A K

*Daróc homokból, selyem délibábból szőtt köpenyében
Kisírt szemekkel néz-néz az ezeréves asszony:
Ezüst kigyóként sziszegve futott meg négy hűtlen folyója,
Havas báránként messze szökkent három kerge halma.
Csak az árnyak, az árnyas, temető magyar sors halhatatlan
Árnyai nem hagyják el örök bánatu anyjuk,
Csak az árnyak jajongják jajába ezer év hiába-folyását,
S keringenek, mint szédült porfelhők, s ragyognak, mint távoli délibábok.
Bús asszony, látod-e Vitézt, ki a vak reménnyel csatázik,
Berszenyit, ki a világ fölforrt tengerébe réved?
Pokolbeli malmok zokogsát tépi Vörösmarty vonója,
Kőszírként, mennydörögve hull hegyről a völgybe Petőfi!
A te fiad Arany, busongó madara hűvös, ködös ősznek,
És Vajda, ragyogó Mont Blanc-csúcs havas éjben!
S Ady, Ady! a hűtlen, haragos, kinek zömök árnya
Szerelmes gondban viasszszáll, földobott kőként orcdra ütve!*

I D E G E N S U G A R A K

*Ahol születtem, gyilkos ujjait most terpeszti szét az őszi köd, —
Jobb nekem irgalmas idegenben, zuhogó sugarak között.*

*Oh, édes zápor, vérpezsgető bor, gerincbezúgó muzsikaszó!
Téged hívtalak, gyönyörű napfény, míg szállt a gyors eső s a lusta hó.*

*Téged hívtalak, Dél csodája, örök remegés, örök simulás, —
Ahol születtem, most kopasztja a fákat az északi szél, a nagyléptű kaszás.*

*S itt szakad a fény: néma kürtök sikongnak s ütembe peregnek néma dobok
Hadd felejtsem el a messze földet, lábam s szívem akit elhagyott.*

*Hadd felejtsem el . . . vagy az ő hangja az, amely átsir az idegen zenén?
Az ő hangja az a szomorú hang, melytől elsápad a lenge fény?*

*Az ő hangja az, melytől kiapad a nap? s mely idáig űzi fellegeit?
Ahol születtem, most nyújtózik a sárkány-sötétség föl a fellegekig.*

*S én itt remegek idegen sugarak közt... mint rossz fiú, ki csillogó örömtanya
Borát pazalja, míg otthon zokog érte a megöszült, didergő édesanya.*

(Capri.)

KÖNNYCSEPP A SZAJNÁN

*Párisban vörös az ég — villanyreklámok máglyái lobognak,
A Vörös Malom pergő kerekén földobott szívek égnék és dobognak,
Kinn túlkös autó-csorda, benn mezítelen combok karavánja,
A föld alatt gyors vonat-vakondok, a magasban csupa lámpa, lámpa, lámpa,
A magasban nincsen itt csillag, a föld alatt nincsenek itt halottak:
Páris, gyönyörű, égő pokla angolnak, orosznak, négereknek s magyaroknak.*

*Magányos életemet jól-rosszul belédkeverve úgy élem,
Mint egyetlen sósízű könnycsepp elúszik az áradt Szajna vizében,
Sodródva észrevétlen, s végső tengerek felé akaratlan,
S mégis-mégis: tengerben is csepp, magányos könnycsepp maradtam,
Föl s alá aki száll remegve, hullámról-hullámra görögve,
De nem oszlik: a különbség átka ráfagyott mindörökre!*

*Párisban vörös az ég — szerecsen-arcát szépíti most kifestve,
Könnyelmű nászok s festett szerelmek fölé borul itt minden este,
Örök fényben táncol itt, aki boldog, s örök árnyban oson a boldogtalanság,
S félmillió autó-sziréna kürtöli Páris fejedelmi parancsát:
Hogy áldottak itt az élők s átkozottak az élve-halottak, —
Haj, Páris, gyönyörű, égő pokla angolnak, oroszoknak, négereknek s magyaroknak!*

(Páris)

REMÉNYTELEN ŐSZI ESŐ

*Mint döghalás nádas
Bomló szagokkal terhes a sűrű lég,
A föld omló husából
Csúf szádkaként merednek ki a jegenyék,
A gőzölgő égből
Reménytelen eső szemez, csepereg,
S minden szemecskét
Pattanva zúznak szét a tetőcserepek.*

*Ilyenkor jó a szobában
Tanyázni komolyszavú könyvek előtt.
S fülünkre tapasztva
Kezünk sem locska esőt, sem szomszéd perelőt
Nem hallani, míg agyunkat
Elnehezíti a szavak zsongító morfiuma.
S csüggedt gondolatunk is
Ugy cselleng tétova, mint holmi kósza ima.*

Jó lenne tán elaludni . . .
De az eső ököllet csapkodja immár
Ablakunk és beszivárog
A téglák vakolatba rejtett csontjain át a haldl
Súlyos illata, gúnyos
Szelek nyikorognak a dörgő csatorna fölött,
Mint rossz duda sir-rí
A rosszmellű dudás megizzadt marka között.
Ó, vessük félre a könyvet!
Hazugság a csalfán összerakott betűk vigasza.
Odakinn bús özönben
Oszlik földarabolt holttestként a haza.
Ázott hollók hörögnek . . .
Minden jó lélek elfödi sirva szemét
S az őszi eső mogorván
Paskolja egy bomló ország férges tetemét.

M I N T Z U H A N Ó M E T E O R . . .

Fényesre fenten az égi sarló sötét fűvekbe harap,
Szanaszét csillagok botladoznak, fölrettent fürjmadarak.

Csillagok az égen . . . hontalan csillag, botladozom én idele . . .
Kardok kergetnek, villogó szablyák, élesen és hidegen.

Ahova lépek, talpamat tarló döfködi kegyetlenül,
Szárnyatlan szállnék, de visszalök a felszél s borzadva elmenekül.

*Magányosan és száműzöten, mint zuhanó meteor,
Tengek hideg világokon át s tudom, hogy valahol*

*Elnyel a magyar síkok homokja, — fölöttem jeges kaszák
Zengnek s a tarlott rét fürjei sirják eltemetett lelkem panaszát.*

TÁN JÓ S TÁN ROSSZ...

*December foga csattog . . . a havas föld derengve világít,
De a csillagtalan ég kopaszon s feketén didereg, —
Cigány ujjaim szerteválva bolyongnak a nagyhasú kályha
Falán s mint jótüzű bor árad begyükben a meleg.*

*Tán jó s tán rossz, hogy magam mindig szobába temettem.
S a szobának mindig egy, csak egy ablaka volt,
Melyen a fekete ég, mint álmosfejű, lomha medve
Magányos lelkem keseredő mézéért behajolt,*

*S melyen kiláttam a megöszült, hófedte éjszakába,
Túl házakon, hegyeken és elhagyatott hidakon,
A csörömpölő erdőkig, hol égőszemű farkasfalka barangol,
Utjában fekete csillagokat taposva a havon.*

*Tán jó s tán rossz, hogy itt éltem és nőttem a kályha mellett,
Mint a kaktusz: szűrősen és ki nem nyílván soha, —
Tán megfagytam volna, ha gyöngéden rámlehelő melegével
Nem őriz, fázós és félős gyermekeket, a szoba.*

*Tán jó . . . s tán rossz, rossz, rossz, hogy nem futottam zokogva közétek,
Elveszve inkább, de mégse, mégse libegő, halott
Arnyék decemberi kályha tűzénél, hanem ordas, keserű lélek,
S veletek vacogó, testvéreim: ordító, éhes farkasok!*

VIRÁGOK BESZÉLGETÉSE

— Külön indákon tekeregve bús virág voltam, bús virág voltál,
Köszönöm, hogy nagy bolygásodban mégis-mégis hozzámhajoltál.
Ideges, keringő kacsokkal akkor futottál mellém éppen,
Mikor már-már alákonyultam sötét levelek hűvösében.

= Külön indákon tekeregve bús virág voltam, bús virág voltál,
Köszönöm, hogy nagy magányodban mégis-mégis hozzádkaroltál.
Már-már sírósan becsukódó kelyhedet rámnyitottad önként,
S lelked lelkembe dtejtetted, hogy ott forogjon csípős könnyként.

— Egymás mellett és egymás ellen nyílunk mi, nyugtalan virágok,
Kergetőzve s összeborúlva, mint tengeren játszó sirdályok,
Rázódva forgó viharokban, bukdosva pergő jégesőkben,
Idegenül tán mindörökké, de mindöröktől ismerősen,

= Egymás mellett és egymás ellen nyílunk mi, nyugtalan virágok,
Megtört gőgben összeakadva, mint szárműzött, koldus királyok,
S úgy nézzük egymást szomorúan, kíváncsian s mindent tudóan.
Mint hulló csillagok figyelnek egymás útjára lefutóban.

SZÉPSÉGEK S FÁJDALMAK ANYASÁGA

*Titkosan, mint a fiatal lány, ki leejti ingét a csobogó
Holdsugarak hullámai közt s elnézi félős, dobogó
Szívvel magát, hogy látni-e már bűnbeesése szörnyű jelét
S rejtett tejútak gyúlnak ki benne, feszítve sarkcsillagos kebelét,*

*Titkosan úgy nézem magam, ha átcsúszva fekete nappalok
Szíjjain derengő éjszakába magamra álmélkodhatok,
S a csírázó, táguló világra, mely éledve mozdul szívem alatt,
S alig mozdul, máris sikolt, s nő, kelő kenyérnél hamarabb.*

*Ó, férfi-méhben foganó élet, belémhulló varázs-magok,
Szépségek s fájdalmak anyasága, bűnös és boldog másállapot!
Im, örök teherben, örök szegyenben hurcolom a titkos gyermeket,
Kinek már kinőtt minden foga, s kit világra szülni még még nem lehet.*

*Csobogó holdsugarak fényében elnézem sokszor belső-magam,
Mint bűnbeesett fiatal lány, dobogó szívvel és boldogan,
S holdnál sápadtabb félelemmel, mert tudom, hogy én bennem forog
A kisdéd, kiért megindul a csillag és útra kelnek a pásztorok.*

HOMLOKOMON FEHÉR CSILLAG.

*Tüskebokrokból csillagképek ága-bogádvá fényesültem,
Minden szenvedés arra volt jó, hogy önmagamból fölreptsen.*

*Minden keserű szerelem alján lelkem parittyák feszítették,
Minden sírból föltámasztották hős vágyak tárt testem keresztjét.*

*Dicsőségesen, ágasbogasan, ezrek szívét körülindázva,
Haló napoknak avarából vergődök a halhatatlanságba!*

*Bennem bukó világok könnye szökken szakállas zuhataggá,
Bennem a jövődő kósza fénye tisztul kifeszlő, ifjú nappá.*

*Minden kígyói fájdalomtól sasok szárnya emelt föl engem,
Minden szenvedés arra volt jó, hogy alvó lelkem földeregjen.*

*Homlokomon fehér csillagok s borzongó dalok hajnalodnak
S a kivilágzó tüskebokrok léptem előtt földig hajolnak.*

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

VÁLTOTT LÉLEKKEL

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

V I R R A S Z T Ó

Aludjatok:

S a lebukott szemhéjak esteledése mögött

Gyuljanak jákobi álmok,

Fények, mennyek,

S angyali birkózások ájult szemetekben!

Aludjatok:

Tarkóra kulcsolt,

Vagy takarótok havába mártott,

Vagy önnön vállatok jármába kapaszkodó kezekkel!

Aludjatok:

Kinzottan megnyíló és enyhülte húzódo,

Fölnyögő s mosolyos szájjal —

Szépek az elröppenő álombeli susogások!

Aludjatok:

Elnyúló testtel a lajhár, egyhelytcsüngő időből kizuhanva,

Szállva, szállva édesen,

Valakit talán sólyom-szívetekre ölelve!

Csak én!

Én virrasztok meztelen, fázó szemmel,

Didergő sugarakkal

Az elhamvadt éjbe csillagozódva!

Ó, elrebbent álmaim!

Ölyvvé feketült galambok!

Bogánccsa szikkadt liliomok!

Hová foszlottak az angyali harcok?

Fények, mennyek?

*Jákobi álmok?
Üszkők s romok hullámszanak körülöttem,
Roncsolt hajók libegnek, —
S állok, keselyűktől is elhagyott,
Fekete bitófa,
S csak én virrasztok:
Egy széttört világ felett,
Egy széttört ország felett,
Egy széttört élet felett, —
Értetek s értem.*

MINT A POROS ÚTSZÉLI BOGÁNC S

*Mint a poros, útszéli bogáncs,
Melyért a szamár se nyújtja keszeg nyakát,
S ki bíbor csillagait kitárva
Virrasztja át a magányos nyári éjjeleket,
Illata nincs, a sárga pillék tüskéin nem pihennek,
Minden kölyökszárj megcsufolja,
S csak október deres szive irgalmaz
Néki, kemény csonttá fagyasztva s leterítve
Az ördögszekeket űző szelekben:
Olyan vagyok.
Vándor és sánta eb, kit elvisz útaid melletttem,
Fejed fordítsd el, mert szivedben
Sallangos, szőrös levelekkel
Kihajt mérges magom: a bíborvirágú szomorúság.*

AZ ÉJSZAKA DICSÉRETE

*Hivsdagok sűrű páfránya s mindigvirító
Bűnöknek kósza borostyána alól
Mit láthatok az illatos égből,
Madárdal pattanó bimbóiból,
Sárga porzadsából a liliomoknak? . . .
A nap, a nap, mint szörzsák elsötétült . . .
De az éjszaka mélyre horgasztja a virágok fejét
S csobogó titkokat vallat a fekete folyókból,
Az éjszaka vödör nélkül leszáll a kutakba
S fájdalomatlan fulánkjait beléereszti homlokomba,
Az éjszaka rácsordul a vizimalom lassan forduló kerekére
S megőrli a gonoszság kemény magvait szívemben,
Az éjszaka dajkája a fénynek,
Mely fölgyúl álmaim kékes ingoványán,
Az éjszaka ó, győztesen teleszórja a mindenséget
Csillagokkal, csillagokkal, csillagokkal!*

FÖLBORULT KASOK

*Fölborult kasoknak zsvajos riadása
Sajdul immár bennem . . .
Méheim! méheim! szélbeszórt örömök,
Hűtlen aranykönnyek, eliramló fiatalság
A keserűség pergő méze
Nagyon elborított!
Valahol tóparti liliom serked,
Titokban nyiladozva éjjelenként,*

*Tárul, tárul, dalranyiló száj,
Utolsó sikolyig fölnövekvő
Hang teliholdja!
Kaptártalan, fullánkös, döngő
Méheim legszebbike
Száll, szédül, fölédhull,
Árvaságom bölcsője
— Suhog a fekete tó —
Ringass el, ringass el engem!*

V Á L T O T T L É L E K K E L

*A szememet én nagyon befogtam:
Semmi, semmi sem jó úgy, ahogy van.
Nyelvem elszáradt a hallgatásban,
Tört oszlop lettem a halogatásban.*

*Néha úgy előre nyargal az élet,
Hogy tétova talyigán el nem éred,
Kergetned kell váltott lovakkal,
Haragba jutnod önmagaddal.*

*Váltott lovakkal, váltott lélekkel,
Százszor megváltoztatott étellel,
Elfutni nyerítve, magadelhagyottan,
Mert semmi, semmi sem jó úgy, ahogy van.*

ELBORULT SZEMMEL

*Tikkadt delelésemből s szép délibábok lárvája alól
Hitvány fájdalmak bögölyei föl-fölkinoznak:
Táncolva bús haragban ekkor még fölzajdul bennem a régi vér,
S elborult szemmel nekirohanok a tilosnak.*

*Valamikor nagy bika voltam, mindig tusázó, feketenyakú,
De büntető taglók ráverték homlokomra, —
Szeliden s némán élek most, oly semmiként, mint lyukas, ócska üst,
Kit ellepett örökre a szomorúság korma.*

*S gyakran már nem tudom azt se: ki vagyok? ember, állat, virág?
Vagy az éj, mely rogyanó térdel a világra roskad?
Álmosan újra rágom életem giz-gazdát s ha tüske riaszt,
Elborult szemmel nekirohanok a tilosnak.*

ELMARADÓ ÉVEK

*Megáldok apaként minden elmaradó évet,
És minden elszakadó, teljesült tegnapot,
Az enyém volt mind: akár ha a jó magot
Megtizszerezte, akár ha gonosz útra tévedt.*

*„Menjetez s legyetek eztán boldogabbak,
Hú vándorok a nemlét csendes útjain,
Legördült láncok az elmúlás kútjain,
Isten megáldjon s én soha meg nem tagadlak.”*

Mindig dúsabbak ők s én mindig szegényebb,
Iszákjukban életem kenyere-bora;
Vándorbotom forgatom, nézem: ideje már? vagy még kora?
Menjek? ne menjek? Hívnak, húznak az elmaradó évek.

A LEGSZOMORÚBB KÁIN

Harangozó és kacagó bilincsek
Kötözik csúfosan botladozó, szomorú bokáim.
Legjobb testvéremet testvéreim közt:
Megöltem magam — ó leggonoszabb, ó legszomorúbb Káin!

Kést köszörülve ennen szívem ellen,
Settengtem ott, hol áldozati tüzem békéje égett,
S két öklöm gyilkos husángokba markolt,
Mig szemem szeliden járta a csillagos messzeséget.

Harangozó és kacagó bilincsek
Kötözik lábam láthatatlan, jeges tömlöckövekhöz,
Megöltem magam — ó legszomorúbb Káin —
Legjobb s legkülönb testvéremet minden testvéreim közt.

Szemem, mint mesze csúcs, oly tiszta kék volt,
Most fekete lesz, mint leroskadt máglyáknak üszke,
Kezemen zsenge kalászkok szenderegtek,
S most nincs benne más, mint égő csalán és kinemvirágzó tüske!

KÖNNYESÉN ÉS TÁMOLYOGVA

*Valamikor porszem hullt a szemembe
S azóta könnyes, ha más szemekbe nézek;
Valamikor talpamba tűske bújt és
Azóta csak támolygok, mint a részeg.*

*Igen, tudom: hibás én vagyok benne,
Hogy körülöttem minden ingó s homályos,
Mint drva párnán álmodott zsivajos bál,
Vagy rengő földön táncoló téglaváros.*

*Igen, tudom: hibás én vagyok benne,
Hogy akihez érek, megfut félelemmel,
Akitől kérek, szavam meg sem érti,
S akinek adnék, háromszor mondja: nem kell!*

*Valamikor porszem hullt a szemembe,
S azóta gyulladt, vörös és ijesztő,
Valamikor talpamba tűske bújt és
Homlokomig nőtt már a tűskeveessző.*

OKTÓBERI ESŐ

*Szalmával borítja a kertész a kényes virágokat:
Ne hallják az októberi eső morcos, vigasztalan
Szavát, hogy most már mindig így lesz s minden hasztalan.*

*Ami nesz átszűrődik a szalmaköpenyegen,
Úgy hangzik inkább, mint vigasztaló, csöndes duruzsolás,
Gyöngéd becézés, melyet úgy susognak, hogy meg ne hallja más.*

*Kényes virág! ó, éltem én is szalmakasok hamis
Csöndjében s állok melegében, míg odakinn a vihar
Rázza a mezitelen bokrokat és tépázta a tar*

*Ágak utolsó, pernyévé száradt leveleit . . .
De immár meztlen magam is, azok vigasztalan,
Harsogó záporokban és tudom, hogy minden hasztalan;
Ma vagy holnap: nélkülem virrad s nélkülem esteledik.*

ALUDNI, MINDIG ALUDNI

*Estefelé,
Mikor testem-lelkem oly szürkére törte már
A kirdlyi szellem hitvány jobbágy-robotja,
Mint a mákot a kopogó famozsár,
Zihálva borulok gyakran az asztal fölé,
Hajszolt, habos kutya már az ember
Estefelé.*

*Nap nap után
Oly hiába múlik el s oly hamarost . . .
Minden elmarad tőlem, amit akartam . . .
Ki a majdra figyel, nem vár arra most . . .
Világtalan gödrökbe, mint vak vak után,
Zuhan keserves, nagy siralommal
Nap nap után.*

*Az éj, az éj
Hull, hull körülöttem: puha, fekete hó,
Bár betakarna, bár eltemetne!
Aludni, mindig aludni lenne jó . . .
Ki meghalt régen, álhusban-testben minek él?
A holtaké egy rugdás hant, egy szállkás kereszt,
Meg az éj . . .*

CSIP - CSIP - CSÓKA

*Arvaldnyhajkezü szél
Círógatja a gyepet —
Arcocskádon hagyd kicsit
Szelidülni kezemet:
Círóka-maróka,
Círóka-maróka,
Csetlik-botlik képeden
Cirogató ujjam,
Jaj bizony én marakodni
Jobban megtanultam.*

*Ingó-lengő gyöngyvirág
Nevetgél a kertben,
Csiklandó könny gyöngyszeme
Bujdosik szememben.
Kerekecske-gombocska,
Merre szalad a nyulacska?
Ne félj tőlem nyuszikám,
Kacagj reám gyöngyvirág,
Azért, hogy oly bús a bácsi,
Mégis csak gyöngy a világ.*

*Ne nézd azt a csunya varjút,
Aki fiát mossa,
Add kezéd, hogy lelkem sötét
Tollát simogassa.
Csip-csip-csóka,
Vak varjucska,
Hess-hess-hess!
Hát te is elhessentesz?
Károgjatok varjufiak,
Engemet más ugyse sirat!*

P E D I G N Y Á R V A N

*Kopasz kedvemmel s fogatlan reményeimmel
Már vénülten köhögök talmi, bús ifjúságban,
Pedig nyár van,
S nekem is érik a bor, a kenyér, s érik a jövőndő.*

*Ki testvér voltam a szálkás karóra repeső venyigével,
S a csiklandó szélben zizegve nevető gyermek-kalásszal,
Nagy roskadással
Hagyom elfutni fejem fölött a boldog fuvallatokat.*

*Olyan nap már úgy sincs, mi megint egyenesre csókol,
Olyan csók már úgy sincs, mi szivemen sirva el nem pattan,
Amit odaadtam,
A Mulandóság uzsorás karmaiból sohasem kaphatom vissza.*

ÖRÖK ELBORULÁSOK

Örök derűk s örök elborulások
Cigánykereke hánykódik bennem:
Én vagyok mindig más, vagy a percek mások?

Tegnap még elnéztem a friss őszirózsát,
S szirmai mára megöregedtek,
Holnap szél zörgeti száraz kóróját.

Tegnap még pendült s feszült a kedvem,
Cimbalmos, nótás, kacagó húr:
Mára elhallgatott rekedten.

Ma bánt a mosoly s a lebegő fény,
S úgy csüggök rajtad, Szomorúság,
Mint éhes gödölye anyja tőgyén.

AZ ISMERETLEN VILÁG

Ha a kezem kinyujtom, valaki megfogja, úgy érzem,
Ha fölvetem fejem, ezernyi csillag kezd remegni a térben.

Éjszaka gyors földalatti fejszéket hallok zuhanni,
Virradván láthatatlan fényt sejtek tovasuhanni.

S mintha itt benn titkonrágó egerek odva lenne,
Valami multhatatlan fájdalom hajlik szívemre:

*Mit ér az erdön bolyongni, hisz lombjában szunnyad az ősz is?
Mező virágért lehajolni, hisz a mező temető is?*

*Tükrös szemedbe nézni, mely egykor vak porrá zúzódik?
Ismerni e pille-létet, mely a nem-létbe visszagubózik?*

*Az örök fátylak zavarába, világtalan szem, sose látok, —
Ó, Uram, hová rejtetted előlem a világot?*

CSÖKÖNYÖS ÉLET

*Csökönyös életemnek néha
Már ostor se, szitok se használ,
Megáll némely fekete ősz előtt,
S némely fölragyogó tavasznál.*

*Keserves megdtalkodás ez,
— Ifjabb sörénnyel bokrosodtam, —
S most jó lenne megállni, mindegy, akárhol,
Tavaszi fényben, vagy őszi borukban.*

*Törhet a lőcs már, — áldott a kátyu, —
Gyönyörrel csuklik a térdem, —
Tavaszi harmatban, vagy őszi sarakban:
Kell, hogy magam utólréjem.*

*Talán útvégen, talán útfélen,
Talán a mélybe görögve, —
Talán csak egy nyerítés telteig,
S talán-talán mindörökre.*

HÁT LEGYEN ÍGY...

*Tavaszi lesz, tavasz lesz, tavasz lesz, mindhiába:
A sápadt jegek zajdulva meghasadnak,
S hamar osztán feketedő havaknak
Az én telem is megfut, végsőt kiáltva.*

*Hát legyen így . . . valahol készülődik
Egy halvány sugár, hogy homlokomra hulljon,
S egy szunnyadó mag elhagyja rög-szülőit,
Hogy lábam előtt félénken kiviruljon.*

*Tegnap hófelhők pelyheznek a mába,
De napszívünkön könnyekké mosódnak,
De napszemünkben violák ringatóznak:
Tavaszi lesz, tavasz lesz, tavasz lesz, mindhiába!*

JÓ RÉVÉSZEK SZIVÉN

*Igy, így, így: arcomnak, karomnak, mellemnek,
Megázott szerelmemnek, sárral fröcskölt kedvemnek,
Szívek, hevek, napok, melegnek kellene.*

*Mint aki utoljára bukik föl az árban,
S karját jó révésszek mentve megragadják,
S élesztgetik mellükre, szívükre zártan,*

*Igy, így, így: csapzottan s még alig-alig dobogva,
De lassan fölnyíló szemmel, könnyesen s zavarosan,
Fölnéznek sötét szemekbe, tárt szívekbe, meleg napokba.*

TAVASZI REGGELEK

*Ébredéseim immár egyre szebbek: a félignyílt ablakon át
Boldog bomlással özőnlenek szobámba az aranykardos sugárkatonák.
S a bódító illatokkal s bódult döngésekkel teli
Levegőből riadva hullanak rám a fürge fecskék kürtjelei.*

*Konok szemem alázkodva nyílik: a világ csupa fény, csupa szín.
Tavaszi reggelek ostromában tárulnak átalkodott kapuim,
Kigyult zászlók piros lobogása veri föl pattant szívem,
Ellenséggel ilyen mélyrehajolva nem békült még senkisé.*

*Ellenséggel, vagy megtért szeretővel: hiszen éh szívünk úgy remeg,
Mint mikor távoli szobákból sietnek a szerelmesek
Egymás felé, s közöttük minden ajtó s minden fal és akadály
Lángba borul s belőlük sem marad más, csak két forró, piros, puha száj.*

TAVASZI FUTAMODÁS

*Tavaszi borízű emlőjén csitulva s feledkezve
Kemény napokról,
Lelkem boldog körökben éled, mint ujfészkiű fecske.*

*Derülő szesz kiált bennem: abroncsaim lehulltak,
Részeg hullámok
Sodorják, üzik egymást s messze söprik belőlem a multat.*

*Csak előre! Fülem már hallja a nyári sugaraknak
Csörömpölését,
S fogaim most még virágban alvó almák husába harapnak.*

*Csak előre! Zabolás örömök ültek a nyakamba —
Sietni kell!
Tavaszi istenek vesszőzik talpam ily vad iramra!*

*Haj, tavasz, tavasz! Cimbalmos, zengő véred vitusi tánca rángat . . .
Kergetsz bennünket,
S a tél majd fagyos kampóval elkapja örült bokánkat.*

VALAKI KOPOGTAT

*Valaki kopogtat odakinn. Halkan,
Mint a koldus, vagy mint a bátortalan szél.
De a kilincs lefelé nem fordul,
Nem nyílik az ajtó. S valaki kopogtat.*

*Várok. S újra zörgetnek, erősebb
Ütéssel, mint mikor búvó, sápadó gyilkost
Keresnek tollas zsandárok éjjel.
S nem nyílik az ajtó. Ki zöröghet?*

*Kinézzek? De hiszen nincs zárva házam . . .
S most már kemény, zugó dörömbölések
Jajgatnak . . . mint tűzvészben keltik az alvót.
De mégsem nyílik az ajtó. S lábam gyökeret vert.*

*Aztán iszonyu csapások rohannak dühöngve
A gyöngye deszkák ellen: megindult erdő fáí,
Vagy árvíz, vagy koporsón dübörgő sötét föld . . .
S nem nyílik az ajtó. Nem nyílik az ajtó.*

*Egyszerre csak fölpattan önmagától,
Két szárnya fehéren s rebbenve szétcsapódik:
Tavaszi, lángos éjszaka drad be szobámba
S a távoli erdőkből hozzám riadnak a lázadó kürtök.*

B I L I N C S

*Nincstelenségben királyi ajándék:
És lábadhoz alélok, ha kegyesen elfogadod
E rámcasukódott kegyetlen s konok lakatot.*

*Kulcstalan fogság és fölfeszíthetetlen —
Föltörnéd zárát s még mélyebben belémharap,
Mint dacos állkapocs, őrzött sírds, nemakaró akarat.*

*Ne is nyulj hozzá, jobb, ha vársz s ha várunk!
Mert mint az első hó, ragyogva s váratlanul,
Megtörik egyszer a bilincs és riva válladra hull.*

F A R K A S S Z E M

*Nézlek —
S a szemem már fáradt, esedező és csupa könny,
De a tied erős: nincs benne más, csak gúny és közöny.*

*Nézlek —
Fülemben kopog a vér, lihegő szám félúton elakad,
De te nem mondod: szabad s azt sem, hogy: nem szabad.*

Nézlek —

Tüzes hajad felé kinyujtom dadogó kezem,
De te vacogva, mint a tél, megöszülsz hirtelen.

Nézlek —

Fázó fejem odacsuklik, hol villog tejes kebeled,
De bőröd kemény s csúf sörtéid véremmel elkevered.

Nézlek —

Dühödt markomba szoritnám kísértő, vékony nyakad,
De megnősz sötétén és óriásan, mint a párás alkonyat.

Nézlek —

S nem látlak: csupa idegen szem néz vissza holdasan,
Nem látlak, de megkereslek föld felett, föld alatt, holtodban,

Nézlek —

S nem látlak: de fölhozom minden tenger alól szemed,
S nézlek, amíg megvert fővel elfordulsz lassan, mint az eb.

H A R A G V Ó V E R S

Daloló almafák s édesröptű madarak közt
Nehéz járni a némultan botladozónak,
Nehéz a tarlott mában tudni, hogy nem lesz kaldszosabb a holnap.

Homlokomat az enyhülő nap hiába cirogatja,
Hiába téved hajamba hús, simogató kéz, —
Fáj már a jószág is és megaláz a vigasztaló becézés.

*Fáj már a jósdg is: olcsó csere egy viláért,
Mely együtt forgat éjt-napot, jót-rosszat, a magashan
Ujjongó sasokat s elmerült életeket a döghalas tavakban.*

*Inkább csapjon szemembe minden ág, varjak kergessenek sikitva,
Üszkösödjék meg a nap s pernyével és korommal
Verje az utat, merre futok makrancos fájdalommal!*

*Hajladozó fák s keserűen vergődő madarak közt
Nehéz a nemjobb holnapért rossz tegnapokat feledni!
Gyűlölj, kergess el és ne merj szeretni!*

B É K Ü L Ó V E R S

*Kezedet a kezemből, szemedet a szememből
Ne vedd vissza, zöld lángokkal ha másfele nézek,
S ököllet ütöm simogató ujjadra: nem köll!*

*Hisz az a láng, az a láng, tudod, csak könnybe lobban,
S bunkós kezem röptében oly fáradtra ernyed,
Hogy egy holtan lepergő levélnél nem üt meg jobban.*

*Kezedet a kezemből, szemedet a szememből
Ne vedd vissza, de ujjaid meleg fészkébe
Fogadd be fázó, kivert ujjaimat kegyelemből.*

HESS, TE FEHÉR GALAMB

Hess, te fehér galamb
Mért szálltál az én tornyomba?
Mért tolláskodsz jegenyémen?
Mért repdesel fejem körül?
Hess, hess!

Nem, nem,
Nem szállok el innen ...

Hess, te fehér galamb!
Kigyúlt váram kilenc sarka,
Tűz nyelte el kilenc kapum,
Lángok rágják kilenc termem,
Füst nyaldossa kilenc tornyom,
Szikrát köpköd zsindeletetőm,
Hess, hess!

Nem, nem,
Nem szállok el innen ...

Hess, te fehér galamb!
Jegenyémet szelek tépik,
Leveleit lekopasztják,
Szárak ágát megtördesik,
Kérgét összehasogatják,
Gyökereit éhenvesztik.
Belébe férget ültetnek,
Síró törzsét megrepesztik,
Hess, hess!

*Nem, nem,
Nem szálllok el innen . . .*

*Hess, te fehér galamb!
Varjak ülnek a szivemben,
Gerlék zokognak szájamban,
Hollók vájják szemeimet,
Héják tépdesik hajamat,
Baglyok huhogják nevemet,
Sasok kiáltanak értem,
Fekete szárnyaim nőttek! . . .
Hess, hess!*

*Nem . . . nem . . .
Nem szálllok el innen . . .*

A T O R O N Y

*Kőmives éveim, gőgös, szép gyilkosok,
Befalaztak engem erős falak közé,
Csontjaim berakták hűvös kövek közé,
Vérem elkeverték mész és homok közé
Kőmives éveim, gőgös, szép gyilkosok.*

*Mért tettetek engem hegyfokra toronynak?
Én lépni akartam: de lábam nincs többé,
Én szólni akartam: de nyelvem nincs többé,
Én sirni akartam: de könnyem nincs többé . . .
Mért tettetek engem hegyfokra toronynak?*

*Fekete tornyotok nem fog soká állni,
Mert holt vérem benne föl fog kiáltani,
Mert holt csontom benne össze fog rázkódní,
Mert a föld alatta ketté fog hasadni,
Fekete tornyotok alá fog hullani . . .*

EGY MAGÁNYOS DESZKASZÁL

*Három napja csak . . . vagy három éve már . . .
Mit tudom?
Száll, száll, száll
A keserű tengeren egy magányos deszkaszál,
Rajta valaki, aki már meghalt,
Rajta valaki, aki még élni akar,
Csüggedt karja a nedves fát öleli,
Melyről százszor lesodorta a vihar.
Három napja csak . . . vagy három éve már . . .
Mit tudom?
Torka elrekedt kiáltani . . .
S ki hallja? Egy-egy süket, fehér sírdly,
Aki száll, száll, száll
A közönyös ég alatt, a közönyös Isten egén:
Segítség!
A hang megcsendül a távoli jéghegyek üvegén,
S lesiklik, mint sikos ezüsthal a mélybe . . .
S a hánykódó deszkaszál
Száll, száll, száll,
Három napja csak . . . vagy három éve már . . .*

Mit tudom?
Jobb lenne tán elengedni a roncsot . . .
Mily szép haldl
Elmerülni a nagy, hűvös végtelenségben . . .
Száll, száll, száll
Egy zöld hulla lefelé . . . szeme lehunyva
Karja ölelésre tárva . . .
Egy redves deszkát ölelt csak,
Megunta,
S ellökte magától
Az árba.

JAJ ANNAK, AKI EGYEDÜL MARAD

Jaj annak, aki egyedül marad!
A villámtépte, kormosodvu fán
Nem vernek fészket boldog madarak.

Egy ága még fölnyúl a semmibe,
De csak haragos, búgó darazsak
Gyűjtik vad mézük üszkös sebeibe.

Jaj annak, aki egyedül marad!
Üres odvakat őriz s titkos sirdsát
Nem hallják, csak vén szarvasbogarak.

Uj viharokhoz többé nincs köze,
Tompán sóhajt, ha mellbecsapja a
Kölyök szelek érdes, hűvös keze.

*S végsőt recsegve, mint hasadt fadg,
Melynek aszott lombja barnán csörög,
A porba ejti fájó homlokát.*

É L N I K E L L

*Zöldszárnyú angyalok: sovány jegenyék
Reszketnek a szélben s elrepülnek —
Sötét zuhatagként fut a mélybe az ég.*

*Ó, hullni, mint az ég! Ó, szállni, mint a fák!
S nem lehet: magam vagyok a gyökér,
S magam tartom világom boltozatát.*

*Itt nincs menekvés! Élni s lenni kell,
Fájdalmakban is magasodva,
És nem cserélni soha senkivel!*

*Régi ének zengi a hőst, akit
A homlokába tört nyílvas kinez,
De él, de küzd, míg végkép elbukik.*

M A R V I S S Z A H I V N Á M . . .

*Mint a gyermek kotor a babban,
Tarkát választva a fehértől,
Kényesen s mindig vdlogatva,
Úgy túrtam s vájtam önmagamban.*

*Talán szabad nem is lett volna
Kihányni minden konkolyt magamból.
Mit egykor szemétre vetettem,
Nem gördíti vissza a holnap . . .*

*Gazverte szív vállalja gazzát,
Üszögös fű lengesse göggel
Beteg fejét s ha elsötétül,
Ál-holddal ne süssön a magasság.*

*Kényesen s mindig válogatva,
Amit elszórtam, már visszahívnam,
Mit elpergettem, visszapergetném
Csöndes kopogással magamba.*

M U S T É S B O R

*Búcsuzkodom must-éveimtől,
Kik forrtak homályos és veszélyes
Párák közt, hordóikat verve,
Mig csipőssé ért, ami lágy volt
És zord-erőssé az enyhe-édes.*

*Búcsuzkodom zavaraimtól
És minden megadó lanyhaságtól,
Bor vagyok átlátszó és tiszta,
Mérgező, bolondító, átkos,
De magamban nyugodt és bátor.*

*Voltak talán, akik kiköptek,
S lesznek talán, akik kiköpnek,
S mégis én izem az igaz, mert
Hevében őrzi volt szelidségem,
S vig fényében emléket siró ködöknek.*

*Búcsuzkodom must-éveimtől,
Búcsuzkodom zavaraimtól,
Megtapodtattam s erős lettem,
Arany bor fakadt sebeimből
És táncos részegség kinjaimból.*

TILTÓ CSÚCSOK

*Megkérgesedtek mögöttem sziklaként az évek,
És fölmagasodtak tiltóan, szomoruan,
Hogy ne láthassam többé azt, ami elmúlt s odavan . . .*

*Ugy elzárják előlem csobogó ifjúságom,
Mint bujdosó elől zord hegyek a régi hazát,
Ahová vágyik örökké s amelyet már sose lát.*

*Jobb is tán sohasem lesni a multba vissza,
Csak szállni előre, mint mágnes felé a szeg,
Kanyargás nélkül, nézve, hogyan közelebb.*

*A fekete sasok ugysis hozzád találnak,
Vad vijjogással, a tiltó csúcsok mögül,
S én velük leszek: velük és egyedül.*

ÖNÉLETRAJZ

1.

Elcsitult gyermekéveim! . . . Hová fordultatok
Konok szunnyadással? . . . S oly fakóan és sötéten
Mint a torokgyíkos fiucska, kit fölébe hajló
Anyja riadt szemmel már halva hisz? . . .
Nagy, homályos szobában hagytalak
El titeket, (hol most már csaknem vak vagyok), kopott
Játékszerek s dirib-darab holmik közt, akiket
Fantasztikus életre hívott a mesénnőtt képzelet . . .
Ma más dób-dob játékokkal motozva, álmodom
Őket nagynak, szépnek, áhitozottnak,
Mig széttárt, keserű tenyerem föl nem sziszeg
Üresen és csalottan, s hideg semmibe nyúlva . . .
De ekkor még — édes, tejízű napok, —
Négykézláb s gondtalan jártam körül a virágos szőnyegen
Mint elsőfű-báránny s ha langyos álmok közé zuhantam,
Nem rettentem föl báránny-álmaimból:
Aludtam és játszottam s ettem tejberizst és kakaót,
Ha maszatos lett arcom, megmosott anyám,
S lámpát gyújtott, ha közeledtek a sötétség
Árnyék-vitézei: ne tudjam mi a félelem . . .
S nem tudtam, hogy a falrafutó árnyaktól félni kell,
És félni kell magamtól . . .

2.

Mint a langyosan permetező, halavány tavasz-esők
A föld sötét pelyhét reggelre fölfakasztják,
Úgy sarjasztottak gyors, meleg napok hamarost kölyökké.

Félénk fiú voltam, fukar a szóban, de kapzsi mások szavára,
 Betűfaló, kíváncsi, töprengő félig megismert titkokon.
 Térképeket lapoztam, utaztam képzeletben
 Északra, délre, vad-nyugat fejedelme voltam,
 S háremet nyitottam forró kelet valamely titkos szigetén . . .
 Mint bimbó a burkát, rohamosan nőttem ki ruhdím,
 Édesapám tar fejét vakarva gondolkodott,
 Honnan vegyen pénzt ennyi szövetre s anyám serény ujjakkal
 Hosszabbra eresztette havonta nadrágomat.
 Egy kis városban éltem ekkor, fölém fehér tornyok hajoltak,
 Kik azt mondták: „nem szabad“ és fekete papok,
 Kik azt mondták: „nem lehet“ s e sok tilalom közt
 Sötét, tilos virágok burjánzottak szegény gyermek-lelkemben,
 Mérges szőrű, tövises, fullasztó indájú virágok . . .
 Ó, ekkor már tudtam félni, s takaróm alá menekülve
 Arcom a lágy vánkösba fűrni, hogy ne lássam
 Az éjszaka szörnyeteg árnyait . . . S már tudtam ekkor,
 Hogy két világban élek: ha jól befogom szemem, kigyulnak
 Az ég lobogó, sereges gyertyái, kövér harangok zúgnak, egy vak angyal
 Csoddlatos, eltipró zengetéssel orgonázik
 S halleluják s hüvös szárnyak lengése közt a Fény
 Megárad bennem édes és nehéz izekkel, mint a hársfaméz . . .
 S a másík élet: . . . borús-magam vagyok
 A végtelenség kútjának iszapos, sötét legalján,
 A Fénytől messze zuhanva,
 Fulladó gyermek, kit senkisésem őriz . . .

3.

Az ifjúság karcsulábú csikói
 Nyerítették véremben és dobogtak
 Bokrosodó, sörényes életemben,

*Mely ugrott, rúgott és mindig nagyobbat
 Akart szökni és futni távolabbra,
 Éhesen dalra, csókra, pénzre, zabra . . .
 Mért kellett megáznom sötét viharokban.
 Elakadnom csuszamlós sárban és mocsokban?
 Mért nem akartam inkább összerogyni,
 Mint vérző lábbal visszakanyarodni?
 Én Dávid voltam, s feszülő parittyával
 Indultam egykor győzni Góliátot —
 S úgy fordult: ellenségnek sem akadtak
 Szívenkövezni méltó óriások . . .
 Én kényes kürt voltam, aki nem hajoltam
 Mindig más nótát zúgni a fülekbe, —
 Magányos kürt, ki a harsány zenekarban
 Hamis volt gőgből, ha tévedt hanggal kezdte.
 Magányos kürt . . . az! . . . akit megfujt az Isten,
 Hogy búgjon, nevéssen, sirjon és nyerítsen,
 S ha másokhoz árad, ne hallgassa senki,
 De ha titka van, se tudjon néma lenni . . .
 Ó, mennyi év! . . . s csak a szelekbe hangzott
 Jajok követnek, sereglő galambok.
 S csak árnyékom nőtt meg és lett sötétebb,
 Meg az ajtó sír hosszabban mögöttem,
 Ha reggelenként, egyforma robotra, a szobámból kilépek.*

4.

*Most így vagyok. Még ifjú s már nem ifjú . . .
 A sötét toronyban egy-két emelet
 Lépcsőit elhagytam s szabad visszanéznem.
 Ó, iszonyú lépcsők! Mennyi erőm veszett
 Semmibe, míg egy-egy fokot legyőztem!*

Mennyi kincs siklott alá a mélybe, melyért
Többé nem lehet soha visszatérnem . . .
Én meg nem álltam . . . hunyt szemmel, sajgó bokával
Vergődtem fölfelé . . . míg egy napon
Meleg remegést éreztem, sütő fényt
Oldalamon . . . kinyújtottam kezem, hogy megragadjam . . .
S láttam, amint idegen rezzenéssel
A párkányról egy fehér galamb tovarebben . . .
Akkor, egyszer, megálltam . . . s tudtam, hogy megint
Visszahullott a mélybe valami, fölhozhatatlan . . .
S vánszorogtam nagy utamon tovább.
A torony még áll, s én fölfelé török
Viaskodva a kegyetlen kőfokokkal,
Melyek simák, magasak s hidegek,
S viaskodva kegyetlen napjaimmal,
Melyek, mint titkos, győzhetetlen himlő
Csúfos foltjukkal örökre megjelölnek . . .
Ó, iszonyú lépcsők! De meg nem állhatok,
Mert valahol fönn, tudom, hogy vár a Fény,
Mely gyermekkoromban lopózott szemembe,
És vár az Árny, kinek hűvös palástja
Alá úgy búvok majd, mint amikor még
Nem féltem tőle — s nem féltem magamtól . . .

MIKOR GYULNAK AZ ESTI LÁMPÁK

Fáradt szemmel, tintás körömmel ballagok én is, mikor gyulnak az esti lámpák,
Hazafelé . . . Ó, hol az én hazám? hová vetett e rosszkedvű, lanyha szél,
Mely arcomba szórja a körút porát s meglegeti a siető leánykák
Térde körül a könnyű ruhát . . . Ó, mennyi ember s mind oly hiába él.

*És köztük én... kívül-belül kissé kopottas, kissé gyűrött s nehéz szomorúsággal
Arnyékos senkifia... Kényes óra, ki meg-megakad, de ha megrázzák újra jár...
S hol késik, hol siet . . . Sohasem tud együtt forogni a világgal . . .
Valami már nincs benne rendben . . . Vár és maga sem tudja, mire vár.*

*Talán, hogy egy sosemlátott madár a sápkóros fákról vállára szálljon,
Talán, hogy hozzászegődjön az, ki többé nem engedi el kezét,
Talán, hogy az aszfalton csoda essék s egy rázkódó koldus gyógyultan fölkiáltson,
Talán csak arra, hogy a magasban sirva megzendüljön a telefonvezeték . . .*

*Bolondos álmodok csiripelő verébseregével így ténfergek Budapesten,
Mikor gyúlnak az esti lámpák és zsong a város, mint a mezők dallamos,
Lengő tücsökzenéje . . . S egy komoly, erős hang szólít, a rendőr, vagy az Úristen:
„Fiam, ne jdrjon alva az utcán, mert elgázolja még a villamos.“*

UTAZÁS

*Hajnali ködben indult a szekér,
Még csüggedt álomban gubbasztottak a dombok,
A hórihorgas jegenyék fehér
Ködingben álltak, mint nyújtózó óriások.*

*Fáztam, borzongatott a kora kelés;
A goromba, kátyus út lelkem kirázta;
A kocsis némán pipázott; szél járt a magasban és
Megszóltak a jegenyék diderege:*

*„Maradj velünk . . . mi szeretni fogunk . . .
Öleld át nyirkos törzsünk, csókold meg hideg levelünket . . .*

*Maradj velünk . . . ködös szivünkre fogadunk,
S kioltjuk a háborgó tüzeket szivedben.“*

*A kocsis némán pipázott; pernye pattant a szélbe,
S a köd hirtelen elszállt, mint az oktalán szomorúság;
A nap pislogva ébredt, piros ingét kicserélte
Arany ruhával . . . A pacsirta föltrebbent egyenest a napba.*

*Futott a szekér . . . Testem megtelt édes meleggel . . .
Édesen pezsgett a lég, mint frissen pergetett méz . . .
S erdőbe jutottunk, hogy déllé nőtt a reggel,
Sötét fenyők derengtek, kergükből kicsordult az illatos gyanta.*

*Megbarnult tülevelek s korhadt tobozok
Fedték az utat, merre mentünk . . . S halkan szólaltak a fák:
„Maradj velünk . . . itt csönd van, szellő se mozog . . .
Maradj velünk . . . dőlj az avarba s feledd el, hogy ki voltál.“*

*Futott a szekér . . . Az ostorszíz repkedett
A könnyű szélben . . . A lovak lankadtan kapkodták fejük
A muslicák elől . . . És mire este lett,
Elértük a patakot, melyben széttörve uszkáltak az árnyak.*

*Görnyedt fűzek áztatták a sűrű
Vízben fehér hajuk. A kocsis kiverte kialudt pipáját.
Ezüst mohokkal csillogott a bürü,
S bolyhosan ingott-ringott a hínár a csobogó hab alatt.*

*Megdőlünk . . . És zizegve szólaltak a bús
Fűzek: „Maradj velünk . . . arany könnyek buggyannak az égen,*

*De a patak nevet . . . Iszamlós ágyába húz . . .
S húsodból fehér rózsát mos, csontodból fehér kavicsot . . . Maradj velünk.*

*Megráztam az álmos vénembert a bakon:
„Gyerünk tovább! Gyorsan, gyorsan, tovább!”
A lovak nyihogva meredtek az éjbe s vakon
Futottak, míg körülöttünk ijedten rezzenet össze a nád.*

KISVÁROSI FOGADÓBAN

*Az idegen ágy, melyben annyi kóbor sors nyugodott el,
Egy vagy két éjszakára, ma törődött testem alatt sir,
Ahogy ráhullok, a kemény párnát megölelve, szdmon a te neveddel.*

*Ó, hányan nyujtották végig fáradt tagjaikat e durva
Paplan alatt, töprengve sovány kis üzleteken, vagy távol
Sodrottan azoktól, kiket szerettek, két karjukra borulva.*

*Ó, mennyi gondolat fogant s foszlott el itt a levegőben,
S hány nászi szerelem szavait hallotta e derékalj,
Melyekből nem maradt más, csak néhány rozsdás folt a nyűtt lepedőben.*

*Az idegen ágy, melyet szúvasra fűrt ezernyi idegen álom,
Ma engem altat közömbös, mindenkihez egyformán jó ölében,
S a görbülderekű gyertyát ma én fújom el a stelázson.*

*Künn sötét tetők borulnak idegen, szendergő életekre,
Üzletre, sóhajokra, részegségre, szerelemre,
Feketén csobog a messze patak, s az erdőn horkol a medve.*

*Egy ágy a világ . . . kegyetlen matrácokon fetrengünk öntudatlan,
S azt álmodjuk, hogy élünk . . . s a haldl lesz ébredésünk . . .
Vánkosunk gyűrt a kintől s dideregue huzzuk fülünkig a paplant.*

*Az idegen ágy, melyben holnap talán utolsó
Ébredésem lesz, nyösörög . . . a falépcsőn csikorgó léptek közelednek . . .
Ó, idegen ágy, idegen vagy, mint életem s rokonom, mint a koporsó.*

A Z U T I Á R S A K

*Röpköd a függöny az ablak előtt, csillagok röpködnek az égen, —
Vagy csak a mozdony szikrái hullnak haldokló fénnel a sötétben?*

*Hat innen-onnan összekerült utas ül a keskeny szakaszban,
A hálóban poggyászok mocoognak, neszeznek szakadatlan.*

*Hat utas ül sápadtan a sápadt világnál, mit arcukba csorgat a lámpa:
Egy ifju, egy vén, tisztos házasok, magam s egy süldő lednyka.*

*A házaspár kinyitja kis kofferét, rágcslják a csirkeszárnyat,
Pogácsát kindlnak s megindul a szó: honnan? hová? kit merre várnak?*

*Mért futunk meg hálónkból, mint a pók, ki nyálát elhúzza messze,
Rabságunk ezüstös szálait magunk is megeresztve?*

*Mért szdllunk világga, mint a fehér kérész a nyári szélben,
Hogy leperegjünk csakhamar, ájultan és idétlen?*

*Honnan? hová? S az ifjú, kinek bús sörénye lobog ziláltan,
Szól: „Mióta meghalt menyasszonyom, árnyékát űzöm a világban.“*

*S a házaspár dérütött homloka elborul: „Szörnyű sebbel
Fekszik fiunk“ ... meglőtte magát... hozzá megyünk, de megéri-e a reggelt?*

*A kislány torkát elfojtja a könny: „Szülőim itthagytak árván ... “
S ártatlan szeme megnedvesedik, mint párák közt úszó szívárvány.*

*A vénember csöndesen motyog: „Kevés napom van hátra:
Elmegyek meghalni, mint a szarvas, ahol senki se látja ... “*

*Mind rámnéz ... De nekem nincs szavam ... Mennyi hald!..
S én még nem is éltem ...
Honnan? Hová? A mozdony szikrdi haldokló fénnel hullnak a sötétben.*

S Í R V E R S

*„E koponyának egykor nyelve
volt, szépen tudott dalolni ... “
(Hamlet)*

*E koponyának, mely odébbgörögve horpadt bordáktól és tört csigolyáktól,
Gögös magányban sárgul mindörökké, itt-ott foldozva elmult hús porával,
E koponyának egykor emberi arca volt, komoly és szomorú arc,
Se szép, se csúf, de talán mégis őrzi vonásait, mint Veronika-kendő,
Néhány emberszív, melyre roskadozva, végső órákon hajdan ráhajolt ...
Talán még őrzi elhamvadt szemének régi szikráit az éjféli ég
Nagy füstfogója, tévedt bujdosással talán még ölében keringenek
E vigasztváró égrellobbanások ... Ó, nemcsak magáért*

Sirt, hogyha sirt, e férges koponyának páros csillagként kihullott szeme,
Hanem másért, a hiába teremtetett viláért, hogy oly vak és kerge, mint
Az óra, melynek minden kereke ép és helyén van, csak egyet felejtett
Rácsavarni a feledékeny Mester: mutatót, mely utját s célját mutassa . . .
E koponyának egykor homlokán bízó galambként repdesett a vágý
Jobb életért, jobb lélekért magának s másnak, s özönvizekből békült szikkadásért!
Várt, várt, figyelt . . . de a fekete felhők csak sűrűsödtek: a fehér galamb
Ázottan röppent el s helyébe megtelepült a kétség keselyűje,
S kiáltó csőrével mély ráncokat vájt a tiszta homlokokon... im itt a sárga
Csonton nyoma . . . ó jaj, milyen napoknak árkában kúszik a siri féreg . . .
S csak csonka csont e koponyának orra, mely kényes borzaddással fintorult
A bűn s a rothadó szívek szagától s most romlott, bűzös és por maga is...
Itt csönd van: „siri csönd“, az elmúlásnak nesze oly hallhatatlan, mint talán
Egy méterrel feljebb a fű növése, — ám a méhsirás s lebbenő virágok
Tört sóhaja már nem hatol idáig a fogadatlan hallgatást zavarni.
A néhány málló, barna csontszilánk füle helyén e romló koponyának
Nem szomjas többé lázadó zenékre, melyek úgy áradtak szét egykoron
Velejében, mint nyargaló borok s mint visszafelé ömlő zokogások,
Nem figyelmez a megálló időnek, a ritka pillanatnak elszökő
Titkára, melyet annyiszor akart zsongó álmokból valóságba lopni . . .
E koponyának egykor szája volt, s hányszor, hányszor próbálta eldalolni
Titokzatos, villanó álmait: most minden álma és minden dala
Ott hánytorog az elgördült időnek aláfelé bukó malomlapátján . . .
Velük zuhannak, hűlő pernyeként, a csókok is, melyek remegve nyíltak
A lázas ajkakon, s hús hamvazással, a csókok, melyeket hiába várt
Valaki, — senki most, — ki nem tudott mást: dalolni és szeretni.

szeretni és dalolni . . .

S immár ajkatlan vigyorgó fogak csikorogják sárgán: ó jaj, mit ér, hogy
E koponyának egykor lelke volt, s nagyon tudott szeretni,
S e koponyának egykor nyelve volt, szépen tudott dalolni?

A LEGKISEBB TITOK

*Sok titka közül egy kicsiny titkát
Az Uristen úgy belém vetette,
Mint Dárius ejtett nevetve
A habokba egy hitvány aranypénzt.*

*S e buboréknyi szent titok után
Halak ezrede surran és tátog:
Minden acsargók s minden barátok,
Hogy fölfalják, ami bennem titok.*

*Ó, hadd bujtassam szép csillogdóm
Áldatosan a sötét iszapba,
Mint megáldozott lány oson a padba,
Összetett kézzel, s lehajtott fővel.*

HIGGY A CSODÁBAN!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

NYELVÉSZETI ÉS NYELVTUDOMÁNYI

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

PÁSZTOROK

*Meleget csorgat a nap-sajtár,
Elaludt a dombon a bojtár.
Füle alá vágta kalapját,
Mutogatja fekete talpát.*

*Tehenei szerte legelnek,
Egyik jó messze eltekergett,
Lenn a domb alján tépi a lombot,
Ahonnét hallja a kolompot.*

*Mert a mélyúton szembe kecske-
Nyáj ereszkedik alá mekegve,
Elől rótszínű bak bűdöslik,
Kolompolva hívja a többbit.*

*Rongyos pásztoruk görbe botját
Emelgetve szidja a bojtárt,
Jó anyját emlegeti hosszan —
De az csak alszik, meg se moccan.*

*Magam is rajt vagyok a képen:
Ülök egy sombokor tövében,
S hallgatom, hogy milyen fennszóval
Pöröl az éber az alvóval . . .*

*Hallgatom, s közben kósza, hefyke
Szavakat terelgetek egybe —
Szavak szelíd pásztora lettem:
De káromkodni volna kedvem.*

C I G Á N Y O K

*A domboldalon tábort ütöttek
A cigányok:
Bozontos férfiak, napsütöttek,
Vézna lányok,
Pipás vén nők, sok csupaszfenekű
Barna purdé,
Mellöttük ott állt tépettfedelű
Házuk, a kordé.*

*Tüzet raktak, magasra kélelt
Rőzsefüstje,
Dobálták az esett csibéket
Be az üstbe,
Szaglószták rotyogó vacsorájuk
Heverészve,
Rejtelmes szóval pergett szájuk
Mérges beszéde.*

*És mára nem maradt helyükben
Csak egy koromfolt,
Kihűlt a tűz, elszállt a füstje
S összerombolt*

*Vakondtúrások nyögik a csürhe
Táborozását,
S a tiprott fű közt már egy ürge
Fúrja lakását.*

*Jövőre majd az égett fű-pernye
Újra kizöldül,
S a cigánykordé ki tudja merre
Gördül-zördül?
A máglyatűz zord Káin-füstje
Merre lobban?
S lesz-e mit aprítani az üstbe
Nehéz napokban?*

B A L O G H A N D R Á S

*Kapával vállán
Bandukol hazafelé Balogh András,
Térde rogygiant,
Üstöke csapzott, homloka nedves.*

*Min állt egész nap,
Fáradt lábát friss vérben áztatja az ég,
S a füstös alkony
Pöfékel szerte a tájon.*

*Nehéz lábbal,
Nehéz lélekkel megy hazafelé Balogh András,*

*Légyrajként sötéten
Döngik körül a gondolatlan gondolatok.*

*Az útszéli szederfák
Nézik s ingatják busa fejük,
A fehér por
Szelid csókkal sebes lábára lebben.*

*Hideg pipával,
Könnytelen szemmel megy hazafelé Balogh András,
Hazafelé,
A nyomorúság jeges hitvesi karja közé.*

*Távoli dal fakad föl a mezőkön,
Lányok s legények
Száján kiforr, mint szőlőből a piros must,
A megáradt vér dudoldsa.*

*Kapával vállán
Bandukol hazafelé Balogh András,
Együtt lépünk a porban,
De lépésem nyomtalan, drnyékom láthatatlan.*

EMLÉKEZÉS EGY VÉN MALOMRA

*Nem tudom, mi történt velem,
Szomorú vagyok semmiért, —
Mint a malom, amely alól
Hirtelen kiszáradt az ér.*

*Nyitom-csukom a könyveket,
Költők dalát, bölcsek tanát,
De unalmasak a szavak,
Mint kardcsony táján a mák.*

*A nap benéz az ablakon —
Bántja szemem a csillogás.
Az asszony szól — nem felelek
S tűröm a sértett duzzogást.*

*Nem tudom, mi történt velem,
Faltól-falig ténfergek és
Fölszáll, mint gyökérből a nedv,
Lábamból az emlékezés.*

*Különös tájon jártam én,
Malom ingott rajt és a hold
Felé ezüst lisztet szitált.
Lábamnál sebes víz zihált,*

*Kidltottam, amint szokás,
Kavicsot is dobtam talán,
S az ablakon halottfehér
Arccal kinézett dédapám.*

L A J O S M I Z S E

*Zsonganak a drótok, szalad a hír, a hír,
Roppanó testtel feszülnek a póznák.*

*A fekete fűben tücskök dala sir,
Elhordott búza illata füstöl a tarlón át.*

*A tanyák föld alá merülnek lassan,
Istállóablakon iszkol a boszorkány —*

*Gyér csillagfénynél szállok a magasban,
Köpenyem szárnya meg-megakad a jegenyék ormán.*

E R D Ő B E N

*Fák, sudarak, görbék,
Óriások, törpék,
Tüskések, lombosak,
Ékesek, lomposak,
Simák és érdesek,
Épek és férgesek,
Köztetek de sokat
Jártam a dombokat!*

*Mint sűrű népgyűlés
Vettetek körül és
Hallgattatok mélyen,
Hadd zsongjon, beszéljen
A sok csíz, a szőke
Rigó, bús pintyőke,
Gyászos cinke, tarka
Harkály, csörgő szarka.*

*Ti csak hallgattatok,
Mint néma angyalok
Zöld szárnyaitokkal —
S mindig több titokkal
Telt hűvös lelketek,
Mig terpeszkedtetek,
Évről-évre szebben,
Egyre kövérebben.*

*Vándort, ha megöltek,
Föld alá döngöltek,
Lányt, ha letepertek,
Rosszhírbe keverték,
Paraszt, ha fát lopott,
Betyár, ha osztozott,
Ti csak hallgattatok
És bólogattatok.*

*Drága öreg fáim,
Kedves nagyapám,
Nagy életetekbe
Kis életem vetve
Hozzátok tartozom!
Tiveletek rokon
Bennem minden atom,
Minden gondolatom.*

*Vihar hadd robogjon,
Szélvész hadd lobogjon,
Gyilkosság hadd essen,*

*Lányt más hadd szeressen,
Levelek hulljanak,
Évek hadd muljanak —
Én már csak hallgatók
S bölcsen bölögetek.*

C S Í K I E S T E

*Szederjesen lóg a hold az égen,
Mint istálló sötét szögletében
A béres, ki életét megbánta
S fölkötötte magát az istrágra.*

*Sápadt fényében felhőfoszlányok
Futkosnak, mint fekete patkányok, —
Ország útján velük mendegélek,
Amit érzek, náluk is sötétebb.*

*Amit érzek, szótalan elmondja
A juhoknak rezzenő kolompja:
Fojtott hangja idesír a távol,
Sötétségbe takart esztenáról.*

*Amit érzek, hangtalan kidltja
Az ég ránduló száraz-villáma,
Mely félszemét nyitja a világra
S már behunyja, hogy inkább ne lássa.*

K I L Á T Ó

*A kilátó magasan van
A gyertyános hegyoldalba.
Öreg torony, mohos fából,
Ki ácsolta, már nem ácsol.*

*A tekintet messze szállhat
Innen, hegy-völgyet bejárhat,
Alácsapva, felrepülve
Csatangolhat, mint a pille.*

*Mint nagy kecskebéka, zölden
Piheg a tó lenn a völgyben,
Körülötte erdő mész,
Partján lángol a fürdőház.*

*Úri népek tesznek-vesznek
Ott lenn: innen apró tetvek,
Akár testük olajozzák,
Akár a vizet fodrozzák.*

*Minden bajuk, betegségük,
Pénzük, örömük, éhségük,
Címük-rangjuk: innen nézve
Csupán levegő rezgése.*

*Amit itt fenn egy darázs dong,
Nékem gondjuknál nagyobb gond
S egy kis cinke csiccsenése
Szebb, mint kacajuk csengése.*

*Hol véget ér villa, szálló,
Kezdődik egy nagy kaszáló,
Azon túl a falu látszik,
Berkek között bujócskázik.*

*Ismerem én azt a falut,
Benéztem a cifra kapuk
Mögött a kicsi szobákba,
Föl a füstös gerendákra.*

*A gazddal itten-ottan
Összedlítottam, szót váltottam,
És a szemem lesütöttem,
S elmentem szívenütötten.*

*Milyen jó, hogy a viskókat
Csak egy tekergő siklónak
Látom innen s ember helyett
Madarakkal beszélgetek.*

*Fütyörészve, nem szavakkal
Beszélek a madarakkal,
Mert minden szó tehetetlen,
Minden szándékról letettem.*

*A kildató magasan van
A gyertyános hegyoldalban.
Öreg torony, mohos fából,
Kimagaslik a világból.*

SZENT MARGIT HÍDJÁN

*Szent Margit hídján bandukoltam egyszer,
Fölgyűrt gallérral, szembe a vad szelekkel.
Harapós kedvű, szilaj, goromba tél volt,
A sikos égen meg-megcsúszott a félhold.*

*A híd alatt málló jégtdáblák ropogtak,
Zajdulva csaptak a kőoszlopoknak.*

*Orron vert, fülön csipett a fagy: de mítse bántam,
Tudtam, hogy nincs fény sehol e zord világban,*

*Tudtam, hogy riadva most roppan minden össze,
S tudtam, hogy megdermedt az idő mindörökre.*

A KÖZELEDŐ ESTHEZ

*Félek tőled, közeledő est, félek puha lépteidtől,
Melyekkel sómpolyogva előjössz a hegyek mögül, —
Idtom, amint az utcakövek közt barnán fölszivdrogsz,
Amint a tetőkön csúszol s a kéményekről magasra rebbensz.*

*Aztán beléharapsz az égbe, hogy elfutja a fekete vér,
Lompos farkaddal tompa fényeit letöröld,
S bozontos tested dagad, dagad, dagad . . .
S már semmi sincs, csak te vagy — te vagy mindenütt.*

*Félek tőled, közeledő est: mellemen érzem súlyos mancsodat,
Arcomban érzem lehelleted füstös tüzét,
S érzem szívemben csaphodva-dermesztve eleredni
Hideg esőjét a megsemmisülésnek.*

*S már semmi sincs, csak te vagy — te vagy, aki voltam s leszek,
Szomjas szerelmeim tebenned tikkadnak tovább,
Borús vágyaim tebenned felhőznek tovább . . .
Félek tőled, közeledő est, — álmatlanul kódorgó szörnyeteg!*

Z I V A T A R

*Valami sötét borulat jött s már pereg az eső az ablakon,
S a könnyes üvegarc mögött egy másik arc ködlik könnytelen.*

*Kit is siratna, mit is siratna? s a szipogó eső mit sirat?
Azt, hogy nem tud e földön keverni, csak sötét bajt és sötét sarat?*

*Fényes-nedves ernyő alatt két karcsu láb jön pocsolódt kerülve . .
Nem hozzám . . . Náthás autó gurul . . . az sem előlem menekül . . .*

*Isten, Isten! De messze vagy, mikor nagy az egyedülvalóság!
Mikor egy könny hitelt se kap a két bukott társ: Szeretet és Jóság!*

*Valahol csörömpölve bevert a nyivdkoló szél egy ablakot:
Van a kár miatt bizonyosan asszonyi pör, siráncokzás.*

*S most a menny mocskos ablakát is egy villám bezúzza ropogva-zengve
S a Gazda hörgő káromkodása alácsap könnytelen szemembe.*

ESTI SÉTA

*Estefelé, ha eső nem csurog,
A dombokon sétára indulok.
Kezemben kalap, kesztyű, sétabot,
Agyamban csüggeteg gondolatok.*

*Egyik lábam rakva másik elé,
Lassan megyek a dombtető felé,
Legeltetem a tájon szememet,
S javitom lomha emésztésemet.*

*Sétáló bácsi! Ennyi lettem én
Az emberélet útjának felén!
A gőg, a pénz, a vágyak párduca
Helyett társam egy borzas kis kutya.*

*Semmi bajom. Nem vagyok elhagyott,
Valószínű, hogy éhen nem halok,
Száz közül tíz vágyam beteljesült,
De az ifjúság közben elrepült!*

*Ha hátranéznék, látnám, mint lebeg
Elfoszló árnya a dombok felett,
Csőrén jéggyönggyé dermedt már a szó,
A vér szívében szétbomlott savó . . .*

*Sétálgatok . . . és amikor sötét
Lebernyeget vet hátára az ég,
Hazabaktatok fázva, dlmosan,
És gyűlölöm magam halálisan!*

MEZITELENRE VETKŐZTETTE...

*Mezitelenre vetkőztette
S kifosztotta a tél a fákat —
Amerre járt hideg késével,
Meggyilkolt fak hullája szárad.*

*Hát te nem félsz, öreg csavargó,
Tekeregni ily zord időben?
Érzed-e még füled cimpáját?
Lábad él-e züllött cipődben?*

*Egy rongy vagy! Melleden hídba
Markolod össze a kabátot,
Alatta vinnyogó lelkedbe
S ugató beleidbe látok.*

*Nevetnem kell lila pofádon,
A könnyem csordul nevettemben —
Nézd, jó posztóból van kabátom
És pénz csörög kabátzsebemben.*

*Kerülj mögém hát óvatosan,
Hidegpengéjű késed vágd a
Hátamba ügyes mozdulattal,
Rabolj ki s fuss el a világba!*

K Ö Z E L E D Ő L É P T E K

*Dobd el a villát, testvér, mellyel a füstölgő, nehézszagú trágyát
Teregeted földedre, fázós magoknak vetvén meleg ágyát,
Az égre csapó vércse után ne figyelj, hajolj föléve a rögre,
Hétmérföldes lépések közelednek a mélyben dübörögve.*

*Dobd el, testvér, a lapátot, melyről a fekete szén a pirosra
Sercegve, sziszegve hull, mint lázító betűk kigyult papirosra,
Ne bánd a kazán dühös dohogását, térdelj le, füled szorítsd a betonra,
Hallod a döngő léptekeket, hallod, hogy lüktet a föld lánggal teli gyomra?*

*Soká már én sem nyugtathatom fejemet kebled kicsi halmán,
Hunyd le sötét szemed, rejsd inged alá előlem tejszínű halvány
Bőröd — vad léptekeket hallok immár szived dobogása alatt dobogni:
Mennem kell . . . add a szád, hogy utolsó csókom rá tudjam még mosolyogni*

A J É G A L A T T

*Van egy ország a jég alatt,
Nem él sötétben, csak homályban, —
Mire a fény a mélybe ér,
Megavul a jég-szalonnában.*

*Vannak ott tág jégpaloták
A tátottszájú nagy-halaknak,
S vannak apró jégkalyibák,
Hol a kis-halak élnek-halnak.*

*Vannak szép erdők jégből és
Jégvirágos, ezüstös rétek,
És jég szemek és jég szívek
És jég befagyott szenvedések.*

*Vannak, akik mindegyre várják,
Hogy a jég páncél majd fölenged,
És vannak, akik féltve őrzik
A mozdulatlan, ősi csendet.*

*Van egy ország a jég alatt,
S ködös dlmokban nő egy másik, —
Jég alatt élünk s az idő
Fölöttünk gyorsan korcsolyázik.*

G O N O S Z Ő S Z

*Májfoltosan, törten, híjasan
Peregnek a levelek lassan,
Le a mélységbe, le a rögre,
Zörgő-barnára töpörödve.*

*Romlik a nyár, aszik már össze,
Nagy romlásoknak bujkál ősze
Rongyos ágon, bőrző vizekben,
Fagyos szél fúttá üzenetben.*

*Gonosz szelek dúlnak, harapnak,
Minket is bő torkukra kapnak,*

*Megforgatnak és szerteköpnék,
Vad fujtatással szétsöpörnek.*

*Jobb lett volna röjön megülni,
Véres avarrá összegyülni,
Elrejtőzni téli lucsokba,
Trágyának jövő tavaszokra!*

NY Á R I É J S Z A K A

*Aludni kellene, aludni!
Szemünk rászárva könnyeinkre
Atlépni egy másik világba,
Mint unt ruhákból könnyű ingbe.
Aludni kellene, aludni,
Megtérni néma éjanyánkhöz,
Ha szúnyogok nem zsongának!
Ha nem volna forró a vánkos!*

*Igy csak forgok jobbra és balra,
Izzadt nyakkal elnyulva hátton,
S kis nyögésekkel panaszolva,
Hogy más határban jár az álom.
Igy csak forgok, mint a kuvasz, ki
Bolhát keres a bundájában,
Vagy mint új özvegy, aki kulcsolt
Kézét lengeti bánatában.*

*Nem menekülhetsz e világból,
Jobbágya vagy, el nem költözhetsz,
S aki törvénye ellen lázad,
Csak rababb lesz, megkötözöttebb.
Forgolódj, ha nem tudsz aludni,
Ha szűnyogaid bévül esznek,
Ha a szived gyűrött és forró —
Az álmok úgyis fölkeresnek.*

— — — — —
— — — — —

*Éjszaka van — sosem lesz nappal,
Jó lenne végre elaludni,
Ha nem kéne vánkost forgatni
S a szűnyogokra haragudni.
Szűnyogra csapni és magunkat
Táldlni s tépett nevetéssel
Várni, hogy mikor borul már
Mindnyadjunkra fekete éjjel.*

A HALÁL DIADALA

(A pisai Campo Santo falképe előtt)

*Fogjátok be az orrotok! A forró
Déli ég alatt holttestek rohadnak:
Ki püspök volt, ki herceg, ki csak ember
S most színét hordják téli alkonyatnak.*

*Szadjukból kékesen dagad ki nyelvük,
Puffadt hasukban bogarak nyüzszögnek —
A föld férgeit szereti az Isten,
S az embert adta vacsordra dögnök.*

*Keztyűs urak, hölgyek! E látomásra
Kényes paripátok is visszahőköl —
S ti még tudtok nevetni és fecsegni?
Rettegjetek az elkövetkezőktől!*

*Dobjátok el a pengő citerát, míg
A zöldszárnyú Haldl nem inti csendre,
Mert értetek is eljő, ki után a
Koldusok és bénák sírnak esengve.*

DOMBRÓL A VÖLGYBE

*A domboldalon együtt bukdestunk
Alá az apadó napfénnel,
Én negyven év tépdeste hajjal,
Barátom dús ifjú sörénnyel.*

*Ő beszélt, fénylő szavaihoz
Csupán annyi sötétet véve,
Mint amennyi keserű dudvát
A rét kever édes fűvébe.*

*Beszélt a népről, a hazáról,
S legvégül az emberiségről —*

*Hűs árnyak kúsztak le a hegyről,
Homály permetezett az égből.*

*Én hallgattam, szavaim régen
Nyállá váltak, lenyeltem őket.
Ujjaimat is elengedte
Öklöm — engedjen az erősebb!*

*Emberszemtől rejtő köpenyként
Vetettem vállamra a csendet —
Amint csörtettünk le a hegyről,
Csak a hullott ágak reccsentek.*

*S ifjú barátom küldött néhány
Jós pillantást még a jövőbe —
Ő fölneézett a messze égre
S én le a völgyi temetőbe.*

HIGGY A CSODÁBAN!

*Mikor szélvész veri el a megfűlledt meleget
S a világra hirtelen ráfordulnak az egek,
A riadt fák föld alá dugnák cífra ágaik
S már pergő jég öldösi a fáknak virágait,
Higgy a csodában!*

*Mikor tikkadt éjszaka fú csöndet a falura,
A szérűn asztagban áll és dőlmodik a buza,*

*S álmában a láng piros kísértetként föllobog,
Döng a harang s locsogó hordóval szekér robog,
Higgy a csodában!*

*Mikor megzajdul a föld, repedeznek a falak
És a padlót ingani érezed lábad alatt,
Halálravált asszonyod fut az alvó gyermekért
S emberhangon sír lovad, mert fél és nem tudja mért,
Higgy a csodában!*

*Mikor baljós üstökös gyúl az égen s ránkmutat,
A küzdők kettétörik és eldobják kardjukat,
Ürgelyukba súgja a költő utolsó dalát
És nyögi a régi nép új urak diadalát,
Higgy a csodában!*

MAGUNKÉRT LÁZADÓ DÓZSÁK

Magunkért lázadó Dózsák:

*Ülünk nagy, tüzes trónusokban itt-ott,
S szórván roskadt fejünkre átkot és szitkot
Megvesszőznek az urak és megköpdösnek a parasztok.*

Fáj, fáj, fáj,

*Ordítandnk, mint éji veremben a vad,
De csak ennen husunkba harapni szabad,
Mert magunkért éltünk s halunk.*

Jobbágytalan vezérek:

*Ülünk nagy, tüzes trónusokban sírva,
S hamuvá omlunk, hogy testünk földi sírba
Ne hulljon, de legyen a hazdtlan, égigcsapó szeleké.*

KEZDET BEN VOLT A LÉLEK...

*Kezdetben volt a Lélek: fénytelen s alakatlan
Lebegett a vak ürben, hol nem volt fönt és alant,
Lebegett az álló időben, hol nem volt előtt s után,
Kezdetben volt a Lélek: hideg, magányos árny.*

*Bujdosott a semmiségben, csüggedten, céltalanul,
Szárnya vágyódva csapott föl s kínlódva újra lehullt, —*

*Valami zúgott, de nem a tenger, valami villant, de nem a fény,
Sötétség ült a mélyben, sötétség a mélység színén.*

*S a Lélek, a magányos Lélek sírt s görcsként tekerte a vágy,
Fájdalmába belerendiült a parttalan pusztaság.
S im: ami lány volt, kemény lett, s ami híg, az sűrű,
A hideg melegre vált és édesre a keserű.*

*S az örvénylő zürzavarban kiáltott a Lélek: legyen
Egy forgó könnyem a Föld és egy sóhajtasom a Menny!
És meghasadt a sötétség és hörögve aldzuhan,
Fény szökkent sikoltva s volt már előtt s után, fönt és alant.*

*A Lélek látta, hogy jó így s könnyűlten keringte körül
A Földet, melyet teremtett s a Mennyet, amely derült
Világosságban égett — s szárnyával perdített
Egyet a kopasz földön, mely fekete volt s hideg.*

*S maga is megcsodálta, amit az első napon
Előhívott a homályból a teremő fájdalom,
S mit a magányosság szült, hogy ne legyen maga, —
S lőn reggel és lőn este — első napra első éjszaka.*

K Ö D

*Álmos, nagy macskái a ködnek
Settenkednek lomhán élémbe,
Megnyalnak s fújva szembeköpnék.*

*Nem látok semmit — csak a léptek
Tétova gázolását hallom,
S köhét a láthatatlan népnek.*

*Kik vagytok árnyak? Régi társak?
Új ellenségek? Te vagy, Isten?
Vagy csak lábrakelt bábok, tárgyak?*

*Mint amikor a föld aléltan
Belégurul az éjszakába,
Olyan riasztó félsötét van.*

*Hol van fiam? Hol feleségem?
Hol hazám? Hol vannak a jobbak?
Köd ül, sűrű köd, földön-égen.*

*Köddé folyt, mi szilárd volt tegnap,
Köddé hült a vér is szívéünkben,
S ködágyon borzong a beteg nap.*

Z O R D I D Ő K

*Várfalnál erősebb egyedülvalóság,
Vedd körül csöneddel palotád lakóját,
Vedd körül árnyakkal, sűrű emlékekkel,
Gyötrődve-tünődve had ébredjen reggel,*

*Hogy sebet miért nyert, kardja miért csorbult,
Ha maga népe is már ellene fordul?*

*Ha a régi társak idegen pogányok
Között fenekedve rázzák buzogányuk?*

*Tartson az ellenség vizen és kenyéren,
De énhozzám senki ál-szóval ne érjen.
A Jedikuldknak nem félek láncától,
Inkább a hazug szív hideg füst-lángjától*

*Mostan bástyák között magamat megvonom,
Elküldöm barátom, szeretőm, rokonom,
Majd eljön a perc, hogy hősen kirohanjak,
S győztek a vár alatt, győztek vagy meghaljak.*

S Z I K L A

*Szikla vagyok, ülj rám és nézz le a mélybe,
Amint én nézek le már százezer éve.
A táj sokszor vedlett, népek jöttek-mentek,
Csak én nem bontottam meg az ősi rendet.*

*Szelek megpofoztak, esők megvesszőztek,
S meg nem mozdítottak, soha le nem győztek.
Zord telek száz ráncot vájtak koponyámra,
De lány mohok ültek minden kicsi ráncba.*

*Szikla vagyok, ülj rám és pihenj meg, vándor,
Hogyha van kenyered, vedd ki tarisznyádból,
Hogyha bánatod van, sirjál könnyet bőven,
Tűrni s megmaradni, ember, tanulj tőlem.*

AZ UGATÓ HOLD

*Ugatják a kutyák a holdat,
Ahogy a torkukon kifer,
S a hold ugatja a kutyákat:
Hangját fénné gyujtja a tér.*

*A hideg űrbe önti lángját
A telihold s ragyog, vakít —
Csak én hallom vad csaholását
S keserves vakkantásait.*

*Csak én tudom, mi fáj a holdnak,
Csak én tudom, nekem mi fáj —
A fehér holdfényben fürödve
Vakon nyujtózik el a táj.*

SEPRŰNYÉLEN LOVAGOL

*Seprűnyélen lovagol
Felettünk a vén idő,
A gúnyája csupa folt,
A pofája rémitő,
Seprűnyélen lovagol
Felettünk a vén idő.*

*Szereti az ifjakat,
Szívüket melengeti,
S aki horgára akad,*

*Többé el nem engedi,
Szereti az ifjakat,
Szívüket melengeti.*

*De a banya csapodár,
Mindig új vért szomjazik,
Mindig másé pipaszár
Teste s zörgő csontjai,
Mert a banya csapodár,
Mindig új vért szomjazik.*

*Vén idő! ki szeretőd
Volt, most zsákban koponya,
Kit öleltél ezelőtt,
Most didergő kocsonya —
Én is voltam szeretőd,
S vagyok zsákban koponya.*

GERLÉK ÉS VARJAK

*Mint újszülött madárfiókák
Mocorognak s csipognak bennem
A héjukból kiroppanó nóták.*

*Még ragadnak a maiságtól,
Szárnyuk ügyetlen s borzadoznak,
Hogy lehullnak a magas ágról.*

*Olyan szűzek, olyan üresek,
Olyan buták — izgatott csőrrel
Valamit várnak és keresnek.*

*Férget, pókot, legyet, gilisztát,
Hogy teltek legyenek s erősek:
Addig néma csak, amíg tiszták.*

*Egy kicsi vért, egy kicsi piszkot
Kell falniok s tolluk kiserken,
S torkuk megismeri a titkot.*

*Egy kicsi sár ha van begyökben,
Az égi hangot megtalálják
S dallama csőrükön kiröppen.*

*Még egy kevéssé s szárnyuk rebben,
Szemük kinyílik és sugárzik
S daluk patakzik egyre szebben.*

*Még egy kevéssé s fölriadnak:
Szerelmet bűgő gerlék lesznek
Vagy vészt rikoltó, komor varjak.*

HA ÚNOD ZORDON VERSEIMET...

*Ha únod zordon verseimet,
Köpj a papírra, kend el a rímet,
S ha prüszkölsz fény és árny arányán,
Szavaim pörköld meg gyertya lángján —
A szavak meghalnak vagy megélnék,
De irgalmat senkitől se kérnek.*

*Valamikor, készülő-félben,
Egy rózsaszín kagylóban éltem,
Hallgattam a tenger zúgását,
Másvilági szelek fúvását, —
Amíg egy nagy talp meg nem gázolt,
Az életem csupa zsongás volt.*

*Aztán, hogy kagylómból kihulltam,
Sötét hullámokon gurultam,
Fellegeknek ütődve szálltam
Fekete téli éjszakában,
Mig magam is megfeketedtem,
Feketenyelvű ördög lettem.*

*Nem gondolok már ölelésre,
Fejemen szarv nőtt öklelésre,
Nem gondolok már dudolásra,
Patám emelgetem rúgásra:
Jó csillagom megfűlt a mélyben,
Rőt szemem csillog most az éjben.*

*Szeretsz vagy nem szeretsz? Mit bánom?
Füst és bűdösség csap ki számon.
Nem kellek? Hints meg szenteltvízzel,
Vagy pusztítsd el máglyatűzzel:
Szavaim majd ropogva égnek,
De irgalmat akkor se kérnek.*

T Ö R E D É K

*Facsarjuk még velőnket, facsarjuk még szívéink,
Gajdolvá tört sorokban, mit érzünk és hiszünk?
Mikor dalon, virágon, vetésen, emberen
Átgázol, mint egy súlyos tank a történelem?*

*Mint a juhász subája, a szó kétféle ma,
Kifordítom, gubancos, befordítom, sima.
Keressük még, mint ritka füvet az egy igét,
Mely túléli a vér és család ígézetét?*

*Hamis csodák korában látóvá lesz a vak,
S a látót megvakítják a füstölgő szavak —
Tegyük-e hát csodát, úgy rántván dalunk elő
Torkunkból, mint a kardot vásári kardnyelű?*

*Ó jaj, hogy kérdenem kell s nem csordul boldogan
Szavunk, s hogy rejtegetjük, mi úgys rejtve van,
S mint aki égő házba ront kincsét menteni,
Fuldoklunk . . .*

K E S E R G Ö

*Mint kenetlen sarkú, régen bezárt ajtó,
Úgy csikordul szavam: elszoktam a daltól.
Miről is dalolnék? Minek is dalolnék?
Világ viharában rekedt duda volnék.*

*A szerelem úgy jó, ha hallgatunk róla,
Ha némán elfedi ágyunk takarója.
Csak a fiatal vágy jajgat vagy dicsekszik,
Az öregedő szív magának melegszik.*

*A csillagos eget a költő hogy lássa?
Időnek és térnek relativitása
Rázza meg lelkét vagy Isten dicsősége?
Dallamtalan csönd e tünődések vége.*

*S az ember, a haza, a nép, a szegények!
Hárfán és kintornán szól róluk az ének
Csak a hárfások — nem: csak a kintornások.
Manapság — de hasznát mégsem látják mások,*

*Miről is dalolnék? Minek is dalolnék?
Ledőlt bálványoknak miért udvarolnék?
Miért rázza magát, mért dadogjon lázban,
Ki már maga sem hisz a sámánkodásban?*

*Szót szó mellé rakni, sorba szedegetni,
A sorok nyakába rím-csengetyűt vetni,*

*A süket világnak csengetni hídba —
Nem csöndes őrületek monomániája?*

*Csukjuk be az ajtót, hogy ne csikorogjon,
Tegyük le a hárfát, többé ne zokogjon,
Metéljük el húrját, hogy hangot ne adjon,
Tüzeljük el fáját, hamva se maradjon!*

*Öcsém, fiaim, kik fölgylt szemekkel
Dalolni jöttetek, nektek az a reggel,
Mi nekem az este — ne hallgassatok rám!
Lássuk, ki erősebb: a dal vagy az orkán?*

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ÉJSZAKÁK

*Hol van már az az éj, mikor ablakomon kihajolva
Hallgattam, hogy rínak alatt a villamoskerekek,
S odafönt hogy suttognak titkosan a fekete terek,
S Istenre gondoltam, mint soselátott urára a jámbor rabszolga?*

*Hol van már az az éj, mikor szétvélva s összebújva
Töltöttük az időt édesen, néma vánkosaid között,
S mikor szép álmod jöttén, mely udvaros szemedre úgy szállt, mint holdra a köd,
Még soká csókoltam kezedet vigyázva, kívül és belül, újra meg újra?*

*Most ismét éjszaka van: a sötét vér lassú lüktetéssel dobban
A szendergő föld ereiben . . . ágyában lomhán fordul a világ . . .
Fáj a szívem: mert rajta az Isten borús orcával suhan át,
S tagjaim zsibbadtak: mert régi kedvesem éled emlékező húsomban.*

VIRÁGOK KÖZÜL VISZ A VONAT . . .

*Virágok közül visz a vonat, szagos füvek közül:
Mint falurosszára a pandurok, úgy néztek rám ismerve s idegenül.*

*Vöröspofájú, dühös pipacs, sarkantyús szarkaláb,
Szuronyos bogáncs és nyakig begombolkozott borvirág*

*Kísérték néma megvetéssel utamon — s összeszorult
Szívemben, mint vadrózsabokor pirkadt föl édesen a mult.*

*Itt jártunk együtt, nyakad arany pihéit itt borzolta szám,
A hátizsádkot itt bontottuk ki Isten asztalán,*

*Egymás karján itt szundítottunk — s tojáshéj, zsíros papíros,
Pipacs, szarkaláb, borvirág mind mosolygott, hogy mily csinos*

*A kedvesem s egy bókoló bokor dga fölémhajolt,
És csiklandozva megdicsért . . . Május, szerelem hónapja volt!*

*De most, hogy rosszkedvűn s egyedül tiportam a füvet,
Elfordították a régi barátok tőlem kis szívüket,*

*Az ég is haragosvörös lett, mint egy égő mező,
S könnyeit könnyeimhez keverte a szemező eső.*

V I R Á G É N E K

*Ha ki merném mondani, ha ki mernéd mondani,
Világokat tudnánk emelni s rontani.*

*Ha egy lépést én tennék, ha egy lépést te tennél,
Pergő csillagoknak avarán léphetnél.*

*Ha vas-karom átfonna, ha tej-karod átfonna,
Napoknak, holdaknak járása más volna.*

*Ha legyőzném ajkadat, ha szolgálnád ajkamat,
Nem volna virradat, nem volna alkonyat.*

*Ha lebuknánk lihegve, ha lebuknánk lobbanva,
Az Úristen szíve is gyorsabban dobbanna.*

H A Z A T É R É S

*Mint amikor szülőföldjére
Tér meg a régen elvetődött,
Hol minden talpalatnyi földnek
Színe-szaga beléevődött,
Melyet ismer a templomdombig
A hidalatti görbe fűztől,
S melynek egy-egy sötét kéménye
Lelkébe most is visszafüstöl,*

*Úgy térek vissza végre hozzád,
Esők, havak, hévségek multán,
S boldog-ismerősen merengve
Szerelmünk ködfutotta multján
Fölfedezem minden vondsod,
Mely még a régi s mégis más mdr.
S rádismerek elmúlt magamra
Sok emlékgyújtó villandsndl.*

*Rádismerek — rádismerek —
Mosolyogva és meghatottan
Nézek körül a kedves tájon,*

*Melyben annyi emlék-halottam
Van eltemetve s félénk csókkal
Hajolok a gyengéd halomra,
Mely minden tévedt vándorútról
Visszahí csöndes nyugalomra.*

M E D V E - É N E K

*Barlangomba búvok megint télire,
Hova el nem ér az emberek hire,
Magam mellé vonva feleségemet
Álomra konyítom fáradt fejemet.*

*Félrebillent álom, néma zűrzavar
Sötétjébe olvad tegnap és tavaly,
Három tucat évem s mit még Isten ad,
S az a millió is, amit megtagad.*

*Álmomban leszállok álmatag tavak
Kékesen derengő fenekére, vagy
Kilépek magamból s elvált feletem
Látom elsuhanni háztetőik felett.*

*Egyszer megkergetnek harapós kutyák,
Másszor árnyszívemben föltüzel a vdgy
Testemhez ölelni tilos testeket,
Melyeket ölelnem sohasem lehet.*

*Jó álom, rossz álom, téli unalom . . .
Néha mancsom lomhán megnyalogaton*

*És baloldalamra dthengeredek,
Ha aludtam már a jobbon eleget.*

*A tavaszt így várom . . . Akkor kibuvok,
Az édes napfényben jót nyújtózok,
S vígan kikiáltom téli álmaim, —
Hegy-völgy visszhangozza ordításaim.*

A N A P N A K M E G A D T A D, M I A N A P É . . .

*A napnak megadtad, mi a napé,
Add meg, mi övé, az éjszakának —
Alattad recseg a kanapé,
Örölsz friss vánkoso szagának,
Takaród ráhúzkod füledre,
S elalszol, engem s magad feledve.*

*Aludj jól! Én még motozok,
Kirakom zsebeim tartalmát,
Ceruzák, kulcsok, noteszok,
Óra, zsebkendő kicsi halmát,
Ingyen cselédek, néma szolgálk,
Mára mind elvégezte dolgát.*

*Noteszomba a ceruza
Fél sort vetett egy messze versből,
Óram kimérte a kusza
Napot, mely zord munkára vert föl,
S izzadt arcom igába törten
Zsebkendőmmel végigtöröltem.*

*Éjjélre jár most. Ujjaim
Zsebeimben kutatva túrnak,
Ürül s megtelik újra mind
Tárgyakkal mik tapadnak s szűrnak:
Lágy dlmok töltik s gondok, kemények,
Sötét vágyak, színes remények.*

*Bár kifordíthatnám magam,
Letéphetném belső ruhámat,
S elmdllna, ami rajta van,
Fityegő gond s belémvarrt bánat!
Üres lennék és tiszta lennék,
Önmagamban közömbös vendég.*

*Mocorgást hallok. Testedet
Megfordíttja nyugtalan dlmod,
Titkaid ébren reteleled
S elárul reccsenő diványod.
Most lettünk tán oly eggyé éppen,
Ahogy sosem lehettünk ébren.*

HŰVÖSÖDNEK AZ ÉJSZAKÁK

*Hűvösödnek az éjszakák; szél zörgeti az ablakot;
Ropogtatja a kályha már a fekete szén-abrakot.
Enyhe meleg jóillata száll a szobában és kezem
Mint barna héj fehér cipón, úgy nyugszik lankadt kezeden.*

*Könyved régen a földre hullt, hogy mosolyogsz, nem is tudod,
Mélyen rezeg pillád s szemed kancsítva félig lehunyod.*

*Fekszel, de lassan távolodsz, velem vagy még, de legbelül
Már nyiladoznak dlmaid, rejtetten és idegenül.*

*Hova zuhansz vagy hova szállsz? Nem ismerlek, nem tudhatom.
Zeg-zugos utcákon rohansz, egy ingben, rémülten, vakon?
Vagy sebbel-lobbal csomagolsz s elfut előled a vonat?
Vagy mangófán ülsz szárnyasan, csipogva fülleddalokat?*

*Két világ közt ing életed s csak egyik világunk közös.
Míg apró-cseprő gondjaid éled s panaszolod, ködös
Fény villan néha arcodon, egy másik létnek fényjele,
Mint délutáni égen a hold korai kísértete.*

*Menj hát! Aludj. A megszokás holnapra újból visszaránt,
Kedvesek vagy kegyetlenek leszünk megint egymás iránt.
Mi elvált bennünk kétfelé, jól-rosszul ismét egybeforr,
Mint bútorokra visszaszáll törölhetetlenül a por.*

Országos Széchényi Könyvtár

MINDHALÁLG

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

PARANC S

*Néha még hallok a titkos parancsot:
szóltam! szavamnak adj emberi hangot.*

*S mint ki gázolva szembeszáll az árral,
hogy merítsen belőle egy pohárral,
s mint aki gyertyáját tűzvészbe mártja,
hogy kanócdt meggyujtsa éjszakára,*

*úgy küzdök egy pohárnyi tiszta szóért,
s tiszta fényért, egy szobárávalóért.*

MINT GULLIVER

*Mint Gulliver Brobdingnagban,
oly szorongva, oly riadtan
járok ott, hol óridsok
kormányozzák a világot.
Napfogyatkozás nagy árnyuk,
földrengés egy dobbantásuk,
s hogyha egyikük megorrol,
roppant talpa összemorzsol.*

*Mint Gulliver Liliputban,
oly némán, oly elbusultan
járok ott, hol minden törpe,
minden nagyság összetörve
nyüzösög százezer szilánkban.*

*Félek e piciny világban,
hogya fejemet föltartom,
az égboltot szétroppantom.*

N O V E M B E R

*Több már a fák alján a lomb,
mint fönne a görbe ágakon.
Mintha bibor-arany ruhájuk
ledobnák haldokló kirdályok
s állnának csontra-bőrré vált
tagokkal, várván a haldít.*

*A nap felhők között uszik,
tengerentúlra utazik,
kivándorol, menekül innen,
hol lassan veszni indul minden,
keres magának jobb hazát,
odacsempészi aranyát.*

*Ősz viczorog rám, messzeküld.
„Meghalsz, ha el nem menekülsz!”
Csikorgó szelek noszogatnak,
bekopognak, remeg az ablak.
De én csak állok, mint a fák,
kopaszon várom a haldít.*

AZ IGAZI HALÁL

*A Rémület egykor kitalált
egy zörgőcsontu, nyurga Haldt,
egy sárga lapátfogu szörnyeteget,
kinék szemgödre üresen mered,
s ha érint valakit jégujjaival,
az megremeg és nyomban belehal.*

*Nem csont a Haldt, nem szörnyeteg!
Fehérhusu, lomha, élveteg
asszony: barnavirágú keblein
elringatja benned, mi földi kin,
fekete hajával bebugyoldál,
hogy meggyógyuljon benned, ami fáj,*

*s telt szája, mely nedves és eleven,
ugy csókol meg, oly hosszan, melegen,
hogy lassan elájulsz karjai közt,
tested könnyű lesz, mint a köd,
s mire a csókból fölocsudol,
se ő nincs, se te nem vagy sehol.*

ŐSZIRÓZSA

*Szép voltál kinn a kertben
sokszirmu őszirózsa,
földedben megfogózva,
kényesen ringatózva,
büszkén és letörtetlen.*

*Fejed borzongva, fázva
s illattalan lebeg, de
színed a szem szerette,
s elméldzött felette,
hogy már az ősz csatáz a*

*lombszagató szelekkel,
de te, mint hősi nydrón,
föltartod mindendron
fejed a gyenge száron,
amig le nem tör egyszer*

*egy kéz . . . S mostan letörve
haldokolsz a pohárban,
fonnyadtan és zildltan,
mind sápadtabbra váltan
és szárad is már görbe,*

*mint egy piciny puposnak
gerince és zörögnek,
fakultan pöndörödnék
leveleid s letörnek
egy érintésre, poshadt*

*és bűzös a pohár viz,
amelyben állsz, a romlás
kikezdett, néma bomlás
pusztít, halk összeomlás
borzong föl koponyáddig.*

*Jaj rózsá, rózsá, rózsá,
ne hullj le még, ne mulj ki,
romjaidból virulj ki,
gyilkos ősz, tavaszulj ki,
halálnak hirhozója!*

T Ű N Ő D É S A B E T E G S Z O B Á B A N

*Tavaszodik lassan. Márciusi
eső lengeti üstökét a réten.
Sárga vízzel telnek meg kátyui
az országotnak. Híznak a giliszták.*

*A rügyek nyitják beragadt szemük,
nedves levélpilldik szétcsapódnak.
Fekete varjak szállnak s ellenük
nem hadonásznak még maddrijesztők.*

*Megborjaznak a jámbor tehének,
egyre többet kujtorognak a macskák.
A szűzek mellecskéi tellenek,
nyugtalan az ifjak hajnali álma.*

*Így képzelem tavasz jövetelét.
Mert engem a tavasz elől bezártak
négy fal közé. A nap egyik felét
átalszom itt, a másikon tünődöm.*

*Azt képzelem, a Teremtő vagyok
s akaratom szerint van éj vagy nappal,
és magamnak teremtek évszakot:
késő ősz van bennem kora tavasszal.*

*Törött, barna levelek hullanak
a pókhálós ágakról az avarba;
a felhők mögött úgy dereng a nap,
mint ha a lámpánk pergamen takarja.*

*A menekülő vándormadarak
bucsut intenek minden szárnycsapdással.
Magam pedig a lucskos föld alatt
ölelkezem a mélyölü halállal.*

B E T E G Á G Y B Ó L

*Az erkélyajtó üvegén keresztül
nézem a képet, mindig ugyanazt:
egy almafa sok girbe-gurba ágát,
melyek ropogva várják a tavaszt,
a kerítés száraz, kopasz sövényét,
amelyre néha rászáll egy veréb,
azontul egy üres ház sarka izzik,
melynek didergés lakja belsejét.*

*Agyamból ezt nézem reggeltől estig,
ennyi számomra az egész világ.
Hiába, hogy minden vonal továbbfut,
s nemcsak sarkából áll a nyáriház,*

*nemcsak egy verebe van a sövénynek,
s a kertben nemcsak egy az almafa, —
amit nem látok, egy másik viláé,
hová talán el sem jutok soha.*

*A mozdulatlan térben nincs reményem,
én az idő varázsában bizok:
a napot lassan elrágják a percek,
mint rossz tüdőt buzgó bacillusok,
s az új napok megmozdítják a képet,
rózsaszinbe borul az almafa,
rigók s cinkék szökdelnek zöld sövényen,
s a háznak is kitárul ablaka.*

*S noha a tér nem mozdul egy szemernyit,
más lesz a kép, tudóm büszkén dagad,
talán meg is gyógyulok örömömben
és másnak adom át az ágyamat.
Az erkélyajtó keretén keresztül
hadd nézze más a kert piros nyarát,
s a távol ablakban a fiatal lányt,
aki megrázza röpdőső hajdt.*

R A B O K

*Hogy únom ezt a börtönt, a kórház börtönét!
És lábamnak bilincset, ami a gyöngesség!
S a patkányvinnyogást, mit fülembé súg a láz!
S a néember-porkolábot, ki a rabra vigyáz!*

*Mondd, mikor megkörmözték tíz enyves ujjadat,
darócba öltöztettek s lenyírták dús hajad,
s celládban elédbe löktek egy csajka híg levét,
te is így úntad bűnös, elrontott életed?*

*Hajh, kicsiny a te bűnöd, bárhogya megvetnek is:
mások zsebébe nyúltál s elért a nemezis.
Én Istennek akartam meglopni titkait
és ő mellemre rakta a kórság szíjjait.*

*Szenvedni kell, lakolni, pajtás, minden bűnért,
s a szenvedést viselni, amit a sors kimért,
a kórházat, a börtönt, s utóbb avagy előbb
vállalni kell s viselni, pajtás, a temetőt.*

B E T E G E K

*A sárga nap, a remegő vén,
betegesen fonnyad
a téli ég hús lepedőjén.*

*Oly bágyadt, elgyötört a képe,
pedig alig van
egy kevés hőemelkedése.*

*Unatkozón a földre bámul:
éppen rálátok
mártonhegyi betegszobámból.*

*Bizony én is kutydul állok,
dgybörtönömnek
rácsán át nézem a vildgot.*

*Lázmérőm faggatom, vizsgdlom,
és hajnaltájban
sóhajtva törlöm izzadsdgom.*

*Nem jól van így ez, öreg bdtydm,
halott minden nap,
mit a beteg elnyög az dgyán.*

*Gyógyuljunk meg, kapjunk erőre,
s menjünk, rohanjunk
a hegytetőre, égtetőre.*

*S én a földről, te az egekből
izzón kidltsuk:
„Hé, emberek! ébredjetek föl!”*

EGY FORRADALMÁRHOZ

*Szíts forradalmat!
Tdmassz zendülést!
Ragadj kést, fegyvert,
ha a szó kevés!
Rombolj és gyilkolj,
légy mindenre kész!*

*De önmagadban
pusztítsd a harc,
önmagad ellen
forduljon a kard,
magad rombold le,
ha romot akarsz.*

*Volt életedből
majd, ha nem marad
kövön-kő, megdőlt
penészes falad,
s csúf tégláidból
nem lesz egy darab:*

*akkor lesz győztes
a forradalom!
Tied akkor lesz
ország s hatalom.
Eredj hát harcba
s győzzél magadon!*

ORSZÁGUTI SZENT

*Lába körül tömjén az utak pora,
melybe nagyokat rúg rongyos bocskora,
feje körül dicsfény a muslicahad,
mely egy legyintésre füstként szétriad.*

*Fekete kezében görbehátú ág,
azzal üzi vissza a pogány kutyát,
ki nagy csaholással háborut izen,
mikor falut ér az országuti szent.*

*Tarisznyája tágas, bőven belefér
az itt-ott hullajtott kegyelemkenyér,
és ha a varrdsban még morzsa marad,
vendégül lát néhány éhes madarat.*

*Köpenyét is szerte szabnd szivesen,
de köpenye, sajnos, nincsen neki sem,
kalap hijján Krisztust sem köszönheti,
ki keresztjén bádog karját szétveti.*

*Se lova, se ökre, se nagy gondjai,
se háza, se földje, szent sehonnai,
nem övé még az sem, amit rug, a por, —
majd a másvilágon rákerül a sor.*

B O L O N D K A T I

*Kati bolond volt, repedt a hangja,
haját rövidre vágta az anyja,
szeme csukdéz, lába kacsdéz,
csak szörnyű sorsa volt a magdéz.*

*Ha megláttuk az ügyefogyott lányt,
amint ügetve jött a nagyutcán,
rongyait rázva, rongyokat kérve,
riadtan bujtunk a kapumélybe.*

*Csak a nagyfiúk, a vakmerőek,
állták útját a kéregetőnek
s nyelvüket öltve rá-rárvalltak:
„Kell Kati csipke?” „Kell Kati szalag?”*

*S Kati kacsázva, Kati bokázva,
röhögve-sírva rongyait rázta,
piros szalagok, üveggyöngy láncok
lengtek körötte, mint kusza lángok.*

*Mint a Sátánnak gyúlt csipkebokra,
Kati úgy táncolt, futott lobogva,
s mint ébredőnek zsongó fülében,
úgy fult el hangja az utcavégen.*

*Kati talán már hallgat örökre,
a keze-lába nem jár pörögve,
padldson rothad sok cifra rongya,
temetőben a falu bolondja.*

*De gyermekszemmel kire csodáltam,
s kit eltemettem rejtő homályban,
im újra itt van, rettenetesen,
még örültebben, még vesztettebben.*

*Tűzvészként fénylik iszonyú arca,
hangja belünket görcsbe facsarja,
vörös rongyait csapkodva rúzza,
rótt póntlikait szétkarikázza.*

*Amerre táncol, nincs többé holnap,
országok rengnek és elomolnak,
ezer vad folyó tükrözi mását,
ezer völgy zengi rikácsolását.*

*Bujhatsz előle már kapumélybe!
Bujhatsz pincébe, fekete éjbe!
Sápadhat orcád, szűkülhet hangod,
érted nyúl s letép, mint rongy cafrangot.*

*Ó, bolond Kati, nézd szép vidékünk,
ó, bolond Kati, irgalmazz nekünk!
Nézd, bolond Kati, ártatlan népünk,
ó, bolond Kati, kegyelmezz nekünk!*

T É L I É B R E D É S

*Zajduló-olvadó álmomból
jégszínű, téli hajnalon
fölriaszt néha egy fuvallat,
mely tarkómtól talpamig elhat:
a borzalom s a szádnalom.*

*Fölülök ködös, vaksi szemmel,
fölül híg árnyam a falon;
még mitse látok, mitse érzek,
csak mellemen ül két kísértet:
a borzalom s a szádalom.*

*Szomszéd szobában feleségem
alszik; mit álmodik vajjon?
Odébb fiam szuszog kitérva
karját — és testem összerdzza
a borzalom s a szádalom.*

*Fülem, szemem ébred: az óra
gyors percegését számolom;
a fűtő a kazánt kaparja
pincénkben s nem fut meg a zajra
a borzalom s a szádalom.*

*Az utcán is mozdul az élet:
lábak dobognak a havon
csoszogva, futva, menetelve —
s lázként csap hidegből melegbe
a borzalom s a szádalom.*

*Nem, nem lehet! Hát az Uristen
azon a rejtelmes napon
ezért teremtet benneteket meg,
hogy elveszen nő, férfi, gyermek?
Ó borzalom! Ó szádalom!*

N E M E R E

*Hallottad hangját a fenyőnek,
mikor megrontva az erdei csendet
húsába mart a fűrész,
hogyan sírt, hogyan esengett,
s mikor ágaira egyenkint
lecsaptak a fejszék,
hogy horkant föl minden ütésre,
elfojtva roppant keservét?*

*Hallottad csúf sivitdsát
a pöfögő, apró masináknak,
amint a kolozsvári utcán
a lány fadorongba vágtak
s az élő, nyöszörgő testet,
mely gyantaszagot lehelt még,
mint irgalmatlan szakácsnék
apróra fölszeletelték?*

*S hallottad téli estéken,
mikor odaülsz kályhád elébe
és két kezed rásimítod
a kályha langy cserepére,
mint pattognak s sziszegnek
az égő kis fahasábok
s füstjük kísértetként kilibegve
mint súg-búg keserű dtkot?*

*Nem félsz-e, gyáva gyilkos,
ki hasznodért megölöd a szépet,
s életed nagyobb javdra
kiírtod azt, ami élet,
nem félsz-e, egy nemerés éjjel
hogy megindulnak a lomha
erdők s hitvány fajod letiporják
s földöntik városaid halomra?*

*Sáros gyökereikkel
megfojtják csecsemődet,
szúrók, nagy dgaikkal
halálba ölelik nődet,
szétrugják pénzed és drud,
mit gyűjtöttél s mit adtl-vettél,
s gyökeret vernek s tenyésznek
ott, hol te bünt vetettél.*

B É K A T Ó N Á L

*Te vagy, te undok, mirigyes
béka, zöld kocsonya,
állatok közt is fürtelem,
embernek iszonya,
ki kákás-szittyós tóba tottyansz
és búgysz és zsongsz csoddlatosan?*

*Mondd hát, rútság s szépség között
hol a titkos határ?*

*Rútságodat lemosdani
milyen vizekbe szdlsz,
hogy szólalvdn varázs-tavadból
szivem fájjon bűgő szavadtól?*

*Meghalsz ott lenn, kételtű szörny,
s ujjáéledsz megint?
Zenédből egy másik világ
rejtelmes hangja int.
Mit tudsz életről és halálról?
Zsongd el békanyálas hazádból.*

*Zsongj, zsongj, már borzong bennem is
egy csendes sejtelem.
Hallgatók s érzem, a világ
éjbe fordul velem.
Elfoszlik a fény maradéka,
s a tóban kuruttyol a béka.*

S Ö T É T S É G

*Elsötétült a világ. Nem látom őt
és ő sem engem.
Házunk előtt
tűcskök keseregnek a csendben.
Fordítsd magadba szemed,
mint a halottak.
A csend remeg.
Magad vagy a világ: se jobb, se rosszabb.*

*Elsötétült a világ. Rikító
színei a semmibe tűntek.
Feketén locsog a tó,
borzongva mormolja nevünket.
Feketén suhog a szél,
sipját megfujja valahol messze-távol.
Futnál fölfelé, lefelé?
Nem menekülhetsz magadból s a világból.*

*

*Elsötétült a világ. De kigyultak
a csillagok és az álmodok.
Álmodjuk újra a multat,
álmodjuk meg az eljövendő világot.
S álmodjuk át a jelent.
Bujjunk el jól a sötétben.
Meg ne lásson a Sátán odalent,
meg ne lásson az Isten az égben.*

KORATAVASZ

*Elrothad a világ. A fák
olyanok, mint öreg banyák,
görbék, ráncosak, feketék,
ludbörzik felettük az ég.*

*Eső esett az éjszaka
és itt maradt hideg szaga
s a ház tövében nedves nyoma
s az úton a híg kocsonya.*

*Adjatok egy tányér meleg
levest, hadd fűtse testemet.
Ludbörzök én is, mint az ég
s a nyár, a nyár oly messze még!*

NYÁRI ÉG ZIVATAR ELŐTT

*Mint szapora nyájak,
Jákob juhái, bárdnyai,
vándorolnak a felhők
végtelen karavánjai.*

*Gyapjasan és zsirosan,
fehéren, feketén szállanak
s mint lihegő komondor
köztük kikukucskál a nap.*

*A tülekedő seregre
rácsahol s szétrebbenti, de
összecsap újra a falka
s egyre több benne a fekete.*

*Egymásra ugrálva, hágva
tolulnak töméntelenül,
az égi legelő lassan
sötét lesz s elhidegül.*

*A Pásztorbírdly hangja
dörög most végig a réteken:
megdermed a világ és aztán
földre omlik a menny.*

O L T

*Mint a zöld Olt fut köves medrében,
átugorva egy követ merészen,
megkerülve másat alattommal,
úgy küzdök én is a sorsommal.*

*Hösen s gyávdn, zúgva s csendesedve,
tündökölvé és fakón kerengve,
kalandozva és befutva végre
a halál Fekete-tengerébe.*

Országos Széchényi Könyvtár

Ö R E G S É G

*Sápadt fiucska-koromban
különös álmokat láttam,
furcsa dolgokon tündöttem
a zöldhálós gyermekágyban.*

*Szédültem a folyosókon,
a sötét szobákban féltem,
csúf boszorkányujjak nyúltak
asztal, szekrény alól értem.*

*Körülöttem a homályban
árnyékszin virágok nyíltak,
csak én magam tündököltem,
mint a betlehemi csillag.*

*Ma már a világ világos,
mindent tudok, mindent értek,
mindenbe belenyugodtam,
nem háborgat több kísértet.*

*Csak énbennem van sötétség,
csak magamba nézni félek,
csak holdtalan éjszakáim
lesznek egyre feketébbek.*

H Á N Y K O L Ó D Á S

*Meggyóntam minden bűnömet,
elmondtam, miről más szólni átall,
vágyaím és félelmeim
piacra vittem taligával.*

*Üresen úgy maradtam itt,
mint kinek nincs többé semmi titka,
s mint mészárosnál a szögön
a borju lóg kettéhasítva.*

*Egy kicsiny titkot legalább
megtartottam volna magamnak!
Az éjből egy marék ködöt!
Titok nélkül ki élhet? s ki halhat?*

ESŐCSEPP EK

*Eljön a nap, hogy többet nem leszek,
a könyvespolcon kis kötet leszek.
Mi életem volt: öröm, szenvedés,
sötét sorok örök csendjébe vész.*

*

*Néhanapján egy kéz értem kinyul,
s zörgő lapjaimon váratlanul
fölsüt egy szó, mint másvilági hold,
s új életet kezd, ki fölém hajolt.*

*

*Gomolygó századok fojtó ködöt
lehellnek szét a holt sorok fölött:
tartsátok lapjaim a fény felé
és lássátok meg rejtett vízjelét!*

*

*Holtan is élek, míg irgalma tart
a papirosnak s míg a fölhevart
korok örvénye majdan elnyeli
min szólt a dal, az ősi nyelvet is.*

*

*Mint lehellet a hideg ablakon,
úgy sorvad el emlékem egy napon
s mint a porszem, mely sivatagba hull,
az időbe veszek nyomtalanul.*

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

MŰFORDÍTÁSOK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

DALOK LAURA ÉLETÉBEN

I.

*Kik hallgatjátok szerteszórt dalokban
a sóhajok hangját, melyek szivemben
búgtak tévelygő ifjú éveimben,
mikor részben más voltam, mint ki mostan;*

*a vdltott hangért, min sirtam s daloltam
hiú remények közt s kétségeimben,
bocsdnatd s részvétét adja minden
tdrsam, ki próbát tett szerelmi gondban.*

*Ma látom már és szégyellem miatta
magam magam előtt mostan gyakorta:
mindenki csúfja voltam s hiúságom*

*a szégyent és a bánatot fiadzta
s azt, hogy tudom már megvildgosodva:
e földön a gyönyör csak röpke dlom.*

II.

(A szonettet azok a madarak mondják el, amelyeket
a költő Laura szülőfalujának környékén fogott és
ajándékba küld egy barátjának.)

*Hol földi tagjait oly égi szépen
ékesítette föl a Hölgy, ki végett
küldőnk álmból sírva ébredt,
a dombok alján éltünk békességben*

*és szabadon: halandó életében
csak erre vágyik minden földi féreg,
s nem gyanítottuk, hogy utunkba téved,
ki megzavarja röptünk majd kevélyen.*

*De bármilyen sanyaru most lakásunk,
mely boldog életünket törte össze,
a haldlért is van vigasztaldsunk:*

*hogy az, ki hozzád küldött megkötözve,
lakol, mert jobban megkötözve nálunk
más rabságban senyved mindörökre.*

III.

*Ha életem a kintől és a gondtól
megóvni legalább addig tudom, míg
szép szemeidben minden fény elomlik,
s a vénség benned mindent összerombol,*

*aranyhajad ezüstfehérre tompul,
nem öltöd föl füzéres, tarka holmid,
s fakó orcád ahhoz már nem hasonlít,
amely előtt halk sóhaj lett jajomból:*

*akkor tesz majdan Amor oly merésszé,
hogy elmondjam, hány év, nap, mennyi óra
volt életemben a kinszenvedése.*

*S noha e kor már vágyam csúfoltója,
fájdalmam mégis enyhül egy kevésbé,
ha késő sóhaj kel késői szóra.*

IV.

(Amikor a költő egyidőre elutazott.)

*Minden lépésnél vissza-visszanézek,
kínna vonszolva elcsigázott testem,
s közeledből erőt ha meritettem,
megyek tovább, mondván: jaj, gyenge lélek!*

*Ó, hosszú az ut és rövid az élet,
s a szép napok tűntét hogy észbevettem,
megdüllok gyötrötten, magamfeledtem,
s könnyeborult szemem a földre réved.*

*S míg sirdoglok s könnyeim peregnek,
kétség támad bennem: tovább hogy élhet
e test lelkétől megrabolva, távol?*

*S Amor felel: nem tudod és nem érzed?
Kiváltsága ez a szerelmeseknek,
kik mentek minden emberi igdtól.*

V.

*Havas fejével indul az atyóka
a drága helyről, éltét hol leélte,
és a kicsiny család, reszketve érte,
sokáig néz az eltávolodóra.*

*Ő meg vén csontjait vonszolja Róma
felé, az élet alkonyához érve,
s bizony csupán a jószándék vezére,
mert kortól s úttól tört egész valója;*

*s eléri vágya városát egy este,
hogy lássa annak, kit majdan szeretne
látni az égben, földi arcvondsát. **

*Szép Hölgyem, én is így járok, keresve
téged másokban: vajjon hogy lehetne
meglelni vágyott képed talmi mását.*

- * Róma egyik szent ereklyéje a Veronika-kendő,
mely Krisztus vonásait őrizi.

VI.

*Sok dillat van e földön, mely merészen
tekint a napba, nem fél, hogy vakítja;
mások meg a fénytől riadva vissza
csak este kelnek útra, vaksetétben.*

*Örömrre vár más a tűz tengerében,
mert tündököl, s míg örült vágy vadítja,
megég, másik hatalmát nem gyanítva —
itt van helyem, ezek seregletében,*

*mert nincs erőm Hölgyem fényébe, mintegy
a napba nézni és drnnyal fedett hely,
vagy esti óra nem nyújt menedéket.*

*De sorsom, hogy könnyes, beteg szemekkel
mégis szünetlen őred tekintsek,
és jól tudom, hogy egyszer csak megégek.*

VII.

*Minél közelebb ér hozzám a végső
nap, ember-kínjainknak szüntetője,
annál inkább látom, hogy száll előre
időm s reményem benne mitsemérő.*

*A szerelemről elmélkedni késő,
mikor lelkünknek durva földi bőre
lassan leolvad, mint a hegytetőre
hullott hó s már a béke, már a vég jó:*

*mert véle tűnik el az a reményem,
mely csalfán éltetett olyan sokáig,
s a szív haragja, kacaja, sirása.*

*Ily módon tisztán látjuk majd egészen:
az ember gyakran kétesért tuszik,
gyakran meg csak sóhajtozik hídba.*

VIII.

(Hajnali látomás a beteg Lauráról.)

*Keleten már lángolt a szerelemnek
szép csillaga és az északra szálló
fényes szekér, a hét csillagból álló,
sugarakat lövellve elkerengett;*

*rokkához kelt anyó, amint derengett,
s borzas-mezítláb fújta a pardzsló
szenet; itt volt a szeretőkre váró
bús óra, melyben sírnak és merengnek.*

*Ekkor tűnt föl már-már halott Reményem
szivemben és nem a szokásos úton,
mit álom zár s a nedvesujju bdnat.*

*Mennyire más volt, mint valaha régen!
Ne félj! mintha így szólott volna sűgön,
még ldthatod szemem s megnyíltni számat.*

IX.

*Magányosan, méldzó baktatással
járóm a csöndes, elhagyott mezőket,
s szemem vigyázva les, nagy kerülőket
teszek, hogy emberek nyomát se lássam.*

*Nem tudom elterelni mással
arról, mi immár oly szembetűnő lett,
figyelmük; csüggedésem mind erősebb,
s arcomon ég, hogy lelkem telt parázssal;*

*úgy hogy, hiszem, a hegyek és a dombok,
folyók és erdők tudják már, miféle
rejtett siralmú élet az enyém is.*

*De bármi zord s vad utakon bolyongok,
nincs oly vad út, hol Ámor ne kísérne,
vitázva és perelve ő is, én is.*

X.

*Ha tűz a tüzet nem oltotta még el,
s folyót az eső ki nem szárította,
de két hasonló egymást csak fokozza,
s a fél is gyakran nő ellenfelével:*

*Ámor ki minden gondolatra nézel,
s kit vall a lélek két testben lakozva,
a vdgyakat, ha szdllndnak magosra,
mért gyöngited meg szokatlan szeszéllyel?*

*Talán miként a Nilus vizesése
a környéket nagy zúgva siketíti,
s a Nap a belenézőt megvakítja,*

*vágyunk — magdval mely nem egyezik ki —
úgy veszti el nagy féktelenkedése
s futtában a sarkallás tartja vissza.*

XI.

*A hazugságtól óvtalak serényen,
háldatlan nyelvem, s kellő tiszteletben
tartottalak téged, nem úgy te engem,
miattad csak baj szállt fejemre s szégyen:*

*mikor lehetnél szószólom, segédem,
jutalmamat hogy kérd, hallgatsz meredten,
s ha szólsz, mint rossz álomban, engedetlen
szóval hebegsz és csonka lesz beszédem.*

*Szomoru könnyeim, ti éjről-éjre
velem vagytok, mikor volnék magamban,
aztán megfuttok békeangyalomtól;*

*s ti sóhajok, kik fájón s lankadatlan
szálltok, megtörtök ölébe érve.
Csak arcom nem hallgat búmról-bajomról.*

XII.

*Midőn az ég gyorsan hajol nyugatra
s elszáll a nappal, hogy világot adjon
azoknak, kik talán eminnen várják,
az elcsigázott vén zarándokasszony,
ki messze földön baktat elhagyatva,
kettőzi léptét s meggyorsítja jártát:
s bár árvánkl is árvább,
napjának vége jőve,*

*rövid kis pihenője
megvigasztalja és felejtí megte
útjának kínját s a vállalt keresztet —
de búsz szívem, amely enyhülne jöttén
a napnak, újra reszket,
ha távolodni készül az örök fény.*

*Midőn elszáll a Nap tüzes kerékkel
s helyét az éjnek adja át, ahonnan
magas hegynél magasabb árny lebeg le.
a fősvény pór szerszámaít halomban
lerakva, harsány nótával s beszéddel
lerázza búját, mit rejt durva keble,
s asztalhoz telepedve
falja szegényes étkét,
makkszerű estebédjét,
mit tisztel a világ, de futja félve;
csak énnekem, ha vágyom egy kevéske
örömré tán, nem jut nyugalmas órá,*

*vidékről nem beszélve,
égborulatra, csillagfordulóra.*

*Midőn a pásztor már sápadni látja
sugarait a Napnak, mely robotját
elvégezé s szürkül kelet vidéke,
föltápszkodva fogja régi botját,
s füvet, fát, forrást hagyván, indulásra
nógatja nyáját pihenőhelyére,
és kunyhóját elérve
távol a nagyvilágtól,
zöld lombot tép az ágról,
elszórja, riddől s alszik rendületlen.
Te meg csak biztatsz, Amor, hogy kövessem
a vad léptét, nyomát, hangját, ki vérem
venné talán kegyetlen,
de meglapul s fut, el nem éred s érem.*

*És a hajósok is egy zárt öbölben
napnyugtakor lerogynak, mint a hullák
kemény deszkákra, durva, rossz gunyában, —
de én, ha fojtogatna már a hullám,
s Marokkó, Granada régen mögöttem
volna, s a két Oszlop * Hispániában,
s nő, férfi, átalában
az ember és az állat
már mind bajdába fáradt:*

- * Herkules oszlopai: a gibraltári szoros neve
az ókorban.

akkor sem tudnék búmnak vetni véget,
s fáj, hogy időm elvész, hiába élek,
mert múltnak a napok, s csaknem tiz éve,
hogy édes tűzben égek;
és nem tudom, ki ment meg tőle végre.

Hadd könnyítsem magam meg énekemmel:
látom, az ökrök jármuk vetve térnek
Hát sóhajaim egyre mért kísérnek,
haza dombról, mezőről estelente.
nehéz igám miért nem hull le egyszer?
Könny éjjel-nappal mért szökik szemembe?
Ó, mért jutott eszembe
szemem redszegezmem,
szép arcát nézve ennen-
magamba mért kívántam vésni képét,
kimosni hogy ne tudja csel s merészség,
mig el nem hullok, zsdákmányául esve
annak, mindent ki széttép?
S még róla sem hiszem, hogy megtehesse.

Kis dal, ha társam voltál
reggeltől fogva estig,
tudod, ki itt növekszik
nyádjamban, másfelé el nem botorkál,
s dicséretért más senkinek se szolgál,
gondolj csak arra a dombos mezőben,
hogy egy élő szobornál,
mely támaszom, hogyan megperzselődtem.

XIII.

*Aldott a nap, a hó, az év s az évnek
ama szaka, órdja, perce s egyben
a szép ország is, melyben rabja lettem
két szép szeme bűvös tekintetének.*

*Aldottak az első gondok s remények,
melyeknek árán elszerelmesedtem,
s az íj, s a nyíl, melytől sebet szereztem,
s a sebek is, melyek szívemben égnek.*

*Aldottak hangjaim, mik szerteszálltak,
Hölgyem nevét búgván a messzeségben,
s a sóhajok, a könnyek és a vágyak;*

*s áldott minden lap, melyen megkísértem
dalolni őt; s a gondolat, mi szárnyat
nem kap más senkiért, csupán csak érte.*

XIV.

*Úgy elfáradtam sok-sok nemtelenség
és megszokott bűn régi járomában,
hogy félek, görbe útra tér a lábam,
s még ellenségemnek kezébe esnék.*

*A nagy bardt eljött, hogy el ne vesznék,
a végtelen jószág, a makuldtlan,
s aztán elszállt, többé sohase láttam,
szemeim őt hiába is keresnék.*

*De még itt zeng közöttünk égi hangja:
Kik megfáradtatok, hozzám vegyétek
utatok, gát közénk már nem kerülhet!*

*Mily szeretet, mily irgalom, mi végzet
ad tollat, hogy miként erdők galambja
majd megpihenve én is fölrepüljek?*

XV.

*Arany haja szétszóródott a szélben,
amely ezer fürtöt sodort belőle,
és lángolt szép szemének fényesője;
ma gyér szikrákat hullogat szerényen.*

*Arcnak pirját részvétnek reméltem,
— reményem, nem tudom, nem volt-e dőre —
szivem a vágnak már átjárta tőre,
csoda-e hát, ha fölgyult ily veszélyben?*

*Járda angyalé volt, nem halandó
lényé s szavában annyi égi kellem
csengett egykor, hogy hallatára sírnl.*

*A Nap leánya volt, mennyei szellem;
s hidba hogy mindez hamar-mulandó,
vérzik a seb, bár nem feszül az íj már.*

XVI.

*Cézár, mikor a tisztelt főt fogadta
az áruló egyiptomi kezéből,
mitsem mutatva torz örvendezésből,
így szól az írás, fennszóval siratta. **

*És Hannibál, amikor megriadva
országát verni látta szörnyű véstől,
a zokogók közt kacagott vitézül,
így öntve ki dühét s búját miatta.*

*Így rejt minden lélek azt, mit érez,
ellenkező ruhába, hófehéret
gyászhoz öltve, gyászoszt öröméhez.*

*S ha nevetek vagy ajkamon kel ének,
teszem, mivel egyetlen menedék ez,
hogy elrejtsem szavát a szenvedésnek.*

XVII.

*Üdítő, tiszta hullám,
melyben megmerte kényes
testét az egyetlen, kit nőnek érzek;
és törzsedből kinyulván*

* Mikor Pompeius a polgárháborúban vereséget szenvedett, Egyiptomba menekült: Egyiptom királya azonban meggyilkoltatta és elküldte fejét Cézárnak.

ki dtölelted édes
csipőjét, kedves ág, ndlam merészebb;
virágos, gyenge rétek,
melyek füvén ruhája
széjjetelrölve habzott;
derős lég, hol felajzott
szivem viditá szép szemek csodája,
hallgassatok ma végig
szavaimat, mik bánatom mesélik.

Ha sorsom meg van írva
s az ég is úgy akarja,
hogy könnyező szemem Amor lezárja,
testem majd földi sírja
közöttetek takarja
s lelkem térjen meg az ősi hazába.
Könnyebb lesz tán haldla,
ha ily reménnyel érhet
ama kétes mezőre;
békésebb kikötőbe
és csöndesebb verembe úgyse térhet
a fáradt lélek akkor,
ha válni kell a hústól és salaktól.

Egyszer talán szokásos
tartózkodóhelyére
eljö a szép-vad, a nyáj-as-mogorva,
s hol meglátott egy dldott
napon, a helyre érve,
szemét vidáman s vágyón körbehordja:

*engem keres: de torka
összeszorul, helyettem
csupán siromra lelve
s édes sóhajt lehellve
egeket ostromol, hogy drva lelkem
ott fenn nyerjen kegyelmet,
s szép fátylával könnyét törölve szenved.*

*A dús dgak virága
esőként hullt ölébe
— rdelekezni édes lesz örökre —
szerényen ült a drdga
e megdicsőülésben
s Amor dicsfénye ott lengett körötte.
Egyik virág körözve
szállt köntösére, másik
lehullt gyöngyhomlokára
és színarany hajdra,
ez földet ért, az a patakban dzik,
más táncolt tétovdva
és szólt: ez Ámornak kirdlyi háza.*

*Borzongva s szinte félve
ó hányszor mondtam én: e
nő nem születhetett, csak fenn a mennyben!
Mert arca és beszéde
és istennői lénye
s arcán a szép mosoly forgott eszemben,
s elűzött messze engem
mindentől, mi valóság,*

*hogy felsóhajtva kértem:
az égbe hogyan értem?
mert ott hittem magam, hol él a Jóság.
S azóta élve-halva
e réten van csak lelkennek nyugalma.*

*Ha oly ékes vagy, dal, mint vággyal ömlő,
az erdőből kiléphetsz,
s az emberekkel bátran szembenézhetsz.*

XVIII.

*Ha nem szerelmet, akkor hát mit érzek?
És ha szerelem ez, minő, miféle?
Ha jó, miért van oly halálos éle?
Ha rossz, e gyötrelmem miért oly édes?*

*Miért sirok-rivok, önként ha égek?
S ha kénytelen, mit ér a könnyek éje?
Élő halálnak kéjes szenvedése
miért ölelsz, ha én egyet nem értek?*

*S ha egyetértek: nincs ok fájdalomra.
Mély tengeren, kormánytalan bolyongok
egy gyöngé bárkán, összevissza szélben.*

*Tuddsom oly kevés, a bűnöm oly sok,
hogy nem tudom magam se, jó mi volna;
fázom hő nyárban s égek puszta télben.*

XIX.

*Nincs békém, s nem szitok háboruságot,
félek s remélek, fázom és megégtem,
az égbe szálllok s nyugszom lenn a mélyben,
semmi se kell s ölelném a világot.*

*Öröm nem nyit kaput, nem zár le rácsot,
nem tart meg és nem oldja kötelékem,
Ámor nem öl meg s nem lazítja fékem,
de élve sem hagy s menekvést se látok.*

*Nézek vakon és nyelv nélkül beszélek,
s veszni szeretnék s szabadulni vágyom,
és gyűlölöm magam, másért meg égek,*

*nevetve könnyezem, bánatból élek,
egyformán fáj életem és haldlóm.
Ide jutottam, drága Hölgyem, érted.*

XX.

*Mily idea az ég milyen körében
volt a természet mintaképe, honnan
e bájos arcot vette, lenn a porban
hogy megmutassa, mit tud fenn az égben.*

*Ily lány aranyhajat milyen törekeny
nimfa lobogtat forrásnál s vadonban?*

*Ily sok erénnyel telt szív merre dobban?
Hajh, fő erénye legfőbb veszteségem.*

*Isteni szépre lelni mindhidba
próbál, ki még nem látta szép szemét se,
amint szelíden szétttekint a drága.*

*Nem tudja, Amor mint ver s dld cserébe,
ki nem figyelt még édes sóhajdra,
s az édes szóra, édes nevetésre.*

XXI.

*Ti szerencsés füvek, boldog virágok,
kiken tapos méldzgató madonnám,
part, mely édes szavát figyelve andán,
szép lábának nyomát magadba zárod,*

*sima fácskák, friss lombbal ékes ágok,
halovány, kedves ibolyák a lankán,
sötét erdők, melyek fürödve lomhán
a Nap tüzeiben, oly sudarra váltok,*

*ó, nyájas táj, ó, tiszta, friss erecske,
mely tükröződ szép arcát s szép szemét is,
s élő fényétől gyulsz tündökletesre,*

*irigylem töletek tekintetét is!
Ne lássam itt ridegnek a követ se:
lángoljatok, hisz lánggal égek én is.*

XXII.

*Mikor az ég, a föld, a szél már néma,
vadat, madarat mély dlom nyügöz le,
az éj csillag-kocsin halad körözve,
s a tenger ágyában pihen alélva —*

*látok, vagyok, égek, sirok: s a béna
kin őt idézi; háborút hörögve
harag és fájdalom csap bennem össze;
s csak rágondolva jő a béke néha.*

*E g y élő, tiszta forrásból fakadnak
édes és keserű, amelyből élek;
e g y kéz, amely gyógyít s amely sebet tép.*

*S gyötrelmeim soha meg nem szakadnak,
ezerszer hal s ujul bennem a lélek;
üdvösségétől messze, messze van még.*

XXIII.

*Bátran lépek a félelmes vadonba,
hol járni fegyveresnek is veszélyes,
mert nem riaszt más csak Napom, ki fényes
sugarait Amor kegyéből ontja.*

*Őt zengem ott is (ó, szavak bolondja),
kit messze vetni még az ég se képes;
itt van szememben és látom setétes
bűkkök, fenyők közt: mindmegannyi donna.*

*S őt hallom, hallgatván ezer madárka
síró dalát s a szél szavát a lombból,
s amint patak fut zöld fű közt csobogva.*

*Sötét erdő csöndje s komor magánya
ritkán tetszett így nékem: csak Napomból
zordon homálya annyit el ne fogna!*

XXIV.

(Amikor a költő a Pó vizén hajózott Provenceből
jövet Lombardiába.)

*Pó, gyorsfutdsu, dagadó vizednek
hátdn amit viszel, csupán a testem,
de szellemem, mit bévül rejteget, sem
tőled, sem más erőtl nem ijed meg.*

*Nem ingva föl-le bárkaként, sietnek
gyors szárnyai vágydhoz egyenessen,
a légen át aranyló lombba hessen.*
szél, víz, vitorla: mind legyőzve retteg.*

*Gőgös, dacos folyó, vizek királya,
találkozóra mely sietsz a Nappal,
napnyugaton még szebb fényt hagyva hátra,*

* Laura aranyhaja.

*halandó részem sodrod csak magaddal,
a másikat viszi szerelme szárnya
oda, hol édesebb az éj s a nappal.*

XXV.

(Laura elvesztette kesztyűjét, s a költő megtalálta.)

*Ó szívemet szorító szép kezecske,
mily kis helyen van életem bezárva!
Kéz, melyet mindennel, mi szép s mi drága
formált az ég s a természet kecsesre!*

*Sebeim vájni váltok csak hegyesre,
gyöngyujjak, kik kelet színébe mártva
most meztelen kerültök napvilágra,
mert így tett gazdaggá Amor kegyelme.*

*Ó kesztyű, bájos, kedves szűzi leple
elefántcsontnak s rózsának, befödni
édesebbet ki látott édesebbel?*

*Ha arcod fátyla is enyém lehetne!
De állhatatlan minden, ami földi,
Lopott a kesztyű is, hát újra vedd el.*

XXVI.

*Kinek csak álma boldog és szeretne
ölelni árnyat, szélllel víni harcot,*

*mély tengeren úszom, nem érve partot,
homokra építek s irok szelekbe.*

*A Napba álmélkodtam s tönkretette
látásomat, ragyogva míg kavargott;
menekvő szarvasnak nyomán csavargok
egy sánta, rossz ökrön lomhán követve.*

*Mindenre vak vagyok, mindenre fáradt,
csak gyötrelmem hajszolnám nappal-éjjel,
s csak Amort hídám, s a Haldt, s Szerelmem.*

*Húsz éve már (hosszú s nehéz e bánat)
kereskedem sóhajjal s szenvedéssel:
rossz csillag járt, mikor csapdába estem.*

XXVII.

*Aranyát Amor mily érből vehette,
hogy szőke hajfonattá fonja? rózsát
mily tövisek között lelt? s merre kószált
friss zúzmaráért, élővé lehellve?*

*S honnan e gyöngyök, melyek drága nyelve
rejtelmes szavait oldják s csomózzák?
És honnan ennyi szépség, ennyi jószág,
mely homlokát derűs mennyé emelte?*

*Mily angyaloknak s szféráknak zenéjét
hallom dalából, mely pusztít emésztve,
úgy hogy a végső pusztulás sincs messze?*

*S mily napsugárból szőtték büszke fényét
a szép szemeknek, honnan jó a béke
s a háború, s a tűz s a jég szivemre?*

XXVIII.

*Midőn a Napszekér tengerbe gázol,
s a levegőnk s a lelkem elsötétül,
s a gondhozó éj égre szállni készül
a holddal s csillag-haddal, mely világol:*

*akkor mesélek létem sok bajáról
annak, ki mitse hallhat az egészbul,
s perlek a sorssal, a világgal s végül
magammal s övele, s tevéled, Amor.*

*Az dlom messze jár; nincsen nyugalmam;
hajnalig el nem áll jaj, sóhaj árja,
s a könny se, mit szivem szemembe késztet.*

*Eljön a reggel, földerül homálya,
de én nem, nincsen fájdalomra balzsam,
csupán Napom, mely fölgyujt és megéget.*

XXIX.

*Veréb a háztetőn, erdőn a dámvad
nem oly magányos, mint én, hogyha pompás
arcod nem látom, mert nem kél napom más,
és szemeim mást látni nem kívánnak.*

*Gyönyörűségem a sirás, a bánat,
nevetni fáj, ettem méreg, szorongás
az éj, az ég derűje rút borongás,
s tere az ágyam hánytorgó csatának.*

*Igen, a halál rokona az dőm,
amint mondják: a szívből mesze hajtja,
mely életetője még, a drága képet.*

*Egyetlen boldog táj a nagyvilágon,
te zöld folyópart, dombok árnyas alja,
kiért én strok, kincsem a tiétek.*

XXX.

*Várják az estét, gyűlölik a regget
a szeretők, kik boldogok s vidámak;
bennem estére kétszeres a bánat,
a hajnalórák nékem edesebbek.*

*Mert gyakran látom ekkor két Keletnek
jöttét: a Napnak másik Napja támad.
szépségre, fényre egyként oly csodásak,
hogy ég a földbe úgy belészerethet,*

*mint amikor kizöldültek szerelmem
friss ágai szivemből, mert azóta
magamnál már jobban kell mászt szeretnem.*

*Egymást űzi két ellentétes óra:
és én vigasztalóm várom szünetlen,
s reszketve gondolok a búhozóra.*

DALOK LAURA HALÁLA UTÁN

XXXI.

*Az élet elfut, vissza sose fordul,
s nagy léptekkel jön a Halál mögötte,
s minden, mi van, mi volt s mit sűrű ködbe
rejt a jövő, lelkemben búra torzul.*

*Fáj emlékezni és fáj várni zordul,
igy is, ugy is rossz; ó, ha nem gyötörne
üdvösségemnek gondja, összetörve
megfutnék onnan, hol fogam csikordul.*

*Multiában semmi jó, de mennyi bánat
érte e bús szívet; előre nézek:
hajóm szelek hánytorgatját az árban,*

*a kikötőben balsors várja, fáradt
kormányosa, ledőlt árbóc, kötélzet
s a drága fény kihunyt, mit úgy csodáltam.*

XXXII.

*Jaj, szemeim, Napunk felhő mögé tűnt,
vagy inkább égbe szállt, hogy ott ragyogjon.*

*Még látjuk egymást: jöttünk várja folyton
s talán fájlalja is, hogy egyre késünk.*

*Jaj, füleim, angyalhangja nem értünk,
hanem hol nálunk jobban értik, ott bong.
Jaj, lábaim, miért nem vagytok otthon
ott, ahol az, ki kormányozta léptünk.*

*S mért háborogtok ellenem? A porban
itt lenn hogy látni, hallani, kísérni
nem tudjátok többé, nem én okoztam.*

*Szidjátok a Haldt; vagy jobb dicsérni
Azt, aki old-köt, nyit-zár megszokottan.
és egyaránt tud ütni és kimélni.*

XXXIII.

*Ha madarak zokognak és morajlik
a nyári szél a lombok zöld homályán,
vagy fényes hullámok hörgése hallik,
amint futnak virágokszegte pályán,*

*ott, hol ülök tűnődve, irdogálván;
élőként látom s hallom őt — kit alig
adott az ég, a föld elvett — csodálván,
hogy sóhajomra ő is szóra hajlik.*

*Idő előtt magad miért emészted?
— így szól kegyesen — s bánatos szemednek
könnyárja mért szakad, nem érve véget?*

*Értem ne sírj: haldómmal nyerem meg
az örök életet; s mikor setét lett
szemem, egy új fény gyújtott benne regget.*

XXXIV.

Sennucciom, fáj, hogy itthagytad barátod
magára, ám gyászom vigasztalása,
hogy testedet, mely a haldl tanydja,
büszkén levetve lelked égbe szállott.*

*A két sarkot most már egyszerre látod
s a bolygó csillagok bejárta pálya
ívét; látod, hogy látásunk határa
mily szűk: s enyhíti bűm vidám tudásod.*

*A harmadik szférába ha emelkedsz,
majd üdvözőld Guittonet s messer Cinot,
Dantet, Franceschinot s a többi lelket.*

*S Hölgyemnek mondd meg, elvadulva, kínok
között élek; csak emléken kesergek,
szép arcát, jósdágt idézve sírok.*

XXXV.

*A szem, amelyről oly forrón daloltam,
a kar, a kéz, a lába, arca, keble,*

* Sennuccio del Bene, a „dolce stil nuovo“ kedves
költője, 1349-ben halt meg.

*melyeknek láttán magam is feledve
az emberek közt elmagányosodtam,*

*a színarany haj, száz fényes bodorban,
angyal-mosolyt villantó játszi kedve
s mi még földünk menyországgá tehette:
most ott hever mind egy maroknyi porban.*

*S én mégis élek! Búban és haragban,
mert elhagyott a fény, mit úgy szerettem,
s romlott hajóm vihar tépdzza-rdzza!*

*A szerelem daldt így abbahagytam:
az ér kiszáradt bennem és rekedten
csap dt kifáradt lantom is sirásba.*

XXXVI.

*Ha tudtam volna, hány szívet vigasztal
a sok sóhajtság, melyet rímbe szedtem,
korábban kellett volna törekednem
sűrűbben szólni és ritkább szavakkal.*

*Immár halott, kiért slrt a panaszdal,
s kié volt minden rezdülés szívemben,
s oda a ráspoly is: csiszolni szebben
már nem tudom az érdes rímet azzal.*

*Egykor fájdalmas szívemet kivádtam
valamikép könnyíteni néha-néha,
s nem hirt szerezni bánatom daldval.*

*Nem büszke névre, csak könnyekre vágytam.
Ma tetszeni szeretnék, ámde néma
s fáradt vagyok s ő már húz-vonz magával.*

XXXVII.

*Ha visszanézek szdló éveimre,
mik dlmaim szétszórták a szelekben,
elfútták a tüzet, melynél remegtem,
s nyugalmam szegték, gonddal tele hintve,*

*semmit sem adtak képzelgéseimre,
két külön részre osztották egyetlen
kincsem, — egy része földben, egy egekben —
s nem kárpótoltak káromat tekintve;*

*megrettenek s olyan csupasznak érzem
magam, hogy a kivetrt kutyát irigylem,
és szádom önmagam borzadva-félve.*

*Ó végzet, sors, haldl, csillagvezérem,
ó mindörökre drága nap s kegyetlen,*
mért löktetek e mérhetetlen mélybe?*

XXXVIII.

*Ó völgy, ahol jajom gyakorta hangzott;
folyó, melynek vizét sokszor dagasztják*

* A költő április hatodikán szeretett Laurába,
Laura április hatodikán halt meg.

*bús könnyeim; vadak, gerlek, halacsokk.
kik zöldelő partok között suhantok;*

*levegő, sóhajomtói enyhe-langyos;
édes ösvény, hajh, keserű manapság,
s hová emlékeim elcsalogatják
lábam, ti drága, búfölvérte halmok:*

*redők ismerék, szokott ruhában,
de nem magamra: mert a könnyű élet
elmúlt, és lettem fájdalomak tanyája.*

*Itt láttam őt meg, itt járok nyomában,
honnán mezítelen az égbe tért meg,
s ott lenn maradt testének szép gunyája.*

XXXIX.

*A szép időt a langy szél visszahozta,
s megjött családja is, füvek, virágok,
csicsergő fecskék, búgó csalogányok;
most érik a Tavasz fehér-pirosra.*

*Nevet a rét, az ég is mosolyog ma;
Jupiter vigán nézi, lánya* lángot
hogyan gyújt; lég, víz, föld szerelmet álmod
és minden állat fölgerjed lobogva.*

* Vénusz.

*De hozzám nem tér vissza, csak setéten
lengő sóhaj, szívem mit érte onta,
ki égbe vitte kulcsát és reményem;*

*s a sok kecses és nyájas lelkű donna,
madárdal és virágos part: mi nékem?
Csak pusztaság s vadállatok vadonja.*

XL.

*A csalogány, mely oly búsan siratja
fiókdút talán, vagy drága párját,
betölti fájón trillázó siralma
édes zenéjével föld s ég határát;*

*s egész éjjel kísérget, fölkavarva
keserves életemnek minden árnyát;
nem hittem el, hogy a Haldl hatalma
istennőket győz, s im megadtam árát.*

*Aki bizik, csalódds lesz a sorsa!
Hogy az a két szép, napndl fényesebb szem
sírban sötétül majd, ki hitte volna?*

*Most már tudom, tanulságom levonva
a kínból-könnyből, sorsunk mily kegyetlen:
mi drága nekünk, elszáll, szétfoszolva.*

XLI.

(A költő arra a napra emlékezik. amikor utoljára látta
Laurát.)

*Vég napjaim között, melyet keveset
láttam e földön, eljött az utolsó,
s szívem olyan lett, mint a megpuhult hó,
tán sejtve jöttét bús, sötét teleknek.*

*S mint idegében, vérében betegnek
érzi magát már, kit majd ráz a bujtó
láz; úgy éreztem én magam, lesújtó
végét nem tudva még tört életemnek.*

*A szép szemek most boldogok s derültek
az üdvösség-esőző égi fényben,
koldus-szemem elől hogy elrepültek,*

*szóltak újult szikráik közt eképen:
kedves barátok, itt lenn már tűzünket
nem látjátok többé, csak majd az égben.*

XLII.

*Bús rímek, szálljatok a durva kőre,
mely drága kincsem nyirkos földbe rejti;
hívjátok őt; az égből fog felelni,
noha sötét sirban tért pihenőre.*

*Mondjátok el, fáradt vagyok e dőre
életre s zord hullámokon evezni;
de elszórt lombjait csokorba szedni
nyomában lassan lépdelek előre,*

*és úgy beszélem életét-halálát,
— inkább csak életét, hisz halhatatlan, —
hogy a világ ismerje meg s szeresse.*

*Kegyesen nézze lábam haladását
oda, ahol találkozunk mi majdan,
hogy mint az égben ő, olyan lehessenek.*

XLIII.

*Kedves madár, ki énekelve repkedsz,
vagy elmúlt szép időd siratva szárnyalsz,
s körötted tél van, éj van, telve dránnal,
s a nap s a boldog hónapok megetted:*

*ha úgy ismernéd, mint nehéz keserved,
az én hasonló sorsom sok bajdval,
ölembe szállnál bús vigasztalással,
s megosztanád e fájó, néma terhet.*

*Kié nagyobb, én nem tudom: de mégis,
akit siratsz, talán még él, míg engem
kifosztott a Halál, s a kapzsi Ég is;*

*de a mogorva évszak s óra, melyben
kisért a sok szép, meg sok zordon év is,
indít veled részvéttel elcsevegnem.*

XLIV.

*Tükröm gyakran jósolta közeledtét,
s az elnyűtt porhüvely, a gyenge lélek,
fogyó erőm, kis ügyetlenkedések
nem rejthetik tovább: itt az öregség.*

*A természetnek engedelmeskedjék
kiki: a kor legyőzi a merészet.
S álmból lelkem hirtelen felébred,
mintha forró parázs hús vízbe esnék:*

*és látom jól, az élet tovarebben,
és nem lehet, csak egyszer élni-halni;
és annak hangja szólal meg szívemben,*

*ki levetette már, mi benne talmi,
de míg közöttünk élt szép földi mezben,
hírét nem tudta senki meghaladni.*

XLV.

*Síratom elmult éveim, mikor csak
halandó dolgok gyönyörét akartam,
s holott szárnyam volt, nem szálltam magasban,
hogy nem silány példát adnék a kornak.*

*Ki látod, vétkeim hogy megtiportak,
ég ura, láthatatlan, halhatatlan,
eltévedt lelkemet segítsd a bajban,
s bennem kegyelmesen pótolod a korcsat.*

*Ha már viharban s háborúban éltem,
haljak meg békén, és ha ittlakásom
nem volt dicső, legyen elköltözésem.*

*Ami időm még hátra van s halálom
kezedbe tészem, nyújtsd kegyesen értem,
tudod, te vagy reményem e világon.*

XLVI.

*Boldogságos Szűz, csillagokkal ékes,
napfényruhás, akit a Legnagyobb Nap
kiválasztott s betöltött melegével,
szent szeretet hajt, hogy rólad daloljak,
de légy segítőm, hogy kezdhessem édes
munkám, s az is, akit szűz méhed érlelt.
Hozzád kidltok, mert hittel ki kérlek,
annak mindig felelsz te.
Szűz, ha megérdemelte
valaha ember gyötrött életével
irgalmadat, hallgass buzgó imámra,
csitítsd háboruságom,
holott csak por vagyok s te Ég Királya.
Boldogságos Szűz, az okos szüzeknek
szép seregéből egy, sőt épp az első,*

kinek kezében legfénylőbb a lámpa:
megváltó pajzs Halál és Sors közelgő
csapásai alatt nyögő szíveknek,
mely győzelemre visz és nem csupán a
menekvésé; hüvösség vaksi lángra,
a balgák közt mi lobban,
Szűz, nézz reám bajomban
szép szemekkel, melyek sirva-szánva
látták, hogy gyenge testét szent Fiadnak
megcsúfolták kegyetlen,
és adj tanácsot a tanácsalannak.

Boldogságos Szűz, tiszta, ép egészen,
ledny s anya, ki szűz az Egyszülöttel,
sugárzol itt lenn s fenn gyujtsz új világot;
fiad s az Atyád általad jött el,
ó, büszke, fényes ablak fenn az égen,
hogy végidőn megváltsa a világot,
s minden más hely között öledbe vágyott,
téged választva arra,
Szűz, hogy vidám kacajra
fordítsd sirását Évának, te dldott.
Tedd hát, kegyelmét hogy kiérdemeljem,
örökön boldog asszony,
ki koronád elnyerted már a mennyben.

Boldogságos Szűz, ó, malasztal teljes,
ki mennybe mentél, mély alázatosság
jutalmául s onnan hallgatsz imádmra,

s ki szülte a szeretet és igazság
forrását, a Napot, bűnökkel terhes
sötét világunk mely deríti szánva:
három neved van, édes mind a hárma,
Anyá, Leány s Jegyes vagy,
ó. Szűz, ki oly kegyes vagy,
Királynő, ki szabadulást kívánva
világunknak, bilincseink megoldod,
kérlek a szent sebekre,
gyógyítsd szívem meg, boldogítva boldog.

Boldogságos Szűz, párjanincs, egyetlen,
ki szépségeddel az Eget megejtéd,
s kihez nem volt hasonló még e földön,
kivívták jámbor szándék s szűzi tettek,
hogy ártatlanságod te szent öledben
Istennek házává termékenyüljön.
Végsődot életemnek adj te kölcsön,
s imádkozz értem, édes
Szűz Máriám, ne vétek
öljön, hanem a kegyelem betöltsön.
Könyörgöm hozzád, bévül hullva térdre,
hogy légy kegyes kísérőm,
s görbe utam igazgasd jóra végre.

Boldogságos Szűz, ó, örökkön égő
csillaga dült, viharzó tengereknek,
s minden hívő hajós biztos vezére,
nézd, hol vagyok, mily vészes fergetegnek
sötétjében, kormánytalan s a végső
kiáltás itt van már, közelbe érve:

*de lelke bíz benned halva-élve:
bűnös, minek tagadni,
de Szűz, kinom kacagni,
kérek, ellenfeled ne merje mégse:
emlékezz, bűnünktől szomorodottan,
megváltásunkra öltött
Isten embertestet szűz klastromodban.*

*Boldogságos Szűz, mennyi könnyem omlott
s könnyörgésem hány szállt, csak türehetetlen
kinomra és káromra bontva szárnyat!
Mióta az Arnóndl megszülettem
és nyugtalan lábam annyit bolyongott
oly életem volt, mint vándormadárnak.
Halandó szépség, szó, tett, földi árnyak
lepték s vették be lelke.
Szent Szűz, elérhetetlen,
ne késlekedj, hisz éveim lejárnak,
elszálltak napjaim, miként a villám,
bűnben, nyomorúságban,
és már csak a Haldl leselkedik rám.*

*Boldogságos Szűz, lenn van most a földben
s szívem fájdtja az, ki csak gyötörte,
mig élt, s ezer fájdalomból egyet sem
ismert, s ha ismer is, hiába, többre
nem mentem volna: mást akarva hölgyem
rossz hírt szerez csak, összetörve engem.
Ég Asszonya, Istennőnk, így neveznem
ha nincsen tiltva téged,*

Szűz, értő, tiszta lélek,
te mindent látsz, s mi másnak lehetetlen,
az semmiség a te erős kezednek:
váltsd meg kínjaimtól,
dicsőségedre és üdvömrre tedd meg.

Boldogságos Szűz, nincs másban reményem,
hogy megsegít a bajban, csak tebenned;
ne hagyj el az utolsó pillanatban:
ne engem nézz, de azt, ki megteremtett,
és ha kezed a mélybe nyujtod értem,
hasonmás voltomért tedd, nem miattam.
Meduza kővé dermedtett s hivatlan
párk mégis gyötörnek:
Szűz, jámbor, tiszta könnyek
úrnője, töltsd szívem be, halhatatlan,
hogy legalább a végső bús kesergő
legyen ment földi sártól,
mint balgaságtól nem volt ment az első.

Boldogságos Szűz, ellensége dölýfnek,
hisz egy tövön rendeltettünk eredni:
könyörülj egy megkínzott, árva lelken!
Mert ha ilyen híven tudtam szeretni
egy kis halandó port, maroknyi földet,
mint kell téged, tökéletes, szeretnem?
Ha nyomorult, silány soromból engem
föllemelsz szent keziddel,
Szűz, megtisztulva vedd el,
mi nyelvemen van, s szívemen, s eszemben,

*s a sóhajt, könnyet, lelkem új igéit,
vezess méltóbb utakra,
és váltott vágyaim is mind tiéd.*

*Közel a nap és nem tarthat sokdig:
száll az idő sebessen,
Szűz, édes és egyetlen,
már vívom félelem s bánat tusdit.
Ki igaz ember s igaz Isten egyben,
ajánlj Fiadnak, adjon
békét, ha végső sóhajom lehellem.*

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Jacopone da Todi

A HANGOT FOGÓ ÖRÖMRŐL

*Örömtől zeng a lélek,
zengj szeretetről ének!*

*Ha az öröm megdrad,
dalolni kell, dalolni;
a nyelv dadogva lázad,
nem tud semmitse szólni:
de ki tudná titkolni
édes tüzét szívének?*

*Ha az öröm fellobban,
sírni kell, sirva sirni,
a szív csordulva dobban,
alig lehet kibírni:
s ajkunk sikolyra nyílni
nem érzi szégyenének.*

*Ha víg örömbe szédül
szívünk a szeretettől
s meggondoljuk beszédünk
magas homályát, ettől
van-e, ki nem nevet föl,
szavaink bárha égneek.*

Öröm, édes orvosság,
gyógyítsd meg szellemünket,
legyen bennünk okosság,
hogy elrejtsük sebünket:
ha jajjaink megszűnnek
tűnnek a szenvedések.

Kinek új ez a látvány
azt véli, tán bolond vagy,
a változásnak láttán,
eszméleted hogy elhagy:
belül szived megolvad
s kívül annál keményebb.

A V I G Y Á Z A T R Ó L

Vigyázz, el ne bukj, barátom,
vigyázz!

Óvakodj az ellenségtől,
ki barát képét vevé föl,
és a gonosznak cselétől,
vigyázz!

Óvd a látottól látdsod,
hogy ne légyen elbukásod
s ügyyel-bajjal gyógyuldsod,
vigyázz!

*A hívságot ne hallgasd,
nyájassággal lépre csálhat,
s megfogódni, jaj, siralmas,
vigyázz !*

*Rakjál izlésedre féket,
mert a mérték hítja méreg
s kicsapongás ronda vétek,
vigyázz!*

*Óvakodj az illatoktól,
melyek megzavarnak sokszor,
és a tilalmas szagoktól,
vigyázz!*

*Óvd az érintéstől ujjad:
a romlás testedbe bujhat,
Istennel ne húzz te ujjat,
vigyázz!*

*Vigyázz, ha jön a rokonság,
hogy elmédet meg ne rontsák
és a bajt csőstől ne ontsák,
vigyázz!*

*Féld a víg bardtok hangját,
kik nyüzsögnek, mint a hangyák
s gyökereid megrohanják,
vigyázz!*

*Óvd magad rossz gondolattól
mert a szellem szenved attól
s lelked elhal, mint a fagytól.
vigyázz!*

A HALÁL DICSÉRETE

*Ki a világot utálja,
az gondoljon a halálra.*

*A halál öl, pusztít vadúl,
kapukat ront, falakat dúl,
durva és kegyetlen nagyúr,
senki meg nem zaboldzza.*

*Minden nép remegve féli,
életét gyötrődve éli,
elkerülni nem reméli
hogy birodalmát meglássa.*

*Pápa, császárok, kirdlyok,
bíborosok és kivdlók,
igazak, szentek, zsiványok:
mind a halál útitársa.*

*Mint lator, mint erdő vadja,
a pénzest torkonragadja,
a kövért megkoplaltatja
és a bőréből kirdzza.*

*A gazdagság néki semmi,
nem lehet lekenyerezni,
ha jön, el kell véle menni,
nem tekint családra, társra.*

*Hasztalan minden dicsőség,
szépség, bölcsesség és bőség,
tornyok, paloták, erősség:
a halálra nincs hatása.*

*Kié jószág, kié vagyon,
ki uzsords hírben vagyon,
keserves sors vár rá nagyon,
hogya nem lesz javulása.*

*Ám az igazak nevetve
várják a halált: levetve
testük földben rothad el, de
lelkük Istent megtalálja.*

*Bűnösök, hát térjetek meg,
véget vetve vétkeiteknek,
hogy nagy kint ne érjetek meg:
gondoljatok a halálra.*

*Ki szerette életében
és magasztalta szívében
Szűz Máriát, azt az égben
biztonsággal jó hely várja.*

A PÁSZTORLÁNYKA BALLADÁJA

*Pásztorlányka járt a réten: szép volt,
mikép hold — esti égbolt közepében.*

*A haja fodros-bodros, fürtje szösze,
a szeme sóvár, rózsás arca nyájas,
csupasz lábát friss harmatban fürösztve
terelgeté a békés birkanyáját;
szép ajkáról szerelmes ének áradt;
láttán csodálat — kelt a föld szívében.*

*Megláttam, megszerettem, üdvözöltem,
és megkérdeztem tőle, nincs-e párja,
s édes mosollyal azt felelte bölcsen,
hogy az erdőt-mezőt magába járja,
s ezt mondta: „Mint ahogy társára várva
sír a madárka — társ úgy kéne nekem.“*

*Sokkal többet nem is mondott magáról,
— ezer madár dalolt a kis ligetben —
s magamban így szóltam: „E drága pásztor-
lánykára most kell hálómat kivetnem.“
Egy csókot kértem és karomba vettem
s nem volt e tettem — ellenére éppen.*

*Kezem szerelmes hévvel megragadta,
szívét nekem igérte — s mert egy ágról
friss lomb terült szép árnyadón, alatta
ledőltünk. Száz szín lángolt száz virágból,
s úgy eltöltött az édes, büszke mámor,
mint kinek Ámor — száll a közelében.*

Cecco Angiolieri

MI VOLNA HA...

*Ha tűz volnék, a világ lángragyúlna;
ha víz volnék, elnyelné szörnyű örvény;
ha szél volnék, viharként elsöpörném;
ha Isten volnék, poklokig gurulna;*

*ha pápa volnék, munkámon vidulva
mind, ki keresztény lélek, összetörném;
ha császár volnék, nem gátolna törvény:
a nyakakról minden fej porba hullna.*

*Haldl ha volnék, kergetném apámat,
élet ha volnék, megfutnék előle,
anyamtól szintúgy s nem gyötörne bánat.*

*Cecco ha volnék, s így van egyelőre,
szívét megnyerném minden ifjú lánynak:
más meg legyen banydknak szeretője.*

NAGYOK A SZERELEM KÍNJAI,
DE NEM SZERETNI NEM LEHET

*Amennyivel egy szem köles parányibb
a legnagyobb hegynél, mit megcsodáltál,
amennyivel a jó forint aránylik
a dénárhoz és több a polturánál,*

*amennyivel tüzebben parázslík
az élő fájdalom a multbaszálltndl:
annyival inkább égni s fájni ldtszik
a szerelemnek szörnyű kinja másndl.*

*Magam is ezt vallom tapasztaltsból:
oly nagy e kín, hogy lelkem tönkreverve
megválna a szerelem sok bajdtól.*

*De mégse tud megszabadulni persze,
mint ahogy a csibécske a tojdsból
ki nem jöhet, míg nincsen itt a perce.*

MIT JELENT A PÉNZ A SZERENCSESNEK,
AKINEK TELE A BUGYELLÁRISA

*Legjobb rokonok, ezt mindenki tudja,
— akármit mond akárki — a forintok:
apák, anyák, testvérek, valamint sok
fiú, leány és mindnek pereputtya.*

*Miattuk nincs, aki panaszra futna,
de szép ruhát, paripát, cifra hintót
ők adnak, hogy köszöntsön frank, latin, gót,
s báró, lovag, doktor körödbe jutva.*

*Ők tesznek széppé, ifjúvá, vidámmá,
s ők váltják vágyadat valóra nyomban,
ha a világtól bármit is kívánnál.*

*Ezért ne mondd soha: „sok rokonom van”.
Ha pénzed nincs, szavad legyen sirámmá:
„Vagyok vihar szülöttje, árva gomba.”*

*A KÖLTŐ MINDEN MÓDON KÖZELEDNI PRÓBÁL
BECCHINÁHOZ, DE EZ NEM AKARTUDNI RÓLA*

— *Becchinám! — Cecco, hallgass, kár a szóért.*
— *Tiéd vagyok. — Nem érdekel, te medve.*
— *Másé leszek. — Füttyülök a fejedre.*
— *Megbántasz. — Nem, te küldöd rám a hóhért.*

— *Vagy a gügyüt. — Verést kap majd a jóért.*
— *Ki veri meg? — Akinek tartja kedve.*
— *De mérges vagy! — Igen, ellenfelekre.*
— *Tchát nem énrám. — Ehhez némi szó fér.*

— *Szinlelsz. — Bár már az ördög elrabolna.*
— *Ezt nem kívánhatod. — De ezt kívánom.*
— *Hisz oly kegyes vagy. — Csak hozzád mogorva.*

- És máshoz? — Szívem könnyebben hajolna.
— Rosszul ismertelek. — Igen, belátom.
— Csekély vigasz! — Eredj hát a pokolba.

Dante Alighieri

AZ ÚJ ÉLET-BŐL

I.

*Olyan nemes és olyan égi tiszta
hölgyem, mikor köszönget erre-arra,
hogy minden nyelv elámul megzavarva
s nincs szem, mely ne huzódna róla vissza.*

*Mig lép, dicsénékem szívébe issza,
de már magát alázattal takarja;
mintha a földre égieknek sarja
szállna, szemünk magas csodákra nyitva.*

*Ki megcsodálja, látni mást nem óhajt,
szívébe édesség nyilaz szeméből,
melyet nem ért, kit át nem járt eleddig:*

*s mintha lehellet, a legédesebbik,
szállna föl ekkor hölgyem kebeléből,
a lélekhez röptében szólva: „sóhajts.”*

II.

*Ó vándorok, akik tűnődve jártok,
talán olyasmin, ami nincs is itten,
s kiket távol földről hozott az Isten,
amint mutatja arcotok s ruhátok,*

*könnyeitek miért nem hullatjátok
c fájdalommas város kövén, amiglen
utcdin ténferegtek, mint ki mitsem
ért abból, ami rajta sulyos átok?*

*Ha meghallgatni volnátok kegyesek,
zokogva szélednétek százfelé szét,
— szívem bizonynyal és sóhajtvá vallja.*

*Mert elvesztette jó Beatricéjét,
s ha róla ejtünk szót, bármily keveset,
kemény a szó és sirni kezd, ki hallja.*

Lorenzo del Medici

FARSANGI ÉNEK

*Ó mi szép az ifjúkor csak
gyorsan elszáll, mindhiába!
Vigan élj, gondolj a mára:
hátha rosszabb lesz a holnap.*

*Az idő tűnő s csalóka,
Így e két tüzes szerelmes.
Bacchus s Arianna csókja
egyre csattog, egyre nedves.
És mindig derült e kedves
nimfa-nép is, mindhiába!
Vígán élj, gondolj a mára:
hátha rosszabb lesz a holnap.*

*E vidám szatírok itten
kedvelik a nimfa-nőket.
és utánuk száz ligetben.
száz barlangban leskelődnek;
Bacchus melegíti őket,
ők meg ropják, mindhiába!
Vígán élj, gondolj a mára:
hátha rosszabb lesz a holnap.*

*És e nimfák azt se bánják,
hogya néha megcsaltnak:
akik Amort nem kívánják,
durvák és vadak maradnak.
Most dalolnak és mulatnak
elvegyülve, mindhiába!
Vígán élj, gondolj a mára:
hátha rosszabb lesz a holnap.*

*Ez a vén zsák, csacsiháton
aki jó, Silénus. Részeg
mostan is, dülöng vidámon,
bár görnyesztik háj meg évek.*

*Állni nem tud, falni később
és röhögni, mindhiába!
Vigan élj, gondolj a mára:
hátha rosszabb lesz a holnap.*

*Amott meg Midás közelget:
mind arany lesz, mit megérint
Kincse van, de mégis szenved,
mert a puszta kincs mit ér itt?
Az öröm ízét nem érzik,
kik szomjaznak, mindhiába!
Vigan élj, gondolj a mára:
hátha rosszabb lesz a holnap.*

*Most mindenki rámhallgasson,
és a holnapot feledje;
ifju és vén, férfi s asszony:
töltsd e szép napot nevetve,
minden gondod félrevetve.
Ünnep van ma, mindhiába!
Vigan élj, gondolj a mára:
hátha rosszabb lesz a holnap.*

*Sok szép ifju, sok szép donna,
éljen Bacchus, éljen Amor!
Énekelve és táncolva
szálljon szívetekbe mámor.
Félre bú e palotából!
Igy kell lenni, mindhiába!
Vigan élj, gondolj a mára:
hátha rosszabb lesz a holnap.*

Sosem láttam lednyt, ilyen helyeskét,
viselkedésre ilyen jólneveltet,
sosem láttam ilyen csinos fejecskét,
ilyen sugárzó arcot és kiteltet;
ünnep, ha rám szeme pillája egy-két
fölrebbenő, futó tekintetet vet:
s középen orra oly tündéri forma,
mintha lyukát fúrócska fúrta volna.

Ajka pirosabb két kaláris-dgndl,
s két sor fog benne tündökölve csillog,
fehérebben egy szép csikó fogándl
s húszndl több jobbra-balra a kicsiny fog.
Tisztább az arca a kristálypohárndl
s nem csúfitó festék, mi rajta villog,
hanem a vér rózsája, könnyű pirja,
sosem láttam még szebbet arcra írva.

Tekintete szivekbe csapva repked
és által tudna járni ölnyi vastag
falat. Ha rádnéz, meg kell őt szeretned,
de a szive kemény kő, száraz asztag;
s körötte mindig nagy csapat szerelmet
valló tolong, kik horgán fönnakadtak.
Néz erre-arra, percnyi nyugta nincsen:
azon mesterkedem, hogy rámtelkens.

Ugy megtáncoltatott már, hogy zavarba
jövök, birkózva egy szem gesztenyével,
s szegény fejem oly csúful elcsavarta,
hogy torkomon nem megy le már az étel.
Mint piskafa, mely a tüzet kavarja,
olyanná sorvasztott a szenvedély el,
amely szivemben ég miatta lánggal,
megkötözött száz szerelemfonállal.

Ezer szép polgárnő közül kívádna,
szépségével nem mérkőzhetne egy sem,
őndla szebbet senki sem kívádna,
amint mozog kecsesen s szól kegyesen;
szeme szénnél feketébb, szája málna-
piros, haja szősz s erre-arra lebben
a sok bodor fürt homlokán gyűrűzve,
minthogyha mindre gyűrű volna fűzve.

Sudárnövésű táncos termetével
szökell, mint kis gidácska nagy mezőben,
s mint a malomkerék forog, kezével
cipője csücskét érintgetve bőven.
Ha végzi táncát, bólint szép fejével,
fordul-perdül, fölpattan elmenőben,
s Firenze minden nője közt a legszebb
meghajlása, amellyel tovarepked.

Az én Nenciámnak nincs semmi hibája,
arca fehér-piros, jó az alakja,
és szép arcát még megszeπτíti álla
közepén egy gödröcske. Ki tagadja,

*hogy nincsen érzéssel teltebb se nála:
a természet kísérletül faragta
ilyen kecsesnek, ilyen megnyerőnek.
elvesztésére minden ifju főnek.*

*Magát szerencsésnek mondhatja mégis,
ki férje lészen ily szép feleségnek,
burokban született az a legény is,
ki ily csodás buzavirágot téphet,
s e földön üdvözül a keresztény is
s minden bajból meggyógyulva ébred,
ha karja közt láthatja majd e szép nőt,
ki mint a disznózsír, lágy és fehérlő.*

*Ha tudnád, Nencia, milyen nagy szerelmet
ébreszt bennem szemednek csillogása,
ha sejtened a kint, mely úgy bizserget,
mintha minden fogam sajogna vásva,
ha elképzelnéd, megrepedne benned
a szív, s többet nem néznél senki másra
és nem szeretnél mást, csak Vallerádat.
ki úgy vágyódik, oly forrón utánad.*

*Nenciám, lelkem, megszorítasz engem,
s úgy látszik, még gyönyörködsz is kinomban.
Ha fájdalom nélkül lehetne tennem,
agyonlőném magamat, hogy kimondjam
és megmutassam: te vagy a szívemben;
tessék, érintsd meg, fogd kezedbe nyomban;
s ha éles késsel elmetéled, nemcsak
vérzik, de szól is: Nencia, drága Nencia!*

ERGASTO GYÁSZÉNEKE

*Te szép és tiszta lélek,
elvetvén földi láncod
ki pőrén szálltál égi klastromokba,
hol csillagoddal éled
most boldogabb világod,
mi gondjainkat már nem véve sokba,
fényes napként ragyogva
égsz fényes szellemek közt;
szent lépteid tapodnak
hátán a csillagoknak;
s tükrös források közt mirtusligethöz
hajtod mennybéli nyájad
s kedves pásztoraid lépnek utánad.*

*Más hegyeket, rónákat,
más erdőket, folyókat.
s százfajta új virágot látsz az égben:
langy tájon más nimfákat
üldöz erdőlakó had.
s boldog tűz ég más faunok színében.
Dalolva lomb hűsében,
illatok balzsamában
Daphnis és Melibeo
között ül Androgeo
s a menny uszik a ritka édes árban:
elemeket igázva
zeng új s szokatlan hangok muzsikája.*

*Miként szőő a szilfán,
s a bika a gulyában,
s vidám mezőknek hullámozó kalásza
díszünk te voltál nyilván
tiéd kórusában.
Ki futhat meg előled zord haldl, ha
a legmagasabb ágba
harap lángod lecsapva?
Az égvilágon hányszor
élt ily jókedvű pásztor,
ki köztünk édes rímeket kacagva
erdőn lombot fakasztott
s a víz fölé árnyas ágat akasztott?*

*Szent istennők siratták
kegyetlen, bús haldlód;
folyók, barlangok és bükkök vigyázták:
sirattak partok, sziklák,
sápadt füzek s virágok,
s a nap sokáig elrejté világát.
Vadállatok se járták
a réteket s a nyájak
nem mentek a hegyekre
hűs vízre, lágy füvekre:
megszomorítá a vak sors a tájat;
s az erdő reggel-este
„Androgeo“ zúgta és keseregte.*

*Most már friss lombok élnek
szent sirodon, mióta
szántó-vetők zsongét naponta hoznak;*

s minden szakán az évnek
mint új galambfióka
repkedve jársz száján a pásztoroknak,
s neved késő koroknak
is kedves lesz örökké,
míg hal van a folyókban,
kigyó a vad bozótban.
Elfáradt nyelvem nem dicsőit többé
magában: dalban, versben,
velem pásztorok énekelnek versenyt.

A szerelem lelke ha köztetek leng,
ti lombos, büszke tölgyek,
árnyazztok be, hol nyugszik, a földet.

Torquato Tasso

A MEGSZABADÍTOTT JERUZSÁLEM

A „Második ének”-ből (1—57 versszak)

Amíg a bösz zsarnok készült a harcra,
Izmén egy szép napon elébe lépett:
Izmén, ki föltámasztja, ha akarja
a holtakat, hogy hallanak s beszélnek;
Izmén, ki megriasztja s megzavarja
Plutót is mormoló daldal s ének
szakán istentelen démon-erőket
hajt szolgálatra, oldva s kötve őket.

*Keresztény volt, most Mohamed hívője,
de az előbbi ritust sem feledte,
kaján örömmel időről-időre
a rosszul ismert két tant elkeverte:
most barlangjából, ahol elrejtőzve
a nép szemétől űzte istenverte
varázslatát, a vészhirre kimászott,
adván rossz úrnak még rosszabb tanácsot.*

*Királyom, így szólt, ellenállhatatlan,
félelmetes haddal közelg a győztes:
tegyük meg azt, mit tenni kell a bajban,
az ég s a föld segíti az erőset.
Királyi és vezéri hivatalban
egyként kiválsz: vezesd a vakmerőket
megfontolt harcba, bölcsen töltsd be tiszted,
s e föld lesz sírja ellenségeidnek.*

*Mi engem illet, én segíteni jöttem,
hogy társ legyek munkában és veszélyben,
tanácsoljak, mert nagy kor áll mögöttem
s varázsoljak, ha ez víz célra éppen:
a bukott angyalokat kényszerítem,
hogy végrehajtsák majd rendelkezésem.
De hogy miként kezdek varázslatomba,
szeretném néked elmesélni nyomba.*

*A keresztények titkos templomának
kriptájában egy oltár van, felette
annak képe, kit anyjaként imádnak
istenüknek: ő szülte, ő temette.*

*A bálványkép előtt rőt fáklyaláng ad
örök fényt; ő fátyollal van lefedve;
körötte sorban fogadalmi tárgyak,
miket jámbor hívők neki ajánltak.*

*E rejtett képet kéne, hogy titokban
saját kezéddel elrabold, kihozzad,
és mecsetedbe átvidd, én meg ottan
erős varázssal megkötözzem túsznak:
mindaddig, míg jól őrzik templomodban,
jó őre lesz e várnak és kapuknak;
legyőzhetetlen bástyák közt uralmad
ujból biztos lesz s szent titok hatalmad.*

*Igy szólt s szavát követve már futott a
kirdly az Úr házába s tiszteletlen
erőszakkal a képet elrabolta
a papoktól és vitte át sebesen
a maga templomába, hol gyakorta
vétett bolond hitével Isten ellen.
S e prófán helyt susogta rosszhatásu
igéit a szent kép fölött a mágus.*

*De mikor az új hajnal földeregett,
a pogány templom őre ott, hol este
a kép állott, nem látta most a szentet
és máshelyütt is hasztalan kereste.
Jelentést tett királyának, ki zengett
bőszült haraggal, majd hogy meg nem ette;
hívó lehet csupán, így gyanította,
aki a képet titkon visszalopta.*

*Akár hívő kéz tette ezt a képpel,
akár az ég mutatta meg hatalmát,
a menny nem tűrte, hogy akár egy éjjel
szent istennőjét ily falak takarják.
A hír még tétova; ember kezével
történt, avagy jobb, a csodát ha vallják;
hol emberész nem bizonyul elégnek,
a jámbor munkáját sejtí az égnek.*

*Keresik a tolvajt lélekszakadva
minden templomban és minden mecsetben,
aranyat kap, ki a bűnöst feladja
s vasat, ki elbujtatja engedetlen.
A mágus is szaglászik erre-arra,
mesterkedik, de képre nem lel ez sem:
az ég elrejtí akár ő, akár más
tett így, s megszágyenül a rút varázslás.*

*A kegyetlen király ekép a titkot
meg nem oldván, mit a hívők bűnének
vélt, bős haragra gyúlt, szórta a szitkot,
s nem volt határa őrzöngő dühének,
feledett mindent, csak a bosszu izzott
lelkében s tápot keresett tüzének.
Háljon meg, szólott, mind, ha nő, ha férfi,
az ismeretlent bosszúm így eléri.*

*Hogy a gonosz ne menekedjék, vesszen
az igaz is; de hány igaszt talállok?*

*Bűnös mind: mert e keresztény seregben
soha nem láttam én igaz barátot.
S ha ártatlanok a mostani tettben,
régi bűnért bűnhődnek a galádok.
Föl, híveim, fáklyát a kézbe, kardot,
perzseljete, öljete, kit akartok!*

*Igy szólt a néphez; s rettentő szavának
híre elérte nyomban a hívőket,
dermedten bujtak össze, a halálnak
árnyéka rájuk hullt, meglepte őket:
és védekezni, szökni sem próbáltak,
s küldeni irgalom-esedezőket.
De a megrémült népet onnan érte
menekvés, honnan tán nem is remélte.*

*Volt köztük egy szűz: teste már megérett,
érett volt lelke is, nemes, királyi,
szép volt, de mégsem érzett büszkeséget,
csak annyit, mennyit meg lehet kívánni:
s legfőbb erénye, hogy e dús erények
nem vágytak egy szűk házon túl kíválni;
szép pillantások, bókók nem hatottak
rá, a magány számára megszokottabb.*

*De nem maradhat oly szépség titokban,
amely méltó tetszésre s ámulatra;
Ámor sem tűri ezt, hanem ha lobban
az ifju vágya, tárgyát megmutatja.*

*Egyszer vak Amor, máskor Argus, ottan
beköti a szemet, itten kinyitja,
s a legszűzibb szobákba is, hiába
őrzik, utat nyit Amor pártfogása.*

*Sofronia a lány neve, Olindo
az ifjué, egyhitü mind a kettő:
az szép, emez szerény, mint rózsabimbó,
hőn vágy, alig remél, semmit sem esd ő;
szólalni nem tud, bátorsága ingó,
a lánynak meg se nemtetsző, se tetsző.
Szegény így hódolt eddig, meg se látva,
észre se véve, kegyre nem találva.*

*Most a ledny meghallván, hogy mi készül,
mily borzalmas vérfürdő népe ellen,
elgondolá nagylelkűen s vitézül,
hogyan megmentője lesz e szörnyü percben.
A terv erős lelkében egyre mélyül,
viszont szűzi szemérme visszaretten:
győz az erő, de ez, hogy béke legyen,
szemérmes lesz, míg bátor a szemérem.*

*S a lány a nép közé megy egymagában;
báját nem rejti el s nem mutogatja,
szemét lesütve lép szűk fátyoldban,
szerényen és mégis magára adva.
Ki tudja, ékes-e vagy cicomátlan,
véletlen vagy mesterség műve arca?
Természet, Amor és az ég csodája,
s nem szépítoszerek szülötte bája.*

*Ő nem néz senkire, csak őt csodálják,
amint megy egyenesen a királyhoz;
dühét látván sem hagyja el szobáját,
és büszke fellépése mit se változ.
Kérlek, uram, ily szóra nyitja száját,
fékezd meg néped s békésen határozz:
jöttem, hogy a bűnöst kezedre adjam,
akit keressz s kiért vagy nagy haragban.*

*A nemes bátorság, a büszke, szűzi
szépség felvillandása megzavarja
s mdr-mdr meggyőzi a királyt: elűzi
dühét s szelidre enyhül dült, vad arca.
Ha lelke volna és a lány se tűzi
szemét oly zordul rá, vihart kavarna
itt Amor. Ám rideg szépség, rideg szív
szerelmi lázban össze nem melegszik.*

*Ha Amor nem, a csodálat, gyönyör, vdgy
mégis utat talál a durva szívbe.
Beszélj, így szól, s ígérem, hogy a korbács
nem sujt le keresztény testvéreidre.
S a lány felel: mit mondok, nem botorság,
íme a tolvaj kéz, amely kivitte
a képet templomodból, fejedelmem,
akit keressz itt áll, büntess meg engem.*

*Igy a közös balsorsnak följajánlva
nemes fejét, mindent magára vállal.*

*Ó nagylelkű hazugság, ki találna
oly szép igazságot, mely egy hajszállal
fölülmulna? A vad zsarnok megállja,
hogy, mint máskor, durván ne csapjon dítal
haragba s szól ismét: Tárd fel, ki adta
a tanácsot s tetted ki támogatta.*

*Osztozni nem kívántam senki mással
dicsőségemben, szólt a lány merészen,
magam tudtam csak róla, nem tanácsal,
sem tettel nem vett senki benne részt sem.
Igy hát, szól a király, küzdvén magával,
téged sujt egymagadban büntetésem.
S a lány: helyes, a tisztesség enyém lett,
a büntetés szintén csak engem érhet.*

*A zsarnok hunyt haragja lángra lobban;
megkérdi: hol rejtetted el a képet?
Sehol, felel a lány, a tűzbe dobtam,
s ezért nem érhet más, csupán dicséret.
Hitetlen kéztől nem kell félni mostan,
hogy meggyalázza: hozd már nem érhet.
Vagy a tolvajt keresd, vagy mit elorzott:
az a tiéd, ezt többé nem bitorlod.*

*Bár tolvaj nem vagyok, nem is oroztam:
a rablottat jogos volt visszavennem.
Hallván e szót a zsarnokból kirobban
a fékezett harag, üvöltve fennen.*

*Ne remélj már irgalmat a gonoszban,
szemérmes szív, nemes fő, büszke jellem;
szépséged pajzsdát fel hiába tartja
Amor, lesújt rád a kirdly haragja.*

*A szép nőt megragadták; s elitéite
a kegyetlen kirdly máglya-halálra.
Ruháját, fátyolát vad kéz letépte;
lány karját a kötél véresre vágta.
Hallgatva ment, félsz nem nyílalt szívébe,
csak döbbenet volt az, mi leigázta;
s szép arca bár elvdltozott színében,
nem sápadt lett, csak égett tiszta fényben.*

*A nagy esetnek hire egy-kettőre
szétszállt, futott Olindo, mint a nép is;
biztos a tett, bizonytalan a hőse:
de hátha az ő választotta mégis.
S midőn tekintete a drága nőre
esett, kire már várt a szörnyű vég is
s a sok pribéket munkájára készen
ott látta, hirtelen áttört a népen.*

*Nem ő, kidltotta, nem ő rabolta
a képet el, örültében dicsekszik.
Hogy gondolhatta, merte, tudta volna
megtenni ezt egy nő, bármint igyekszik?
Az őrköt hogy csalta meg s Madonna
képével a sötétben hogy menekszik?
Nos mondja el! Nem, én vagyok, ki tette!
(Ó, hogy szerette azt, ki nem szerette!)*

*Aztán folytatta: Megmástrom az éjjel
a mecsetet s ott, hol benéz a hajnal,
a keskeny nyíldson ezer veszéllyel
megküzdve átjutottam ügyel-bajjal.
Ne bitorolja kínom ez a némbor,
a haldl is enyém a diadallal;
a láncok mind enyéme, büszke lángra
értem kap, értem gyúlt ki ott a máglya.*

*Sofroniának arra fordul arca
s szeme megindultan, hol így hadart a
legény. Szegény jámbor, mily gondolatra
vonz vagy taszít az örület hatalma?
Tenéküled nem volnék képes arra,
hogy elviseljem, mit rámmért haragja
egy embernek? Tudok meghalni bátran
magamban, nem kívánok társaságban.*

*Igy szólt szerelmeséhez; dm kitartott
a gondolatnál ez s nem vonta rissza.
Ó fenséges látvány, ahol a harcot
Ámor, s a lélek ily nagysága vívja!
Ahol haldl a győztes fél óhajtott
juttalma s élet a bukott gúnydija!
De a kirdly mindegyre ingerültebb
lett, míg ezek önvádolón hevültek.*

*Ugy vélte, ő marad csúfságban itten:
haldlmegvetés az ő megvetése.*

*Mindkettőtöknek, szólt elfúlva, hittem:
ez is, az is győzött, a pálma végre
tiétek. Intett és szolgálai frissen
bilincset vertek a legény kezére.
Most ketten egy karóhoz kötve állnak,
elfordult arccal, hátat vetve hátnak.*

*Körülöttük már elkészült a máglya,
a fújtatók gyorsan szítják a lángot.
mikor kitör keserves jajgatása
a fiunak a megláncolt lednyhoz:
Igy lettél hát te életemnek társa,
e kötelékről szőttem annyi dlmot?
Ez az a tűz, amelyről azt reméltem,
egy lánggal ég majd kettőnknek szívében?*

*Ó más lángot ígért s más láncot Ámor,
de sorsunk megtagadta azt örökre:
előbb egymástól szétvert messze-távol,
s most borzalmas halálban összekötne.
S mégsem félek e különös haláltól:
ha nem születünk már közös gyönyörre,
közös a máglyánk, végzeted hatott meg,
nem az enyém, hisz melletted halok meg.*

*Mily édes most testem kinszenvedése!
Halálom boldogan várom e percben.
Egy vágyam volt, hogy keblünk összeérve
haló lelkem a szádba átleheljem
s együtt hullván a megsemmisülésbe
utolsó sóhajod belém remegjen.*

*Igy zokogott az ifju, mire ilyen
felelt a lány, tanácsadón, szelíden:*

*Barátom, most magasabb gondolatra
és magasabb panaszra nyíljon ajkad.
Emlékezz bűneid terhére s arra,
hogy a jóknak Isten ígért jutalmat.
Szenvedj az ő nevében s kínod alja
megédesül: örvendj, hogy érte halhatsz.
Nézd az eget, mily kék, a napra nézz fel,
mily szép vigasztaló, hívó tüzével.*

*Most a pogányság fölsívit jajdval,
de fojtva sir az igazhitű nép is.
Szokatlan és lágy érzés járja dtal
a kegyetlen kirdly kemény szivét is:
röstelli érzését, megtörni dtall,
elmegey hát, elforditva még szemét is.
Sofronia, magad vagy, ki a gyászban
nem gyászolsz, s nem sirsz a sirás-rivdsban.*

T o m m a s o C a m p a n e l l a

A N É P

*A nép szeszélyes öntudatlan állat,
nem ismeri erőit és veszélyét,
türi a kő s dorong ingerkedését
s egy gyöngye gyermek is hátra szállhat,*

*akit lerázna egykönnyen, ha vállat
rándít, de ő szolgálja száz szeszélyét.
Szavak kábitják, még növelve félszét
s nem tudja, mily félelmetesre válhat.*

*Csodálatos! magát ketrecbe zárja,
kis pénzért mindenét urának adja,
halált és háborut vállal magára.*

*Ég-föld között övé minden, de hagyja
másoknak; és nem hallgatván szavára
intőjének, megöli s megtagadja.*

AZ EMBEREK, AZ ISTEN ÉS AZ ANGYALOK JÁTÉKAI

*A világ színpadán magadra, lélek
öltsd dlarcát a testnek s testieknek
s színjátékot a mennyei seregnek
a természet képében játssz, művészet.*

*Ki-ki tegye és mondja azt, mi végett
világra jött, során jeleneteknek
legyenek kik jajgatnak s kik nevetnek,
komédiatok jól véghezvigyének.*

*Nem képes és nem vágyik másegyéb
senki, mint mit vidítva és vidulva
a végső Bölcsesség irt szövegébe;*

*s ha megtérnek majd játék s ugrabugra
végén a maszkok földbe, vízbe, égbe,
Istenben látjuk, szerepét ki tudta.*

Giosu  Carducci

S I R A T  

*A fa, amely felé kis
kezecsk d nyujtogattad,
a r tvir g , gazdag,
szép gránátalmafa,*

*amott a néma kertben
 ll friss zöldbe borulva,
 pp most éleszti újra
a nyár f nyharmata.*

*Megt p zott, kiszáradt
f mnak virága, gyermek,
kietlen életemnek
egyetlen csillaga,*

*alszol fekete földben,
hideg földben örökké
 s fel nem ébreszt többé
nap, szeretet, csoda.*

T É L I É J

*Tovább, tovább. Az alkony már erőtlen,
a partot sima hó fedi ragyogva
s a láb alatt puhán ropog; előttem
sőhajom gőzöl ködbe gomolyodva.*

*Rohan a hold a nagy, hólepte csöndben
dermedt felhők között és egy mogorva
fenyő tört ágait a levegőben
torz drnyakat rajzolva szertedobja*

*csupa halálravdgyó gondolatként.
Végy körül, ó tél, megdermesztve végre
kinjaim, melyek itt benn háborognak;*

*és mint hajótörött a mélyből, akként
merülj föl, gondolat s kiált az égre:
ó éj, ó tél, mit tesznek lenn a holtak?*

TŰZHARCOSOK IMÁJA

I.

*Vér istene, tűrharcosok Vezére,
karunk imádvá nem nyújtjuk feléd mi,
s könyörgő arccal az egekbe nézni
nem a mi dolgunk, sem szolgálni vérré*

*szomjas oltáraid kulcsolt kezekkel,
a mi imánk nem száll fennen lebegve
szférák között vagy seregről-seregre
bejárván hadaid a Te neveddel;*

*de csuklott fővel borulunk elébed,
fedetlen fővel, le a puszta földre,
lélekzetünk fú a hitvány göröngyre
s tekintetünk mély lábnyomokra réved,*

*s ott térdelünk, ó Istene a harcnak,
hol a Haza miénk, ott lenn a sárban,
a fűben, úton a kerékvágásban,
a fölshántott mezőkön, néma arccal,*

*hol a rög mintha húsunk része volna,
hol a virág olyan, mint ősi, rejtett
s mégis friss gondolat, minőt a gyermek
ártatlanságában gondol szorongva,*

hol meghasadt szív a száraz levél és
a kő egy elmerült, hatalmas élet
csontváza, mely széthullt és semmivé lett,
ahol minden zokog, susog, beszél és

ahol emlék minden s minden ígérlet,
ahol a víz könnycsepp és gyenge harmat,
az ősz mindaz, mi elhull és elhallgat
bánatainkból, s a tavasz, mi éled

ujulva bennünk és mindaz, mi hajtás,
mi bimbó és mi ág lelkünkben; itten
vetjük magunkat térdre, ó Uristen,
itt hajt szívet s főt százezernyi bajtárs;

mert, ó Urunk, nem ott vagy, hol a mennyek
de benn a földben vagy, de lenn a mélyben.
a mélységes világ sötét rögében
vagy Istenünk, tüzesen itt jelensz meg;

es nincsen boldog erdeidre gondod,
a magvakat nem táplálsz s a trágya
ki nem fakasztja a csírárt, de lába
a harcosoknak gyökere a bomlott

tavasznak mit jövendő a világnak
az Arkangyal, a harcosoknak fájó
lába, a véres földben mélyen álló
vérző lába Véristen sok fiának,

*és minden fájdalmuk goromba röggé
és termékennyé válik lenn a földben,
örök jószágá válik a rögökben,
lélekké s tüzzé örökkön-örökre.*

II.

*Kurjantásuk hallgattuk mind az éjben,
s nótáikat mind kezdetén a napnak,
a nagy latin szélről hogyan dagadnak,
mint bő vitorlák feszülő kötélén.*

*Álmatlan városok mig virradatnak
jöttére vdrtak s harmat hullt a rögre,
himnusszá nőtt a dal és mennydörögve
visszhangzott lépte a kevély csapatnak.*

*Vitéz anyák szivüket a vitézek
elé szökeltették piros lovasként,
május napjánál izzóbb volt a napfény,
a tiszta himnuszra felelt a fészek.*

*A márványházak éjsötétre váltak,
a műhelyek új fényben felragyogtak.
A városok füstös hősként dohogtak
s: Fegyverre! Fegyverre! ekként ziháltak.*

*Ezer vaslelkű város munka s hőség
szikrái közt a szerszámokra görbedt:
mig egyikük irtózatoss poröly lett,
a másik végeláthatlan szövőszék.*

*S ők az egyenes utakon dalolva
lépkedtek a kapuk felé: az élen
a Dicsőség és a Halál a széken,
mint diszmenetben herceg és a szolga.*

*Első jel volt ez. Ők voltak az ősök,
a nap elsőszülöttei, a zsengek,
biztos áldozatok, halál-leventék,
— Vér Istene, — a férfiak, a hősök.*

*Ők voltak véres áldozataidnál
a bércek szörnyű oltárán az ostya,
midőn mindenfelől fölmagasodva
a hősök és vetések anyja itt állt;*

*mert, isteni bőség, a seregeknek
útjai mentén már kalászbá lobbant
a mag, s az emberárral szembe roppant
zabföldek zöldelő hulláma rezgett,*

*szép volt az anya és fiai szépek
voltak, miként a partok és a dombok,
miként hegyek haja és ifjú lombok,
szépek, miként a mag és a vetések.*

*S az élethez hasonló lett az álom,
mint izzó vér a szőlő rőt levéhez,
midőn népednek géniusza véres
első sebétől fénylett a határon.*

*Nevetett az erő, mint a virág nyit.
És a szeretet elfoglalta Alat!
S most vésett szikla hirdeti a hálát
s zengi a hőst, Cantore generálist.*

III.

*De az eleven háborút a piszkos
barbár a földbe ásta, mint dögöt be,
rohadni vaksötét árokba lökte,
szörnyű vermekben elvermelte, titkos*

*méreg gőzében fojtogatta, s mélyen
lenyomva mocskos pocsolyákba merte,
mint ahogy az iszapot itta-nyelte
a harag Dante borzalmas vizében.*

*S az olajfának és erő kalásznak
fiai, fénylő sarjai a napnak,
eleget tenni a bús feladatnak
a tátongó gonosz torkokba szálltak.*

*Akik a nyájas szőlő lombos ágát
aggatták a szilfák testére vastag
karót hegyeztek, léceket faragtak,
most sírjuk egyre tágasabbra ásták.*

*Akik a méla dombokon kaszáltak
meleg szénát, kasból szedték a lépet,
zsádkot, követ hordtak most és mellvédet
verték, a sírjuk így lett még szilárdabb.*

*Az istenség jelen volt mindenikben.
Minden lapát föld áldozat volt Róma
génuszának és a vég adója.
S a harcosokkal volt a házi isten.*

*A Palatinus kék eget s a szellős
kis templomot látták a hősök ott a
harcban s hogy jelt ír a hős görbe botja
(de keselyűk helyett gépraj, mi felhőz),*

*mikor az árkokban bőszült üvöltés
repszette a mocskos ingeket szét;
vérrel telt meg az elfojtott heveesség
s kitört a mélyből, mint a fojtott töltés.*

*Szent hév, a tűznek szép elsőszülöttje,
tűzvésznek s áradásnak éltetője,
az üvöltésnél gyorsabb, mely előre
hajszol még kétséges ütközetekre;*

*szent hév, az elkeseredett rohamnak
kapitánya, amely fejet szegezve
annál kitartóbban ront fel a hegyre,
minél meredekebb, zordabb, roppantabb;*

*szent hév, szerencse üstökönfogója,
ki üldöződ és oldaltámadással
szorogatód vagy gyilkos áradással,
és irgalmat nem adsz, ha itt az óra,*

*dicsőség néked, végső harcra szántak
vad démona e sirverembe ásott
háboruban ki értünk gyujtsz villámot,
s tollat lobogtatsz majd Viktóriának!*

F r a n c e s c o G a e t a

I S T E N T E R E M T M É N Y E I

*Húgom, ki rendezgetve dült ruhádat
zokogsz lámpád alatt, ahol letépett
kizsákmányolód vágya s földre vágott, ,
mert semmid nem lévén, magad kínáltad
neki, te fájdalom, te meggyalázott,
sirdsom hadd kísérje a tiédet.*

*Bátyám, az este elrémülve néztem
a szűk sikátorban menekülésed
a nép elől, amely tolvajt üvöltött,
mig képeden az embernem idéetlen
nyomorúsága volt, mi képet öltött:
hadd lépjek én is tömlöcödbe veled.*

*Bőgő barátom, vágóhídra vonszolt
kirdly, akit uraltak messze rétek,
s kinek dühödt taglók ütése zúzza
agyát a szarva közt, mig összeroncsolt
fővel le nem dől teste vérben úszva,
engedd, hogy én taglóztassam le érted.*

Pierre Corneille

CID

(1. felvonás, 3. jelenet)

A gróf: *Tiéd a győzelem, oly méltóságba tett
kirdlyunknak kegye, mi engem illetett:
te vagy, ki herceget nevelsz Castiliának.*

Don Diego: *Nagy tisztesség jutott részül familiámnak
s mutatja, mily igaz kirdlyunk s mily nemes,
hogy jutalmazni tud multbéli érdemet.*

A gróf: *A királyok nagyok, de mint mi, emberek csak
s tévedni emberi dolog kicsinynek-nagynak;
az udvaronc-szemet fölnyitja ez eset,
mily rosszul fizetik az élő érdemet.*

Don Diego: *Ha így izgatja önt, ne szóljunk róla többet:
lehet, rangom nem az érdem, csak kegy szülötte;
mégis megilleti a korlátlan királyt,
hogy akarata szent, mit senki sem birdl.
De tisztességemet, mi ért, más is kísérje;
házzam és az öné hadd lépjen szent kötésre:
önnek egy lánya van, nekem csak egy fiam,
frigyük bennünket is kötne baráttian:
kegyeskedjék fiam vejéül elfogadni.*

A gróf: *E szép fiut magasb háznak kell tartogatni;
méltóságának uj fénye szívébe tán
fellenzőbb vágyakat olt, mint egy grófi lány.*

*Nevelje hát uram, a herceget serényen,
tanítsa meg, hogyan kormányozzon s miképen
tartsa majd reszkető népét jogar alatt,
jutalmazván a jót, sujtván a rosszakat.
E szép erényeken kívül a hadvezért is
oktassa, hogy mikép kell tünni bajt s veszélyt is,
elsőnek lenni Mars mesterségében és
lőhdton tölteni éjt és napot, nehéz
fegyverben dőlni le, bástyákat összetörni,
és a megnyert csatát csak magának köszönni.
Példán okulva lesz tökéletes vezér,
leckéit tettek is szemléltessék ezért.*

Don Diego: *Példán okulni, ha kíván az ifju herceg,
elég olvasnia nyílt könyvét életemnek.
Derék tettek sora fogja tanítani,
a népeket miként kell féken tartani,
várat támadni vagy hadsereget vezetni,
és hírnevét vitéz tettekkel megszerezni.*

A gróf: *Az élő példa biz jobban hat mint a mult;
könyvből uralkodást még herceg nem tanult.
S hol az a tett, sok év multán, amely ma élne
s amelynél egy napom százszor többet ne érne?
Őn vitéz lehetett, én ma vagyok vitéz,
s országunk támasza e kar, e hősi kéz.
Granada s Aragon reszket, kardom ha villan,
nevem Castilia bástyája mindmaiglan:
nélkülem egyhamar más törvény lenne itt,
s királyi trónuson látná elleneit.
Minden nap s pillanat dicsőségem növelve
babért babérta hoz, győzelmet győzelemre:*

*próbát tehetne a herceg oldalamon
számos csatában és megvédené karom;
győzni tanulna úgy, hogy engem látna győzni;
s szép tettvégyát hamar ha meg kéne előzni,
látná*

Don Diego: *Tudom, híven szolgálta a kirdlyt,
Láttam önt küzdeni, alattam legkivált.
Mikor a kor jegét éreztem ereimben,
ön hősül állta meg helyét az én helyemben;
hidba e vitát ne folytassuk talán:
mostan ön az, aki én voltam hajdanán.
Mégis láthatja, hogy mig ily versenyben állunk,
tesz köztünk némi kis különbséget kirdlyunk.*

A gróf: *Amire érdemes volnék, ön elhalászta.*

Don Diego: *Az érdemesebb az, kié a dijs a hála.*

A gróf: *Méltóbb a tisztre az, aki jobban betölti.*

Don Diego: *S aki nem kapta meg, annak már kár pörölni.*

A gróf: *Vén udvaronc, ravasz csellel nyert a tusán.*

Don Diego: *Nagy tetteim hire állt mellettem csupán.*

A gróf: *Mondjuk, hogy a király a kort tisztelte önben.*

Don Diego: *Mérlegén ott van a bátorság nemkülönben.*

A gróf: *A tisztre így csak én lehettem érdemes.*

Don Diego: *Ki meg nem kapta, az nem érdemelte meg.*

A gróf: *Nem érdemeltem? én?*

Don Diego: *Ön.*

A gróf: *Ez már szemtelenség.*

Jutalmazd, vakmerő öreg, fogadd ezenkép. (Arcul csapja)

Don Diego: *(kardját nyujtva)*

*Végezz, vedd véremet e támadás után,
mely elsőként pirul fajtámnak homlokán.*

A gróf: *Mit gondolsz, mit tehetsz hát ennyi gyengeséggel*

Don Diego: *Ó jaj, kihunyt erőm ez övével nem ér fel.*

A gróf: *Kardod enyém: de te még kérkednél vele,
ha terhelné kezem e zsákmány szégyene.
Ágyő: olvassa hát eztán az ifju herceg,
ha okulást keres, nyílt könyvét életednek;
nem ékesíti majd e pimasz kérkedés
fejében az imént nyert méltó büntetés.*

(5. jelenet)

Don Diego: *Helyén van a szived, Rodrigo?*

Don Rodrigo: *Bárki más*

Megláthatná azonban.

Don Diego: *Mily szép fölindulás!*

*Mit érezel, az én fájdalommal rokon!
Vérem megismerem nemes haragodon;
mult ifjuságom él e hamar lángolásban.
Jöjj vérem, jöjj fiam, apád gyalázatában
légy bosszulója.*

Don Rodrigo: *Miért?*

Don Diego: *Egy csúf bántalomért,*

*Mely haldlos csapást becsületünkre mért:
egy pofonért. A gaz, ki adta már nem élne,
de vénségem dicső szándékom nem segélte:
e kardot, mit karom már tartani se tud,
neked adom, vele büntess és állj bosszut.
Érezze a pimasz, hogy van benned kurázszi,
csak vér moshat le ily sértést, ily óriásit;
halni, vagy ölni kell. S hogy ne áltassalak,*

*kardodra kit bizok, félelmetes alak:
láttam harcolni őt, vértől-portól boritva,
s egész hadsereget rémitve-háboritva.
Láttam, mint kergetett száz svadront szerteszét,
és mondok többet is, ha ennyi sem elég:
nemcsak nagy kapitány, nemcsak hadak lovagja,
de ő . . .*

Don Rodrigo: *Mondd meg, ki hát?*

Don Diego: *De ő Xiména apja.*

Don Rodrigo: *Ó . . .*

Don Diego: *Szólnod mitse kell: szerelmed ismerem;
de ki csufságban él, nem méltó élni sem.
S ha kedves, aki sért, annál nagyobb a sértés.
Ismered a merényt, hajtson a bosszuérzés:
ennyit mondok. Bosszut értem s magad miatt!
Nézd hogy ki volt apád — és légy méltó fia.
Egy sorstiporta agg könnyörög gyermekéhez:
siess, szaladj, repülj s legyen a bosszu édes.*

Alfred de Musset

HALOTT HÖLGY

*Szép volt, ha szépnek mondható
Az Éj, a mély domba bágyadt,
Akinek Michelangelo
Vetett komor kriptában dgyat.*

*Jó volt, ha jó a durva kéz,
Amely futtában dobja vissza
Mit dd, míg Isten félrenéz, —
S ha lelketlen pénz alamizsna.*

*Gondolkozott, ha gondolat
Pergése dallamos szavaknak,
Melyek mint surranó patak
Üres csobogással szaladnak.*

*Imádkozott, ha szép szemek,
Melyek hol rút férget kísérnek,
Hol ég felé tekintenek,
Neve ima, istendicséret.*

*Mosolygott volna, hogyha zárt
Kelyhű virág tárulni tudna
A szélnek, mely borzongva száll
Fölébe és otthagyja futva.*

*Sirt volna, ha szivére tett
Hüvös keze izzóra váltan
Érezte volna, mint remeg
Az égi könny a földi sárban.*

*Szeretett volna, ha a gőg,
Hiába gyújtott gyertyaképpen
Fekete koporsó előtt,
Nem virraszt magtalan szívében.*

*Meghalt, — s nem élt az ostoba.
Csak úgy tett, mintha élne. Gyöngé
Kezéből most kihullt a könyve,
Amit nem olvasott soha.*

P E P I T A

*Pepita, mikor éj sötétlik,
S fáradt anydd magadra hagy,
S imáiddal, vetkőzve félíg,
Ott térdepelsz a mécs alatt,*

*Mikor eljő az óra, melyben
A sziv az éjtől kér erőt,
S az ágy alá kukkantsz ijedten,
Letéve közben főkötd,*

*Mikor az drom dgyba rántja
Családod s a ház elpihen.
Ó Pepita, édes lednyka,
Mire gondolsz akkor, szivem?*

*Ki tudja? Holmi bús regénynek
Póruhárt hősnőjére tán,
Hazug szavára a reménynek,
S a csalódsra azután.*

*Talán a vajudó hegyekre,
Mik nem szülnek, csak egeret,*

*Spanyolhoni szerelmesekre,
Bonbonra, férjre, úgy lehet.*

*Tán ártatlan szived sebére,
S gyermeki örömeire,
Ruhára, forró tánczenére,
Taldn rám, — taldn semmire.*

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Gilbert Keith Chesterton

A SZAMÁR

*Mikor az erdő járt, a hal
repült, a vad sövény
fügét hajtott s vérzett a hold
akkor születtem én.*

*Rikoltva, torz fejjel, fülem
csúf szárnyként röpködött:
ördög torzképe lettem a
négylábuak között.*

*Kit kivetett rongyként a föld
s egy ősi akarat,
gyötörj, gyalázz: néma vagyok,
megőrzöm titkomat.*

*Ostobák! Jutott nekem is
egy nap, vad s drága nap:
hangok lengtek fülem körül
s pálmák lábam alatt.*

Anette von Droste-Hülshoff

GYEREKJÁTÉK

Mily zöldek az ujjaim,
pár szál virágot téptem;
halálba hulltak im,
kik élni vágytak értem.
Félénk és szüzi pillaként
lágyan arcomba verődtek,
elmerengve nem ügyeltem én,
magamhoz huztam őket,
s a gyenge-lenge főket
letörtem gondtalan.
Vérük kifolyt alant
és minden ujjam zöld lett.
Nem sirtak ők, nem nyögtek ők,
meghaltak szótlanul,
csak arcuk lett sötét előbb,
mint mikor alkonyul.
Ha meg tudtak volna kimélni,
bizonyal megteszik;
kezdek magamtól félni:
kábán mit tettem itt?
Ó, balga gyermekjárték,
vérontás, büntelenül!

*Az élet nem megy máskép,
szemembe félelem ül,
mert ami történt, megtörtént,
és a jövő sötét örvény.*

G o e t h e

A T É L É S T I M U R

*. . . És a tél kemény haraggal
körülvette akkor őket.
Jéglehelletét suhintva
mindre, rájukusztatva
egymásthépő szeleit.
Fagyfogu viharainak
hatalmat adott felettük
s Timur udvarába szállva
fenyegetve így kiáltott:
Boldogtalan! lassan, halkan!
jogtípró, kegyetlen zsarnok.
Meddig kell még a sziveknek
lángjaidban perzselődni?
Ha szellem vagy, átkozottak
közt egy, én volnék a másik.
Vén vagy? én is! Megmeresztjük
hát az embert és a földet.
Mars vagy? Én pedig Saturnus,
bajtjelentő csillagképek
és együtt borzalmasak.*

*Lelket ölsz és megfagyasztod
a légkört: nos, szeleim még
nálad is jéghidegebbek.
Vad seregeid hívőket
gyötrenek ezernyi kinnal:
nos, ha én jövők, csak akkor
lesz fogak csikorgatása.
S istenemre nincs bocsánat.
Isten lássa, mit hozok rád.
Istenemre fagyhaláltól
meg nem menthet, Vén, a tűzhely
parazsának perzselése.
sem december semmi lángja.*

C. F. M e y e r

B Ő S É G

*Elég, az nem elég! Légy üdvözölve
szép ősz! Gyümölcs terheljen minden ágat!
Némelyiken már roskadásig árad.
Az alma tompa nessel hull a földre.*

*Elég, az nem elég! A lomb viháncol!
Leves'barack ingerli szomszédját!
S a szőlőfürt körül részeg darázshad
„elég, az nem elég!“ zümmögve táncol.*

*Elég, az nem elég! Hörpölve térdel
a költő-szellem vágyak kútja mellett,
és nem lehet a szív soha betellett:
elégedetlen mindig az eléggel!*

SCHILLER TEMETÉSE

*Egy pár pislákoló, zord fáklya, melyet
eső s vihar minden percben kiolthat.
Röpködő szemfödél. Fenyőkoporsó.
Nincs egy zörgő koszorú, nincs kíséret!
Gyilkost kaparnak földbe ily szíve.
Ravatalához csak egy ismeretlen
lépett merészvetésű, bő köpenyben:
az emberiség génusza volt ő.*

BEVONT EVEZŐKKEL

*Két csepergő evezőm letéve
lassu könnyeket hullat a mélybe.*

*Nincs, mi sujtna! Nincs, mi felvidítna!
Fájdalmatlan kábulat borít ma!*

*Odalenn — a fénytől messze hulltak —
szebb óráim álmodják a multat.*

*És a kék mélységből szól a tegnap:
húgaim még fenn hányan maradtak?*

A M A

*Ifjú asszonyhoz hasonló a ma.
Éjfél ha üt, elsápad homloka.
Megborzong. Fölkap egy telt serleget,
s mohón kiüssza, mint lázas beteg.
S míg kortyol és liheg, a buja száj
fakón elfonnyad. Csörren a pohár.
Koszorúja elszárad túskeként
s már ősz a haj, mely barna volt imént.
A szép, bűnös fej csupa mély redő,
megrogy a térd, nincs benne több erő,
Fátyolba burkolják az illanó
órák, s velük megy el a vén anyó.*

A R Ó M A I K Ú T

*Szökken s lehull a vízsugár,
betölti márványkagylaját,
mely fátyolosan önti már
a fölöst más kagylóba át;
egy harmadikba dől tovább
az ár, mely nem fér ebbe sem,
kap mindegyik s mindegyik át,
drad s pihen.*

A C A N A L G R A N D E N

*A Canal grandera sűrű
árnyak szállnak, esti árnyak,*

*száz sötét gondola siklik
halkan suttogó titokként.*

*Am a hulló napnak fénye
két palota közt beárad
s széles, éles tűzcsikot vet
az imbolygó gondoldkra.*

*A bíborvörös világnál
hangok élednek kacagva,
csábító mosoly, szemeknek
bűnös-édes csillandsa.*

*Egy kicsiny, rövid darabkán
bűg a szenvedélyes élet
és az árnyak közt kialszik
érthetetlen mormolásként.*

Országos Széchényi Könyvtár

N A P O L E O N A K R E M L B E N

*Idegen tűzhely parazsa
mellett bólingat nagy feje:
álmában szellem oldja meg
bíborruhája csatjait.*

*A démon vad vággyal rikolt:
„Vörös palástod kell nekem!
Nem veszti a bíbor színét,
ha ezrek vére festi meg.”*

*Küzdenek érte. „Add ide!”
„Nem, ide add!” S az éjen át
hegyes szárnya repíti a
démont s a bíbor száll vele.*

*S hol a bíbor csapkodva száll,
szikra hull, föllobog a láng!
A korzikai fölriad
s Moszkva tüztengerébe néz.*

P Á R B E S Z É D

*Nap: Végső fénynyilam magasba pattan
s elhanyatlom hősi vérpataokban . . .*

*Alkonyfény: Mint a hír, sugárkarom kitérve
lassan oszlom át az esthomályba . . .*

*Nap: Csak kövesd Napod! Sötétbe burkolt
lepleid a partokon ne hurcold.*

*Alkonyfény: Nem szabad halálomhoz törődnöm?
Enyhe, zöld színekkel még tünődöm?*

*Nap: Csak siess! Mig lángfutotta rózsék
nem jelentik új nap ifju hőjét.*

*Alkonyfény: A tiéd vagyok, folyvást követlek!
De szívem erőszakkal ne vedd meg.*

AZ ÜNNEP VÉGE

*Midőn Szokratesz baráti körben
dőzsölt, már a váncosokra dőlten,
jött egy ifjú, emlékszem, s lebegve
két sudár flótásleány követte.*

*Alját elloccsantjuk serlegünknek,
szólnifáradt ajkak csendesülnek,
hang rebbenti holt koszorúinkat . . .
Csitt! Az elmulás flótái sirnak!*

HADD KAPARJÁK A LÓPATÁK

*Ne menj: az ég is nékem ad!
Hadd kaparjék a lópaták
az út dalát!*

*Házamból elfutnál? Noha
nem is tudod, hova, hova
ragad kocsid lova.*

*Az élet űz! A perc mulik!
Még volna szóm, maradj ma itt
pitymallatig!*

*Karomból elfutsz hát? Noha
nem is tudod, hova, hova
ragad kocsid lova . . .*

FÜGGELÉK

(A költő által versesköteteibe föl nem vett versek.)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

V A L A K I H Í

*Valaki hí engem, valaki hí,
Látom a távolban, látom, amint
Hivogató, halavány keze int.*

*Valaki hí engem, valaki hí,
Érzem szemének mágnes-sugarát,
Maga felé húz, vonz a ködön át.*

*Valaki hí engem, valaki hí,
Értem küldi, — de ez sem elég, —
Illatos, bódító leheletét.*

*Valaki hí engem, valaki hí,
Hangja csábító varázsfuvola . . .
S nem mehetek hozzá soha, soha.*

R E G G E L I D A L

*Nyújtózik, dsít, céda kedvvel
Nyitja égkék szemét a Reggel.*

*Fölkél a széles nyoszolyából,
Pirul az ég a mosolyától.*

*Meleg testéből enyhe pára
Borul édesen a világra.*

*És vékony ujja enyelegve
Rózsavizet hint a szelekbe.*

*Örvendj a langyos ébredésnek,
Mely őre a mindig-levésnek.*

*Mely fáradt lelked ugarának
Meleget síkló sugarán ad.*

*Örvendj a harmatos szeleknek,
Füledbe súgnak, mert szeretnek.*

*Füledbe súgnak: föl a fövel,
Dalolva küzdjél az idővel.*

*S örvendj a párók fátyolának,
Mely eltakarja azt, mi bánat*

*S mely ingva-lengve, drága kendő,
Int, hogy vigabb lesz a jövődő.*

VÁLTOZATOK EGY TÉMA FÖLÖTT

*A csónakos, ki a parttól már nagyon
Távol tévedt a csillagos, mély tavon,
S míg fölé nagy lombbal, karácsonyfaként,
Borul az éj, mint bús vizinövényt
Érzi elúszni lelkét gyökértelen,
S aztán lapátját elejti hirtelen . . .
Én vagyok, én vagyok.*

*A c s i l l a g á s z, ki a homályos űrbe néz,
Hol idegen dalt ver egy idegen zenész
A bolygók között, s úgy vágyik hallani
A hallhatatlant, hogy még a hajnali
Csillag is ott leli őrhelyén, a hideg
Toronyban s az emberszót már alig érti meg . . .
Én vagyok. én vagyok.*

*A k a t o n a, ki a kürtjel után rohan
S a golyót szívébe fogadja boldogan,
Mint Mária méhe a mennyei sugárt,
Mert a haldlra szomjuhozva várt
Hogy elvigye karján messzi mezőire
S hullt testén hizzék csak a vadzab s lóhere . . .
Én vagyok, én vagyok.*

*A c s a v a r g ó, ki talán azt se tudja, hol,
Milyen utak sarában kóborol,
Csak sodródik, mint a fázó fuvalom,
Megtépve, egyre messzebb utakon,
S örül palástján, mit fölébe varr
A rengeteg gép, a síró zivatar . . .
Én vagyok. én vagyok.*

*A c s e c s e m ő, ki gügyögve álmodik
Oly álmokat, melyek nem gyültek itt,
Hanem úgy hulltak át a titokzatos
Életből, melyben nemrég volt iakos,
Úgy hulltak át, mint egy jó édesanya
Kertje sövényén az őszi fák aranya . . .
Én vagyok. én vagyok.*

*A l é g h a j ó s, ki minden kötelet
Eloldott már s a fél világ felett
Repül, de füléből soha ki nem hal a
Folyók beszéde s a tág erdők dala,
S ki kaszált fűnek érzi szagát, mikor
Orrán, száján a zajdult vér kiforr . . .
Én vágyok, én vagyok.*

A H A R A N G É S A P I L L A N G Ó

*Szól a harang: Gingalló!
Merre szállsz, kis pillangó?
Szól a pille, Virágom
Keresem a világom.*

*Szól a harang: Gingalló!
Ég felé szállj, pillangó!
Szebb a mennynek világa,
Édesebb a virága.*

*Szól a pille, Világom
Itt van e kis virágon;
Égre száll a gingalló,
Földi mézre pillangó.*

*Szól a harang: Gingalló!
Istenhez szállj pillangó!
hagyd e sáros világot,
Hervadandó virágod.*

*Szól a pille: Világol
Isten minden virágból:
Érte lettem pillangó,
Érte mondod: gingalló!*

*Szól a harang: Gingalló!
Légy boldog, kis pillangó.
Szól a pille: Virágnál!
Mi van szebb a világnál?*

T É P E T T Z Á S Z L Ó K

*Kik nem szolgáltak soha két úrnak,
Zászlóink immár megfakulnak,
Tépettek, foszlottak, lyuggatottak;
Kik máig folt nélkül eljutottak.*

*Rongy, rongy, rongy minden lengetett kendő,
Minden föltartott zászló esendő,
Minden emberszó dúlthangú lárma,
Minden perc arca csalfa lárva.*

*Zűrzavarokban, viasz szelekben,
Mit tudod, lobogód merre lebben.
Mit bánod, ha az orkán el is ragadja,
S tárt, üres marokkal maradsz magadra?*

ELTÖLTÖTT ENGEM A SZOMORÚSÁG

*Eltöltött engem a szomorúság,
Mint poharat az ital:
Mért nem lehetek nagyon öreg,
Vagy nagyon fiatal?*

*Öreg, sokunokás nagyapó,
Kinek agyából már kifakult,
Mint régi szövethől a tarka szín,
Az élet, a tegnap, a mult.*

*Vagy fiatal, nagyszemű suhanc,
Ki a fürdő falán lyukat
Fúr, hogy átlásson a lányok felé,
S kilesse titkukat.*

*Mért nem lehetek nagyon öreg,
Vagy nagyon fiatal?
Öreg, ki már mindent elfeledett,
S gyermek, ki még mindent akar.*

MAGVAK A ZSÁKBAN

*A parasztok jókor ébredtek s izzadt arccal, kusza hajjal
Hagyták el vackukat, hol horkoltak alkonyat óta, —
Csipds, vérfutotta szemét odakinn rájuknyitotta a hajnal.*

*A szérűn szétteregették a buzát, cséphadarót ragadtak,
S vörös fejük fölött meglóbálva dühödten, lezuditották,
Hogy sziszegve, pörögve ugrottak szét a kalászból a magvak.*

*Döngött a föld, suhogott a cséphadaró s haragosan
Hadart kemény szavakat és verte a buzát, mint apa kölykét,
Szípgöngy pörgött a mag s a kenyér lágy, szomorú szaga lengett a magasban*

*A magot aztán rostába söpörték s elvált tőle pelyva, por, miegyéb,
A búzaszemek tisztán s melegen szorongtak a tele zsákban, —
Megtörölgették izzadt arcukat a cséplők és a sarokba került megint a csép.*

*Sorsomnak képe ez: bennem fájó cséplőfák döngenek és verekednek,
Bennem siró magok pörögnek s minden testvér fáj-maggal úgy elkeverednek
Hogy csak az uristen ismeri meg, melyik enyém s melyik másé a zsákban.*

ELÉG VOLT...

*Fiatalság, — de szép volt . . .
Bizakodó szemekkel, követelő fogakkal
Zabolázni a napokat s megszipkálni éjszaka —
S legszebb perc volt az elpocsékolt.*

*Fiatalság, — de jó volt . . .
Alázatos szerelmekben, gőgös verekedésekben
Dobogni dobbant szívekkel, szeretni azt, aki nem szeret,
Csókolni azt, aki vissza se csókolt . . .*

*Fiatalság — elég volt . . .
Elcserélném magam már egy kibillent galambfiókkal,
Kit meleg tenyerébe vesz valaki s véres csőre láttán
Így sóhajt: szegényke, de szép volt . . .*

H O M O S A P I E N S

*Bujj mély pincékbe! Szégyenkezzél
Azért, amit e földön tettél.*

*Fogd be a füled, hogy ne sértse
Gyilkos gépeid berregése.*

*Tömd el az orrod, meg ne üsse
Fölgyújtott városoknak füstje*

*S hunyd be a szemed, hogy ne láss, csak
Reszkető sárga karikákat.*

*Mit tettél ember? Nyirkos féreg,
Ki magad istenekhez méred!*

*Ezért gyúrt Isten vízből-porból,
Hogy magad sárrá visszazombold?*

*Kiket magodból fölneveltél,
Rútabbul vesznek rút ebeknél*

*S kiket az anyák kinnal szültek,
Véres holtakká merevülnek.*

*Irtsd csak magad, pusztulj, gebedj meg,
Mert az életet nem érdemled.*

*Bár földed is úgy szétszakadna,
Mint hajóba ütődött akna.*

„ŐSZI KÉK”

*Búvok, fázok, remegek
Őszülő időknek őszén,
Vérszin teát kavarak,
Arcom melengetem gőzén.*

*Valamikor tengerek
Zölde mélysége ígézett,
Most egy csésze illatos
Víz, amibe belenézek.*

*Valamikor végtelen
Sugarak után futottam,
Most, hogy még az ősznek is
Vége lesz, belenyugodtam.*

*A csiga a padlóra röppen,
Búg és kering tágas körökben,
Aztán a kör fárad, szűkül,
A csiga féloldalra dül,
S amikor perce lejár,
Elhallgat és megáll.*

*

*Sárgák, vörösek és fehérek
Kertem virágai,
Bennük lobognak az enyészet,
A haldl lángjai.*

*Attól oly égők, s égetőek,
Hogy hullni, veszni kell,
A vég széppé szorítja őket
És úgy emészti el.*

*Halottaikban ez a szépség
Perzsel a föld alatt,
Hogy megpihenve egy kevésbé
Majd föltámadjanak.*

ÖREG FIÚ VAGYOK...

*Öreg fiú vagyok, homlokom egyre nagyobb lesz,
S a szívem egyre bölcsebb.
Egyre később alszom el, s kevéssé ritkább,
Hogy verset költsek.*

*Régebben írtam pár strófát, azok megélnék
Nélkülem is a szívekben.
Volt pár szép napom, néha hűs tenyérként
Emlékük forró homlokomra rebben.*

S Z A B A D - E I G Y É L N I ?

*Szabad-e így élni, szabad-e így élni?
Mindig talpon lenni, sohasem henyélni,
Parancsokat venni, parancsokat adni,
Sohasem elnyulva az dgyban maradni.*

*Hivatalszobában nagypofával ülni,
Sohasem dalolni, sohasem fütyülni,
Tollat percegtetni, telefonhoz kapni,
Sohasem mezitláb a mezőn szaladni.*

*Szabad-e így élni, szabad-e így élni?
Időmet, erőmet rossz pénzre cserélni,
Pengőm számolgatni, fontolva kiadni,
Magam bizonytalan sorsra sose hagyni.*

*Adómat leróni, a törvényt tisztelni,
Akire haragszom, fejbe sose verni,
Kabátosan jární, kővárosban lakni,
Megunott ágamról le sose szakadni.*

*A napok gyertyánál hamarabb olvadnak;
Szép ifju vdgyaim immáron hol vannak?*

*Férfit-terveim vajjon mivé lettek?
Mint az egérrágta papiros, szétzestek.*

*Igy kell hát mogorván sorsom panaszkodni?
Egy naptól más napba vakon átboltni?
Dolgom végezetlen haldímat félni?
Szabad-e így élni? Szabad-e így élni?*

*MULT ÉLETEMTŐL
EGYRE MESSZEBB...*

*A megtorpan, hőkölő látomások,
S elakadt percek gyors álmai
Nem látogatnak már suhogva mint régen,
S önmagam előtt borzongó ámulással
Nem tudok többé megállni.*

*Hol tüzet rakott bennem egykor
Az égig szikrázó kíváncsiság,
Kisült, üszkös, fekete foltra
Akadsz most s álmaim kövér mezőin
Nincs, csak égett fű s letiport virág.*

*Mint a hajó, kit messze vert a
Színes és dús partoktól a vihar,
S egyedül a háborgó szürkeségben,
S egyedül az egyforma, bús suhogásban
Hánykodik rongyolt vitorláival.*

*Mult életemtől egyre messzebb,
S jövő magamhoz egyre közelebb,
Vergődök önmagam meggyült kódében,
S elfordulva a kísértő arany napoktól.
Szállok, merre kergetnek a szelek.*

B O R É S T E J

*„Szemei szebbek a bornál és
fogai fehérebbek a tejnél.”
(Mózes I. 49. 12.)*

*Ha szívedig látva szemedbe nézek,
Bár a céddáknak virága te volnál,
Mégis elvágódsz, mint a részeg,
S dadogva vallod meg vétkeid,
Mert szemeim szebbek a tűzszínű bornál.*

*S ha könnyeid érezve rádmosolygok,
Bár a szűzeknek lilioma lennél,
Mégis elalélsz, mint a boldog
Egynapos asszony s mint emlőn a gyermek,
Mert mosolyom édesebb s fogaim fehérebbek a tejnél.*

N E V E T N I L Á T S Z . . .

*Nevetni látsz: de aki nevet, nem én vagyok,
Szélben reszkető csengőket küldtem magam helyett.
Hallod sebes beszédem: pedig hozzád már nincs szavam,
Kerge kereplők másolják igazi hangomat.*

*Sudár termetem látszat, tekintetem fénye család,
Konok igazságom hazugság, megértésem közöny,
Aki jár-ke, évődik, s még csókol, s még szeret,
Csupán varázslat: ha meglököd, összeomlik.*

*De én megmaradok: néhány sápadt vonal csak,
Mint pókháló egy sarokban, ahová senkise néz.
Ott lengek majd fölötted, mikor más keze nyúl derekadhoz,
Ott lengek feketén, mikor más előtt fekszel meztlen.*

B O R D A L

*Nem csurran lelkem gyakorta gyatra borral;
Sötét szőlője lassan ér s édesedik,
De leve nemesebb mámorokra forral.*

*Borzong, ki issza, mint istenek serlegéből
Nektárt ha kóstol álmában a halandó
S Héphaistosként hull le képzelt egéből.*

*Szent részegségre bujtalak én, hogy égjél
Tiszta tüzekben s örökké vágyakozzál
Lakni e hamvadhatatlan fényességnél.*

*Ki ifju vagy még s istentkiváló kedvben
Illeszted ajkad ujizü poharakhoz,
Tudd, hogy isteni vért iszol e nedvben.*

*Üritsd a kancsót s szent kábulatba omló
Lelkoddal öleld forrón át az enyémet:
Kivádnom, légy te is hozzám hasonló.*

OPERÁCIÓ UTÁN

*„Sárközi úr . . . ébredni!” énekli egy édes-gonosz
Hang álomban és érzem, egy szemtelen kéz megpöfösz.
„Ébredjen föl . . .” dalolja a hang és rebbenő szemem
Egy fehér ápolónőt lát villanyfényben hirtelen.*

*„Aludni, még aludni . . .” sóhajtom és a kábulat
Nagylevelű indái szétfutnak homlokom alatt,
Fekete patak buktat homokos feneke felé,
De lány simogatása ébresztgető, langy kezeké.*

*„Sárközi úr . . . ébredni!” hallom az éter-éjen át
Az irtalmas szirénnek életbe-csábító szavát.
„Aludni, még aludni . . .” lehelem, sűrű klóretil
Felhőt fújva szerte, mikor nehéz szám szóra nyil.*

*„Ébredni . . .” bűg a nővér. „Aludni még . . .” viaskodom,
Szemem fölneéz a halálból, de valami mindig visszavon.
Édes, haldalos álom! . . . Kevés volt belőled, kevés!
Mi vár rám? Kín és undor! Aludni! Nem kell ébredés!*

A HÓ BALLADÁJA

Fehér volt, mikor leesett
S lőn szutykos barnaszín,
Lágy volt és most dermedten áll
Az utcák partjain —
Mint a földredőlő tejut,
Szikrázva szállt a hó
S most oszló testét temetik
A hólapátolók.

Sötét csapat gázolja a
Derengő éjszakát,
Vállukról csengve hull alá
A csákány és lapát,
Az égből érkezett szüzet;
A szép holdfénygolyót
Dühödt csákánnyal tördelik
A hólapátolók.

Fáj a vad munka nekik is,
A szitok füstölög,
Szapulják, mi kenyeret ad,
A csikorgó időt,
Talpuk alatt jeges a föld,
Az éj arcukba lóg,
Így ássák-bontják a havat
A hólapátolók.

*Assák és bontják azt, ami
Könnyű volt, mint a hab, —
Most vörösbélű taligák
Viszik a tört havat
Oda, hol zordan megnyílik
A csatornatorok
És beléhányják terhüket
A hólapátolók.*

*Szél ásít a hegyek mögül,
A lámpák inganak —
Kortyogva, feketén csorog
A nyirkos föld alatt
Mi vidáman s ártatlanul
Az égből jött, holott
Tudta sorsát: sirba lökik
A hólapátolók.*

Országos Széchényi Könyvtár

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
Illyés Gyula bevezetője	5

ANGYALOK HARCA (1926)

Példa a bodzabokorról	11
Belülről	12
Fölfelé	12
Hegytetőn	14
Vizen	15
Holdas éj	16
Tenger-fantázia	17
Más hazába	18
Kánikula	20
Egy isteni torzóhoz	21
Genezis	22
Halál fája	24
A hullámnézőhöz	25
A szeretet himnusza	26
Oceánok gyöngye	27
Biztató	28
Fiataloknak	29
Angyalok harca	30
Viharban	31
Harmat hull a mezőre	32
Mélybe görnyed a fűzfaág	33
Csonka torony* és száradó repkény	33
Fény és sötétség	34
Varázsló rossz csillaga	35
Siralom	36
Boldogok a sírók	37
Muzsikaszó	37
Bátorodó bánatos	38
Húsvét után	39
Nyári kert	40

	Oldal
Falusi hangok	41
Téli fohászkodás	42
Halál és föltámadás	43
A naphoz	44
Napkeltekor	45
A távoli kedveshöz	46
Nem merek rádnézni	47
Nem válhatunk el	48
A mulandóság kürtjei	49
Egi utazás	50
Mindhalálíg	51
Három erősség	52
Elmegyek meghalni	53
In excelsis	54
Zarándokút	55
Egre rebhent az esthajnali csillag	56
Csillagok a domb felett	57
A csillagok fiai	58
Önéletrajz	58
Hajnali tájon	59
Boldog ébredés	60
Sár és lehellet	61
Ész és szív	62
Kakasszóra	63
Mécsgyújtáskor	64
Más világot!	65
Bénuló szárnyal	66
Magyar árnyak	67
Idegen sugarak	67
Könnycsepp a Szajrán	68
Reménytelen őszi eső	69
Mint zuhanó meteor	70
Tán jó s tán rossz	71
Virágok beszélgetése	72

	Oldal
Szépségek s fájdalomak anyasága ..	73
Homlokomon fehér csillag	73

VÁLTOTT LÉLEKKEL (1937)

Virrasztó	77
Mint a poros útszéli bogáncs	78
Az éjszaka dicsérete	79
Fölborult kasok	79
Váltott lélekkel	80
Elborult szemmel	81
Elmaradó évek	81
A legszomorúbb Káin	82
Könnyesen és támolyogva	83
Októberi eső	83
Aludni, mindig aludni	84
Csip-csip-csóka	85
Pedig nyár van	86
Örök elborulások	87
Az ismeretlen világ	87
Csökönyös élet	88
Hát legyen így	89
Jó révések szíven	89
Tavaszi reggelek	90
Tavaszi futamodás	90
Valaki kopogtat	91
Bilincs	92
Farkasszem	92
Haragvó vers	93
Békülő vers	94
Hess, te fehér galamb	95
A torony	96
Egy magányos deszkaszál	97
Faj annak, aki egyedül marad	98
Elni kell	99
Már visszahívnam	99
Must és bor	100
Tiltó csúcsok	101
Önéletrajz	102
Mikor gyúlnak az esti lámpák	105
Utazás	106
Kisvárosi fogadóban	108
Az utitársak	109
Sírvers	110
A legkisebb titok	112

HIGGY A CSODÁBAN! (1941) Oldal

FALU

Pásztorok	115
Cigányok	116
Balogh András	117
Emlékezés egy vén malomra	118
Lajosmizse	119
Erdőben	120
Csiki este	122
Kilátó	123

VÁROS

Szent Margit-hídján	125
A közeledő esthez	125
Zivatar	126
Esti séta	127
Mezítelenre vetkőztette	128

ORSZAG

Közeledő léptek	129
A jég alatt	129
Gonosz ősz	130
Nyári éjszaka	131
A halál diadala	132
Dombról a völgybe	133
Higgy a csodában!	134

ÉN

Magunkért lázadozó Dózsák	136
Kezdetben volt a lélek	136
Köd	137
Zord idők	138
Szikla	139
Az ugató hold	140
Seprűnyélen lovagol	140
Gerlék és varjak	141
Ha únod zordon verseimet	143
Töredék	144
Kesergő	145

TE

Ejszakák	147
Virágok közül visz a vonat	147

	Oldal
Virágének	148
Hazatérés	149
Medveének	150
A napnak megadtad, mi a napé ..	151
Hűvösödnek az éjszakák	152

MINDHALÁLIG (postumus)

Parancs	157
Mint Gulliver	157
November	158
Az igazi halál	159
Oszi rózsza	159
Tűnődés a betegszobában	161
Betegágyból	162
Rabok	163
Betegek	164
Egy forradalmárhoz	165
Országúti szent	166
Bolond Kati	167
Téli ébredés	169
Nemere	171
Békatónál	172
Sötétség	173
Korátavasz	174
Nyári ég zivatar előtt	175
Olt	176
Öregség	176
Hánykolódás	177
Esőcseppek	178

MŰFORDÍTÁSOK

<i>Francesco Petrarca daloskönyve:</i>	
Dalok Laura életében	183
Dalok Laura halála után	208

OLASZ KÖLTÖK:

<i>Jacopone da Todi:</i>	
A hangot fogó örömről	224
A vigyázatról	225
A halál dicsérete	227
<i>Guido Cavalcanti:</i>	
A pázstornálányka balladája	229
<i>Cecci Angiolieri:</i>	
Mi volna ha	230

	Oldal
Nagyok a szerelem kínjai	231
Mit jelent a pénz	231
A költő minden módon	232
<i>Dante Alighieri:</i>	
Az új élethől	233
<i>Lorenzo del Medici:</i>	
Farsangi ének	234
A Barberinói Nenciaból	237
<i>Jacopo Sannazaro:</i>	
Ergasto gyászéneke	240
<i>Torquato Tasso:</i>	
A megszabadított Jeruzsálem ..	242
(Részlet a második énekből)	
<i>Tomasso Campanella:</i>	
A nép	253
Az emberek, az istenek és az an- gyalok játéka	254
<i>Giosué Carducci:</i>	
Sirató	255
Téli éj	256
<i>Gabriele d'Annunzio:</i>	
Tűzharcosok imája	257
<i>Francesco Gaeta:</i>	
Isten teremtményei	263

FRANCIA KÖLTÖK:

<i>Pierre Corneille:</i>	
Cid (1. felvonás 3. jelenet) ..	264
<i>Alfred de Musset:</i>	
Halott hölgy	268
Pepita	270

ANGOL KÖLTŐ:

<i>Gilbert Keith Chesterton:</i>	
A számár	272

NÉMET KÖLTÖK:

<i>Anette von Droste-Hülshoff:</i>	
Gyerekjáték	273
<i>Goethe:</i>	
A tél és Timur	274
<i>C. F. Meyer:</i>	
Bőség	275
Schiller temetése	276

	Oldal
Bevont evezőkkel	276
A ma	277
A római kút	277
A Canal granden	277
Napoleon a Kremlben	278
Párbeszéd	279
Az ünnep vége	280
Hadd kaparják a lópaták	280

FÜGGELÉK

Valaki hí	283
Reggeli dal	283
Változatok egy téma fölött	284
A harang és a pillangó	286

	Oldal
Tépett zászlók	287
Eltöltött engem a szomorúság ..	288
Magvak a zsákban	288
Elég volt	289
Homo sapiens	290
„Oszikék“	291
Öreg fiú vagyok	292
Szabad-e így élni?	293
Mult életemtől egyre messzebb ..	294
Bor és tej	295
Nevetni látsz	295
Bordal	296
Operáció után	297
A hó balladája	298

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

